

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, na 16 strah Din 2.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. — Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60. Podružnica v Celju, Samostanska ulica št. 4.

Št. 77

Ljubljana, nedelja, dne 31. avgusta 1930

Leto I.

Uspešen zaključek varšavske konference

Popolno soglasje interesov agrarnih držav - »Entente cordiale« udeleženi narodov - Velik korak naprej po poti Briandovih predlogov o Panevropi

Varšava, 30. avgusta. AA. Včerajšnji dan varšavske mednarodne poljedelske konference je bil v glavnem posvečen delu posameznih komisij.

Prva komisija, ki ji predseduje šef jugoslovenske delegacije minister Juraj Demetrovič in ki se bavi z vprašanjem izmenjave poljedelskih pridelkov, je končala razpravo o analizi trgovske bilance posameznih držav glede na poljedelske pridelke. Komisija je poslušala poročilo Poljaka Klucinskega o racionalizaciji in centralizaciji izvoza posameznih držav ter o možnosti, da bi se po teh metodah sklenile mednarodne pogodbe.

Prav tako je poslušala poročilo poljskega delegata Fudakovskega o potrebi opustitve sistema premij na izvoz poljskih pridelkov. Ukinitve premij pa naj se izvrši

na mednarodni konferenci.

V toku razprave se je pokazala popolna soglasnost med delegati. Na koncu je prva komisija izvolila pododbor, ki mu je bilo poverjeno izdelati načrt posameznih resolucij.

Druga komisija se je bavila z veterinarskim vprašanjem. Referiral je poljski delegat Novak, ki je obrazložil načrt predloga o potrebi mednarodnega sodelovanja na polju izmenjave domačih pridelkov, kakor tudi potrebo koordiniranja veterinarskega zakonodajstva v duhu navodil prve podkomisije Društva narodov. Nato se je začela razprava o končnem besedilu resolucije.

Tretja komisija, ki se bavi z vprašanjem mednarodnih odnosov, je poslušala poročilo poljskega poslanika v Sofiji Tarnovskega o bodoči organizaciji sodelovanja dr-

žav, ki so zastopane na konferenci. Govora je tudi bilo o odgovoru, ki ga je treba dati na vprašanja Društva narodov.

Komisija je sprejela resolucije, ki bodo predložene plenumu konference.

Sklenjeno je bilo, da se plenumu predlaga tudi sklicevanje periodičnih konferenc in ustanovitev stalne komisije, ki naj bo v bodoče centralni organ za gospodarsko akcijo poljedelskih držav na mednarodnem terenu v svrhu koordiniranja njihovega dela.

Četrta komisija se je bavila z vprašanjem poljedelskih kreditov ter je soglasno sprejela predlog resolucije, ki bodo predložene plenumu konference.

Vse štiri komisije so delo nadaljevale danes popoldne.

Varšava, 30. avgusta. d. Danes popoldne se je vršila zadnja plenarna seja varšavske konference. V skupni resoluciji je bilo izraženo, da je varšavsko zborovanje dovelo do popolnega soglasja interesov agrarnih držav. Glavna točka naj bo bodoče sodelovanje vseh na konferenci udeleženi držav. To sodelovanje naj se izraža v politiki trgovinskih pogodb. Madgearu je izjavil, da je to zborovanje dovelo do »entente cordiale« udeleženi držav. Sklepi, ki so bili sprejeti, pomenijo velik korak naprej na poti, ki jo je pokazal Briand s svojim predlogom o Panevropi.

Varšava, 30. avgusta. AA. Predsednik poljske republike Mošicki priredi zvečer na čast delegatom, ki se udeležujejo varšavske mednarodne konference, večerjo.

Češkoslovaški glasovi o varšavski konferenci

Gospodarsko zблиžanje bo rodilo diplomatsko sodelovanje Poljske z Malo antanto

Praga, 30. avgusta. AA. »Narodni list« in »Bohemia« pišeta o agrarni konferenci v Varšavi in naglašata, da se ta konferenca vrši pod novim kabinetom, da pa sprememba vlade ni povzročila spremembe v zunanji in notranji politiki Poljske. Poljska težko trpi na agrarni krizi. Listi naglašajo zasluge Pilsudskega, ki je to krizo ublažil. Konferenca ne namerava ustanoviti agrarnega bloka, temveč želi le sodelovanja in obrambe proti Ameriki na svetovnem tržišču. Države, ki so poslale svoje delegate na varšavsko konferenco, imajo 80.000.000 prebivalcev. Češkoslovaška je edina industrijska država med samimi agrarnimi državami, ki so zastopane na konferenci. Konferenca bo uredila konku-

renco in uvrstila položaj agrarnih držav v Društvo narodov. »Bohemia« ugotavlja, da je varšavska konferenca nadaljevanje sinajske. Trdi, da bo gospodarsko zблиžanje služilo kot uvod v diplomatsko sodelovanje Poljske z državami Male antante in z baltskimi državami. Jugoslovanski minister dr. Frangeš je posetil češkoslovaškega ministra za kmetijstvo Bradača, s katerim je razpravljala o aktualnih vprašanjih. Dr. Frangeš je izjavil, da na sinajski konferenci ni bil sprejet noben sklep, ki bi mogel povzročiti nesoglasje s Češkoslovaško. Isto velja za konferenco v Varšavi. Vse nadaljne gospodarske konference bodo sklicane v sporazumu s Češkoslovaško.

Angleži o aferi nadporočnika Allingerja

»Reichswehru« očitajo ofenzivne zveze z drugimi državami

London, 30. avgusta. n. O nadporočniku Allingerju, o katerem piše glede na tragični samomor njegove žene ves svetovni tisk, pravi danes službeni laburistični list, »Daily Herald«, da sami Nemci nimajo niti pojma, kaj vse dela državna obramba. Nemška vojska je prava država v državi. Nobeno drugo oblastvo, niti ministrstvo ne more prodreti v tajnosti nemškega generalnega štaba, ker ga ščiti osebno predsednik republike maršal Hindenburg. Angleški »Intelligence Service« ve mnogo več o delu nemške državne obrambe, kakor pa nemški ministrski predsednik ali nemški zunanji minister. Tako vedo v Veliki Britaniji, da je dokumentarno ugotovljeno, da je nemška državna obramba sklenila

formalno ofenzivno pogodbo z Italijo in s Sovjetsko zvezo. List zahteva, da države zaveznice revidirajo svoje stališče o vojaški kontroli nad Nemčijo ali pa da revidirajo versaillesko mirovno pogodbo, ker je politika, ki jo izvaja nemška vojska, trajna in silna nevarnost za svetovni mir.

London, 30. avgusta. n. Berlinski dopisnik »Daily Telegrapha« zelo ostro napada upravo nemške »Reichswehr« in ji očita, da stoji v zvezi s sovjetsko Rusijo in Italijo. Isti dopisnik trdi, da bo bodoči načelnik uprave »Reichswehra« Hammerstein, ki je znan kot pristaš vojnega sodelovanja z Moskvo in Rimom. Ta je bil baje v Moskvi, kjer mu je sovjetska vlada prirejala velike bankete.

Revolucije in nemiri v Južni Ameriki

Argentinski poslanik v Parizu pravi, da se je položaj v njegovi deželi popolnoma pomiril

Newyork, 30. avgusta. AA. Iz Buenos Airesa poročajo, da je bila mestna garnizija znatno ojačena. Po nočnem streljanju je prišlo do prask med pristaji in nasprotniki Irigoyena. Danes kaže mesto sliko kakor v vojni. Čete so razmeščene na vseh krajih mesta.

Pariz, 30. avgusta. AA. Brazilsko poslanstvo demantira vesti o izbruhu revolucije v deželi.

Lima, 30. avgusta. AA. Bivši peruanski predsednik Leguia je bil deportiran na otok

San Lorenzo. Leguia so zaprli v isto temnico, ki je vanjo zapiral svoje politične nasprotnike.

Bordeaux, 30. avgusta. AA. Argentinski veleposlanik v Parizu, ki je bil v Buenos Airesu, je prispel v Bordeaux. Dopisniku Havasa je izjavil, da se je politični položaj v Argentini popolnoma pomiril. Poslanik je dodal, da se zastran zadnjih dogodkov v Buenos Airesu ni treba vznemirjati. To so bile samo manifestacije stavkajočih.

Poljski sejm in senat sta bila včeraj razpuščena

Nove volitve so določene na 16. in 23. novembra

Varšava, 30. avgusta. d. Kakor se je že napovedovalo v dobroinformiranih političnih krogih o razpustu poljskega sejma povodom imenovanja maršala Pilsudskega za ministrskega predsednika, je to sedaj postalo izvršeno dejstvo. Predsednik Poljske republike grof Moszicki je davi podpisal ukaz, s katerim se razpušča poljski sejm s senatom vred.

Včeraj je trajala več ur seja ministrskega sveta, na kateri je ministrski predsednik utemeljeval razpustitev poljskega sejma.

Hkratu z ukazom o razpustitvi sejma je bil izdan davi tudi ukaz o razpisu novih volitev, ki se bodo vršile za sejm 16. novembra.

Izdana je bila hkrati s tem ukazom kratka utemeljitev, zakaj je prišlo do razpusta sejma in senata. V utemeljitvi naglašata predsednik republike:

Ker sem se prepričal, da kljub vsem mojim stremljenjem ni mogoče, da dosežemo to, kar hočemo, namreč, da se izboljšajo temeljne prilike naših državljanov, odločil sem se, da na podlagi člena 25. ustave in sklepa ministrskega sveta razpustim s 30. avgustom sejm in senat ter da določim kot rok za volitve sejma 16. november, in za senat 23. november.

Prihod naše rečne flotilje v Beograd

Flotilja se udeleži zgodovinskih svečanosti novih polkovnih zastav

Beograd, 30. avgusta. l. V Beograd je prispela naša rečna flotilja in se usidrala v pristanišču na zemunski strani. Flotiljo sestavljajo: poveljniška ladja »Cec«, ki jo vodi poveljnik Baneković, monitorji »Morava« s poveljnikom, korvetnim kapetanom Andrićem, »Drava« s poročnikom vojne ladje Debevcem in »Sava« s korvetnim kapetanom Andrićem. Naša rečna flotilja je prišla v Beograd, da se udeleži velikih slavnosti ob priliki zamenjave starih polkovnih zastav z novimi jugoslovanskimi.

Šestega septembra se bodo monitorji na vse zgodaj oglasili s trikratnimi topovskimi salvami po 21 strelav. Ta dan bodo monitorji okrašeni z zastavicami, zvečer pa z električnimi žarnicami, tako da se bodo v tej luči odražale njihove konture. Ves dan se bodo z vojnih ladij oddajale častne salve. Popoldne bodo mornarji s trikratnim »Hurra« izkazali poslednjo čast zmagovalnim zastavam. Osmega septembra se bo naša rečna flotilja spet vrnila v Novi Sad.

Zastopniki naših izseljencev v Beogradu

Globoka ljubezen in spoštovanje rudarjev do našega velikega kralja

ob 8-20 so prispeli v Beograd zastopniki naših izseljencev, zaposlenih v renski in westfalski pokrajini v Nemčiji. Izseljence vodi g. Bolha. Novinarjem je danes izjavil, da se je prijavil za sprejem tudi pri ministrskem predsedniku generalu Živkoviću. V zvezi z vprašanjem izseljevanja bo govoril tudi z zunanjim ministrom za socialno politiko in narodno zdravje. Med dru-

gim je naglasil, da so zgodovinsko proklamirali Nj. Vel. kralja z dne 6. januarja in z dne 3. oktobra naši izseljenci sprejeli z velikim navdušenjem in odobravanjem, ker se je na ta način uredila naša država in zagotovil njen napredek. Poudaril je tudi globoko ljubezen in spoštovanje naših izseljencev napram našemu velikemu kralju.

Jugoslovansko-madžarska zbornica

Budimpešta, 30. avgusta. n. Te dni se bo osnovala in konstituirala madžarsko-jugoslovanska zbornica. V upravnih svetih zbornice vstopijo mnogi ugledni zastopniki madžarskega gospodarstva. Za ustanovitev te zbornice ima mnogo zaslug tukajšnji jugoslovanski generalni konzul g. dr. Pavlinović. Tudi v Beogradu se bo osnovala jugoslovansko-madžarska zbornica.

Velik požar v pristanišču v Gružu

Dubrovnik, 30. avgusta. l. Danes ponoči ob 12-30 je nastal v pristanišču v Gružu požar, ki je v kratkem času zavzel ogromne dimenzije. Požar je nastal v lesnem skladišču firme Anton Zago in I. dalmatinskega trgovskega društva. V 30 minutah se je vnelo preko 30 železniških vozov natovornih s lesom. Požar so komaj omejili. Škoda se ceni na en milijon dinarjev in več.

Pojasnila o vinski razstavi v Rotterdamu

Beograd, 20. avgusta. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine sporoča vsem zainteresiranim trgovcem z vinom, ki se zanimajo za razstavo v Rotterdamu, naj se obračajo za pojasnila na zavod, ne pa na jugoslovansko-holandsko trgovinsko zbornico v Rotterdamu.

Italija na belgijskih proslavah

Anvers, 30. avgusta. AA. Semkaj sta prispeli italijanski podmornici »Balilla« in »Sciasa«. Udeležili se bodo proslave belgijske svobode. Bruselj, 30. avgusta. AA. V Anversu je prispelo mobilno italijansko gledališče, ki bo pod vodstvom skladatelja Mascagnija vpriporilo več oper,

Vzgoja jugoslovanske mladine

Smo tik pred pričetkom šolskega leta, ki je prvo leto v dobi nastajajoče jugoslovanske akcije. S tem je tudi že povedan pomen novega šolskega leta in s tem je tudi že naznačena naloga, ki jo imajo izvršiti vzgojitelji mladine.

Velika in težka je ta naloga, saj je treba vzgojiti čisto novo mladino, ki ne bo prav nič obtežena od posledic nesvobodne predvojnne dobe, temveč že vsa zrastle iz novega mišljenja svobodne Jugoslavije. Ta mladina bo šele prava nositeljica čiste in zanosne jugoslovanske ideje, ta bo šele izvršila to, o čemur so sanjali oni borci, ki so s svojo krvjo ustvarili Jugoslavijo. Iz svobodnih časov porojena in v svobodi vzgojena mladina bo tudi šele ustvarila ono jugoslovansko skupnost, ki jo bo izpovedoval vsak Jugoslovian kot resnico, ki se razume sama od sebe.

Kajti nobenim iluzijam se ni treba udajati in zato ne pričakovati, da bi stara generacija pri vsem svojem rodoljubju mogla izvesti jugoslovanski program do konca. Ne glede na to, da je ta program sploh preobširen za eno generacijo, je stara generacija še tako v mišljenju stare dobe, da se morejo le najboljši poedinci otresti vseh navlak preteklosti in postati vzorni pionirji nove jugoslovanske miselnosti. A še pri teh, ki so se navidez že čisto osvobodili predsodkov premagane dobe, se ti še vedno pojavljajo in se uveljavljajo vsaj kot latentna ovira. Moč navade je vendarle prevelika in kdor je vse življenje preživel v strankarstvu, ta na stara leta ne more postati graditelj dobe, ki ne pozna in noče poznati strankarstva. In naj kdo teoretično še tako spoznava napake birokratizma, če je bil dvajset in še več let birokrat, ostal bo to tudi na starost. Zato ni mogoče graditi nove dobe z ljudmi stare dobe, zato mora novo dobo ustvariti mladina. In dolžnost stare generacije je samo ta, da vcepi mladini tisti ogenj patriotizma, ki ga je sama podedovala od svojih prednikov.

Menjajo se ljudje, menjajo se generacije, vedno enaka pa mora ostati ljubezen do naroda, ki giblje ves narod. V tej ljubezni živi genij naroda in zato so najbolj plodne one dobe, ko je bila naša ljubezen do naroda najvišja. Vsaka doba narodnega probujenja je tudi bila doba razcveta naše književnosti in umetnosti, vsaka doba mrtvila je bila tudi doba našega kulturnega propadanja. Ne materielne dobrine, ne kapital, temveč ljubezen do naroda je podlaga narodnega napredka.

In da to ljubezen vcepijo v mlada srca, je najodličnejša naloga naših vzgojiteljev. Da se ta cilj doseže, ni noben napor dovolj velik, da vzljubi mladina z neugasljivo ljubeznijo svoj narod, ni nobena žrtev prevelika. Vse delo mora biti posvečeno samo temu cilju in vsak vzgojitelj mora postopati, kakor da bi bil iniciator jugoslovanske akcije. Vso divno krasoto naše domovine, vse njene zanosne boje, pa tudi vse njeno težko trpljenje mora razložiti mladini beseda vzgojitelja. Vsak hrib, vsak potok svoje domovine mora poznati mladina, ker samo na ta način se rodi ona velika ljubezen, ki more napraviti tudi čudeže in ona velika vera, ki obvaruje pred vsakim propadanjem in ki dviga narod ko poedinca.

Novo generacijo nam mora dati šola, še bolj patriotično od sedanjih in še bolj sposobno v umstvenem in telesnem oziru. Čisto nov tip mora postati naša doraščajoča mladina, da bo v ponos narodu in sebi v čast. Telesno silna in kreпка, ki pa ne pozna surovosti, umstveno visoko naobrazena, ki pa ostane v zvezi z narodom, patriotična in agilna, ki zna vsak hip braniti interese domovine, takšna mora biti naša mladina. Telesno in duševno kreпка, polna optimizma in idealizma, da jo bo vesel ves naš narod, tako nam jo mora vzgojiti šola v svobodnih dneh. Po svoji borbenosti ko po svoji otmenosti mora sloveti naša mladina, kajti samo taka mladina more izvesti jugoslovansko idejo do konca.

Mladina je naš največji up in delo za njo je že zato najtežje in dolžnost. Ta velika dolžnost pada v prvi vrsti na naše vzgojitelje, a njim mora pomagati vsa javnost. Jugoslovanska akcija se zato začne z delom za mladino, ki mora ugoslovansko akcijo nadaljevati in doseči z njo uspehe, ki so bili starejši generaciji nedostopni.

Generacija za generacijo mora vršiti jugoslovansko misel. Stara generacija, ki je priborila Jugoslavijo na krvavih poljanah,

Jutri pričetek tržaškega procesa

Tudi tržaški fašistovski direktorij se je prijavil kot civilna stranka — Listi naglašajo dostojanstveno vedenje obtožencev

Trst, 30. avgusta. n. Listi prinašajo v glavnem informacije o tehničnih pripravah za proces, ki se prične v ponedeljek ob 15. uri. Listi pišejo, da bodo k procesu, ki se bo vodil zelo strogo, pripuščeni samo advokati in novinarji in v omejenem številu tudi občinstvo. Zanimivo je, da se v listih danes prvič omenja, da bodo k procesu pripuščeni tudi tuji novinarji. Listi pravijo, da se obtoženci vedejo še precej hrabro in da se jim je posrečilo popolnoma prikriti svoj strah. Po vesteh tržaškega »Piccola« se je v Trstu večeraj začela mobilizacija 58. fašistovske legije, ki nosi ime »San Giustoc«. V Trstu je videti že močne patrulje milice. Sodna pisarna je že razposlala poziv na vse priče, ki jih bo okrog štirideset.

Trst, 30. avgusta. n. Danes navdušeno pozdravljajo vsi fašistovski listi člane izrednega sodišča za zaščito države, posebno pa njihovega predsednika generala milice Guidona Cristinija, ki prispe nocoj v Trst. »Popolo di Trieste« izraža Cristiniju priznanje za vse procese, ki jim je do sedaj predsedoval, ker »je na njih nastopal energično in zvest idealom fašistovske revolucije in ker je znal udušiti vsako zločinsko akcijo, ki je bila nasuprot režimu.« »Piccolo« našteva zasluge Cristinija, ki »je že s svojim 28. letom kot visokošolec postal general fašistovske milice.« Čim se je končala vojna, je začel Cristini organizirati borbene oddelke proti boljševizmu in kot tak je bil aktiven član prvih fašistovskih organizacij. Fašistovske četnike je vodil on na velikih fašistovskih zborih v Neaplju in nato se je osebno udeležil fašistovskega pohoda na Rim. Za te svoje zasluge je bil

izbran za poslanca v parlamentu, po smrti generala Sanna pa ga je fašistovski režim imenoval za predsednika posebnega sodišča za zaščito države.

General Cristini, nadaljuje list, je bil že enkrat v Trstu in to takrat, ko je potoval v Pulo, da predseduje procesu proti Vladimirju Gortanu. Sedaj pride znova v Trst, da vodi proces proti atentatorjem na uredništvo fašistovskega glasila »Popolo di Trieste«.

Fašistovski tisk objavlja nekaj nadaljnjih podrobnosti, o organizaciji procesa samega pa pravi, da bo proces v Trstu trajal 8 do 10 dni. »Piccolo« poroča, da je po naredbi iz Rima policijska uprava v Trstu pooblaščen, da daje vstopnice k procesu. Na teh vstopnicah pa mora biti točno opisana oseba in dognana njena identiteta. Le s takimi vstopnicami je dovoljen vstop v sodno dvorano. V nadaljnjem prinaša »Piccolo« opis vseh prič, ki bodo tekom procesa zaslišane. Glede braniteljev še ni vse urejeno. Sodišče je ugodilo prošnji odvetnika Gianninija in ga oprostil njegovega braniteljskih dolžnosti, ker ga ni v Trstu. Mesto njega je bil imenovan odvetnik Kezič. Direktorij fašistovske pokrajinske organizacije v Trstu je v svoji seji sprejel resolucijo, v kateri pozdravlja posebno sodišče za zaščito države, ki se zbere v Trstu in ki bo delilo obtožencem fašistovsko pravico, pa zaključuje, da se bo na tem procesu dal zastopati kot prizadeta stranka, ker je bil tržaški fašizem direktno prizadet zaradi napada na »Popolo di Trieste«. Na procesu bo zastopal direktorij fašistovske stranke v Trstu odvetnik Gianfranco Tamaro.

Strahovite komplikacije letalske nesreče

Goreče letalo pade na hišo ter ugonobi poslopje in vso družino

Pariz, 30. avgusta. AA. Poročajo iz Rouffort, da je neko civilno letalo, ki je snočilo letelo nad mestom, mahoma objel plamen. Pilot se je skušal rešiti s padalom, toda pri spuščanju na zemljo se je ubil. Goreče letalo je padlo na neko hišo, pri čemer je propeler oddrobil glavo lastniku

te hiše. Nesrečnika so našli pod ruševinami letala. Ogenj se je z letala razširil tudi na hišo in jo upepelil. Pod ruševinami, ki so jih pozneje preiskali, so našli ženo in otroka ubitega lastnika hiše. Obe trupli sta bili že zogleneli.

Po hudi vročini strašna nevihta nad Anglijo

Letalo z Mac Donaldom kot potnikom se srečno reši iz viharja

London, 30. avgusta. AA. Snoči opolnoči je divjal nad Londonom in njegovo okolico močan vihar. Neurje je trajalo tri ure. Občinstvo se je ta čas vračalo iz gledališč in je bilo prisiljeno, da je vedrilo po vežah. Tudi iz drugih krajev Anglije poročajo o hudih nevihtah.

Letalo, v katerem se je vračal predsednik vlade iz Londona v Lossiemouth, je zašlo severno od letališča v Cattericku v vihar. Del noči so bila oblastva in listi brez

poročil o usodi letala, ker je vihar prekinil telefonske zveze med Londonom ter Lossiemouthom in Catterickom. Pozno ponoči so listi doznali, da je letalo pristalo na letališču v Cattericku in da je Macdonald nadaljeval pot v Lossiemouth z železnico.

London, 30. avgusta. AA. Zaradi strahovite polnočne nevihte je bilo bruseljsko ponočno letalo prisiljeno, da se je vrnilo na letališče Lympne. Letalo je bilo namenjeno v Croydon.

Priprave za balkansko konferenco v Atenah

Delo konference, ki se otvori šestega oktobra, bo razdeljeno na šest komisij — Težkoče, ki so na poti ustanovitvi konfederacije balkanskih držav

Atene, 30. avgusta. n. Šestega oktobra t. l. se prične v Atenah balkanska konferenca, ki bo delala v naslednjih šestih komisijah: 1. komisija za organizacijo; ta bo proučila glavna načela, na katerih naj bi se osnovala balkanska zveza; razen tega naj pripravi statut za bodočo konferenco; 2. komisija za politična vprašanja; 3. komisija za intelektualna vprašanja; 4. gospodarska komisija; 5. prometna komisija; in 6. komisija za osebni statut balkanskih državljanov.

Vsaka delegacija bo imela skupno 30 glasov, vendar največ po 3 glasove na enega delegata, tako da bo mogla vsaka država imeti največ 10 delegatov. V komisijah bo imela vsaka delegacija po 5 glasov.

Bukarešta, 30. avgusta. n. »Lupta« prinaša pod naslovom: »Konfederacija balkanskih držav« članek, v katerem med drugim pravi: Nameravana konferenca v Atenah ima kot glavni cilj ustanovitev konfederacije balkanskih držav. Zato je ta konferenca poklicana, da prouči predhodna vprašanja in da odstrani ovire, ki bi bile na potu temu velikemu načrtu. Ta projekt je, kolikor je tudi koristen za evropski mir, težko izvedljiv zaradi kompliciranosti razmer, ki že od prejšnjega stoletja tvorijo težak problem. Po inicijativni grškega državnika Venizelosa je v projektu ustanovitev institucije za zagotovitev miru pod imenom »Zavod za zagotovitev miru v Atenah«. Ta za sedaj kulturni pokret bo dosegel svoj cilj tem prej, ker bodo posamezne države udeležence dale jamstva za varovanje te konfederacije v popolnem prepričanju, da njihovi posebni interesi ne bodo oškodovani. Poleg tega pa tudi splošna gospodarska kriza, na kateri trpi danes vsa Evropa, nalaga državam dolžnost, da krenejo po poti, ki je označena v projektu g. Brianda. Članek se končuje z besedami, da je Romunija pozvana, da se udeleži te konference kot važen faktor. Potrebno je za to, da pristojni činitelji posvetijo vso pozornost temu vprašanju in se primerno pripravijo na konferenco.

Razmere v UJU po kongresu

Beograd, 30. avgusta. I. Predsednika UJU g. Rabrenovića je danes sprejel prosvetni minister Maksimović. D. Rabrenović mu je poročal o položaju v UJU in v učiteljskih organizacijah, pa tudi o željah in gmočnih potrebah jugoslovanskih učiteljev. Prosvetni minister je predsedniku UJU zagotovil, da se bodo želje naših učiteljev po izboljšanju njihovega gmočnega položaja v kratkem izpolnile.

Danes je uprava UJU prejela pismo gđe. Jelišave Vavre iz Zagreba. Pismo se glasi: »Po sklepu uprave poverjenosti UJU v Zagrebu in solidarizirajoč se s stališčem poverjenosti UJU v Zagrebu, Splitu in Ljubljani, prosim, da se me ne smatra za podpredsednico UJU vse dotlej, dokler se nastalo nesporazumljenje v udruženju vsestransko ne reši«.

je to nalogo izvršila, nova generacija pa naj izvrši svojo nalogo z vzornim delom za Jugoslavijo. In na to pot naj privedejo mladino naši vzgojitelji.

Avgust Košutić deportiran

Pariz, 30. avgusta. I. V pariški izdaji lista »Chicago Tribune« je bila objavljena naslednja brzojavka iz Newyorka:

»Danes je vlada Združenih držav odredila, da se deportira bivši jugoslovanski minister Avgust Košutić, ki je bil več kot mesec dni zadržan na Ellis Islandu. Zatožen je bil, da je prišel v državo s ponarejenim potnim listom, kar mu je bilo tudi dokazano. Košutić je bil za dobo 15 dni izpuščen na svobodo, čeprav je tudi ta čas ostal pod nadzorstvom priseljeniških oblasti. Dekret o njegovi deportaciji je bil izdan kljub poskusom raznih njegovih prijateljev, ki so hoteli to preprečiti.«

Francoski bojovníki zaupajo v Brianda

Pariz, 30. avgusta. AA. Društvo bivših bojovníkov, ki šteje več kot milijon članov, je dalo plakati lepake, v katerih pravi, da v trenutku, ko se odpira zasedanje Društva narodov, njegovi člani sčujeno izražajo vero in zaupanje v Brianda, da bo zastopal Francijo v delu za njeno varnost v skladu s stremljenjem po svetovnem miru.

Pozdravi predsedniku vlade

Beograd, 30. avgusta. AA. Predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev general Peter Živković, je sprejel sledečo brzojavko:

Ivanjковci, 30. avgusta. Predsedniku kraljevske vlade Petru Živkoviću, Beograd. Danes v Ormožu zbrani javni delavci iz srezov Ptuj in Ljutomer se radostno in navdušeno priključujejo ljubljanskim in mariborskim sklepom. Vložili bodo vse svoje sile za jugoslovanske ideale. Sporočajo Vam, gospod predsednik pozdrave in svoje spoštovanje. Dr. Albert Kramer.

Minister dr. Marinković v Beogradu

Beograd, 30. avgusta. AA. Davi ob 8:20 je prispe v Beograd z Bleda minister zunanjih zadev dr. Voja Marinković. Na postaji so ga sprejeli ravnatelji in šefi vseh oddelkov ministrstva zunanjih zadev.

Minister dr. Švrljuga na Bledu

Beograd, 30. avgusta. AA. Finančni minister dr. Stanko Švrljuga odpotuje nocoj na Bled, kjer bo ostal več dni.

Imenovanja

Beograd, 30. avgusta. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja sta bila postavljena na predlog ministra za promet in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta v I-4a pri direkciji državnih železnic v Ljubljani za šefa oddelka Josip Gostiša in Ivan Miller Petrič, do sedaj v I-4.

Beograd, 30. avgusta. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog ministra za promet in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta je bil postavljen pri direkciji državnih železnic v Ljubljani v III 1. pri kurilnici v Ljubljani Ivan Pirman ter pri izpostavi na Jesenicah Ivan Jurman.

Nova emisija taksnih znamk

Beograd, 30. avgusta. AA. Uprava državnih monopolov, do 1. septembra t. l. v promet novo emisijo taksnih znamk po 50 par, 1 Din, 3 Din in 50 Din.

Za pobijanje ovčjih boleznih

Beograd, 30. avgusta. AA. Minister za kmetijstvo Stanko Šibenik je odobril poleg že razdeljenega kredita 330.000 Din za nabavo seruma proti ovčjim boleznim, še nadaljne kredite sledečim banovinom: vardarski 150.000 Din, primorski 150.000 Din, savski 70.000 Din, vrhaski 50.000 Din, donavski 30.000 in moravski banovini 20.000 Din, skupno 470.000 Din.

Priprave za stoletnico železnice

London, 30. avgusta. AA. V Liverpoolu se vrše velike priprave za slavlje, ki bo tamkaj prihodnji mesec o priliki stoletnice železnice med Liverpoolom in Manchesterom. S to železnico je bil pred sto leti doprinesen dokaz o praktični uporabnosti in izvedljivosti železniškega prometa. S praznovanjem bo združena razstava prometnih sredstev v raznih dobah.

Telefon s pisanjem pogovorov

Berlin, 30. avgusta. k. Nemška državna pošta se bavi z mislijo, da popolnoma modernizira nemški telefon tako, da bi bil telefon v Nemčiji najbolj dovršena naprava na vsem svetu. Nemška pošta namerava namreč na telefonske aparate montirati takozvani »tisk na daljavo«, to je električen pisalni stroj, ki bi avtomatično pisal govore.

Razburjenje v Franciji radi letalskih nesreč v vojski

Pariz, 30. avgusta. n. Javno mnenje je silno razburjeno zaradi nedavne letalske nesreče. Deset mrtvih pri eni sami vežbi ne da miru javni zavesti. Preiskava je ugotovila, da so nesreče bili krivi aparati. Ministrstvo je prepovedalo nadaljnjo uporabo avijonov tega tipa. Listi pa pišejo, da je ministrstvu bilo že davno znano, da ti aparati niso dobri, in vprašujejo, zakaj jih niso vojaške oblasti že davno prepovedale uporabljati. Pri letalih se vsak čas pokvari motor ali zlomi krilo. Zaradi pretežiranja tovarn se ne smejo lahko miselno staviti na kocko življenja najboljših in najsmelejših vojakov, kakršni so letalci.

Pacifistična filozofija sv. Avgustina

Praga, 30. avgusta. AA. »Lidove Neviny«, »Deutsche Presse« in »Narodny politika« posvečajo članke 1500-letnici smrti Sv. Avgustina ter naglašajo pri tem njegovo pacifistično filozofijo.

Otok sv. Kilde

London, 30. avgusta. AA. Pri odhodu zadnjih 35 prebivalcev z otoka Sv. Kilde v Avstralijo so bili prizori, ki so presunili vse prisotne. Prebivalstvo se je vrnilo na Škotsko, ker ni moglo prenašati neprestanih vremenskih nezdov. Sodijo, da bo otok ostal za vselej neobljuden.

Pogreb človeka s sto obrazi

Los Angeles, 30. avgusta. AA. Kinematografski zvezdnik Lon Chaney je bil pokopan z velikimi častmi. Med pogrebno svečanostjo so svirali izvečke iz kinematografske godbe.

Štirje mrtvi v angleškem premogokopu

London, 30. avgusta. AA. V premogokopu v Bantynu na Škotskem je prišlo do eksplozije. 14 rudarjev je zasulo, 10 izmed njih so rešili, vendar je stanje nekaterih med njimi resno. Od ostalih štirih so eno truplo že odkopali. Drugi trije so najbrž tudi poginili.

Priprave za balkansko konferenco v Atenah. Delo konference, ki se sestane šestega oktobra, bo razdeljeno na 6 kom.

Trčenje letal v zraku

Dubendorf, 30. avgusta. AA. Dve šolski letali sta trčili v višini 400 m. Oba letalska poročnika sta se ubila.

Tržaški proces

Pod naslovom »Devetdeset i devet zločinac« so objavile zagrebške »Novosti« uvodnik, ki zasluzi, da seznanimo naše bralce vsaj z njegovimi glavnimi mislimi. Med drugim se pravi v uvodniku:

»Devetdeset in devet zločinov pripisuje italijanski državi tožilec skupini od 87 Jugoslovancev, ki bodo dne 1. septembra prišli pred izredno sodišče. Od teh 99 kazenskih dejanj navaja obtožnica več terorističnih činov, umorov, požigov, atentatov itd. in zahteva zlasti zaradi teh dejanj najvišjo kazen (smrt) za 14 oseb, dočim so ostali obtoženi le vsled propagandističnega delovanja. Na splošno je vsa obtožnica sestavljena iz množice brezveznih in nelogičnih dejstev, da bi se morala napisati obširna razprava o njej in bi se ji s tem dokazala velika absurdnost tega procesa in obsodil ta korak fašistične vlade, ki si je z Julijsko krajino naprtila nerešljiv historičen problem. Julijska krajina je danes po 12 letih pogrešne in nasilne asimilacijske politike bolj oddaljena od Italije, kakor je bila do aneksije in fašizem se moti, če misli, da bo s takšnim procesom rešil vprašanje ene manjšine in da bo s silo reševal svojo vzhodno nenaravno mejo. Strel v hrbet Vladimiru Gortanu je bil silno napaden strel, a prav tako pogrešena bo tudi »historična poteza«, ki se jo misli napraviti s tem monstreprocesom v Trstu.«

Nato pišejo »Novosti«, da so prepričane, da Slovenci v Julijski krajini ne morejo biti odgovorni za vseh teh 99 kazenskih dejanj, saj je priznal še veliki italijanski patriot, da naš element v Istri in Goriški ni ne divji in ne brutalen. Nato nadaljujejo »Novosti«:

»S strahom pričakujemo proces in pri tem se spominjamo še sveže usode Vladimiru Gortanu. Spominjamo se, kako je bil ta proces samo strašna parada, na kateri je bila brez vsakega skrupelna in ozira na nedolžnost obtožencev izrečena grozna obsodba, ki je bila že preje formulirana in pripravljena. Obramba je bila absolutno nemogoča in nedovoljena, vse je bilo v znaku anahronizma in srednjeveške eksekucije. Po tem, kar napoveduje italijanski tisk, bo novi proces v Trstu, ki mu predseduje zopet isti Cristini, izveden s še večjo strogostjo. Za 18 obtožencev je ex offo določenih 5 advokatov! Proces se bo vršil za zaklenjenimi vratmi v največji tajnosti... Niti oni sami, katerim gre za življenje, ne bodo mogli položiti na tehtnico pravice svojo nedolžnost, da se branijo.«

Nato spominjajo »Novosti« na postopanje Tor-

quemade in inkvizicije in zlasti naglašajo, da je načelo naravnega prava, da se predpostavlja nedolžnost obtoženca. Vsi zakoniki dajo obtožencu pravico, da se brani in da dokazuje svojo nedolžnost.

»Fašizem pa je v tem pogledu zrevolucioniral zakone in ustvaril neke gorostnosti, ki so se pokazale v procesu proti Gortanu in mnogih drugih novejših procesih v Italiji, in brez dvoma bo to prišlo do izraza tudi v procesu, na katerega čakamo. Po reformi ministra Rocca v italijanskem kazenskem procesu se na mesto nedolžnosti obtoženca predpostavlja njegova krivda. V prvi vrsti je izginilo vsako jamstvo osebne svobode. Vsakdo more biti vsak hip zaprt brez sodne odredbe. Ukinjen je princip »Habeas corpus«, po katerem ni mogel biti nihče zaprt brez odredbe sodnika z izjemo za očitne in težke zločine. Minister Rocca je obnovil uredbo »termo di polizia«, po kateri more biti vsak državljani aretirani in zaprt od policije ali od milice že zaradi suma, na nemotivirano obtožbo, in ostati v zaporu nedoločen čas. Rocca je obnovil v Italiji tako imenovano »lettre de cachet«, ki jih je imela Francija pred revolucijo. Bastilja je bila porušena baš zato, da se osvobodijo številni aretiranci s »lettre de cachet«. To je samo ena točka iz nove Roccove uredbe, ker ta reforma vsebuje celo serijo omejitev na škodo obtoženega ali aretirane individua. Višek je dosežen v točki, s katero se določa, kako dolgo sme govoriti zagovornik.«

Nato razlagajo »Novosti« motive Roccove reforme, ki sloni na nazoru, da je država vse, človek pa ničla. Država, ki obtožuje, ima vse pravice, obtoženec pa nobene. Pri tem se predpostavlja, da je država nezmotljiva in nedotakljiva, a obtoženec je kriv.

Svoj članek zaključujejo »Novosti« z besedami:

»V svoji slepi in brezobzirni borbi proti Slovanom, ki so po nesrečni rapalski usodi padli v meje Italije, se je že v več manjših in večjih procesih prakticirala ta nova fašistična teorija o svobodi individua in »božanstvo« države.«

Lanskega leta ob priliki Gortanovega procesa je bil Cristini malo nespreten, pa je še pred procesom v »Giornalu d'Italia« povedal diktirano obsodbo. To pot se to ni dogodilo, toda poznano teorijo, ki smo jo navedli, in Roccovo reformo kazenskega postopanja, pa moremo domnevati, da je tudi za 99 »zločinov« že izrečena obsodba.

M.

Umesten ukrep naše vojske

Vse ga z veseljem pozdravlja

Ljubljana, 30. avgusta.

Kraljevska banska uprava v Ljubljani je prešla od ministrstva za notranje zadeve to-le pokrožnico:

Gospod minister vojske in mornarice je s pismom E. P. št. 8999 z dne 12. junija 1930. leta sporočil gospodu ministru za notranje posle naslednje:

Pod gornjo številko je bilo danes odrejeno vsem komandantom armijskih oblastev, naj na svojih področjih preko upravnih oblastev in orožniških postaj sporoče prebivalstvu in ga zainteresirajo za predstojajočo komisijsko nabavo hrane za živino in stelje (ovsa, ječmena, sena in slame, kasneje pa tudi pšenice).

Ta nakup bo opravljen v vseh garnizijah takoj po košnji oziroma žetvi.

Ker je ta način nabave (neposredni nakup za gotovino na licu mesta) ne le v interesu vojske, temveč tudi prebivalstva kot neposrednega pridelovalca, ker je torej s tem neposrednim stikom in sestankom pridelovalca-prodajalca in potrošača-kupca izključen vsak posrednik (banke, trgovci, dobavitelji, špekulanti in druge osebe, ki žive od posredovanja, špekulacije in dobička); ker je ta način nabave rednih potreb za vojsko v označenih predmetih človeške in živalske hrane ter stelje — razen ovs — rodil že dosedaj dobre uspehe, je v interesu države, vojske in prebivalstva, da se ne le obdrži, temveč iz leta v leto razširi, kar je v intenciji same kraljevske vlade.

Zato si dovoljujem prositi Vas, gospod minister, da zastavite ves svoj vpliv in da odredite s svoje strani vsem upravnim oblastem in orožniškim poveljstvom, naj po prejemu tega razglašajo izdajo nujne in čimbolj primerne ukrepe, da se vsi pridelovalci zainteresirajo in čimbolj seznanijo s tem načinom nabave, da bi tako uspeh bil čim ugodnejši.

Ce pa vsi ti ukrepi ne bi zadoščali, da se potrebe v označenih predmetih dobavijo izključno z neposrednim komisijskim nakupom od prebivalstva, se bo po ugotovitvi neuspeha tovrstne nabave moralo v jeseni poseči po liferantski nabavi, kar pa bi imelo prav škodljive posledice tako za vojsko in državo, kakor za prebivalstvo kot neposrednega pridelovalca.

Temu se je moči izogniti, ako bo odziv prebivalstva zadovoljiv in ponudba hrane obilna. V to pa je potreben primeren nastop upravnih in vojaških oblastev, da se prebivalstvo pravočasno seznanja s koristmi, ki mu jih nudi ta način nabave vojaških potrebščin.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani je to okrožnico sporočila vsem sreskim načelstvom, sreski izpostavi v Škofji Loki, mestnemu načelstvu v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj, z naročilom, da z vsebino

prednje okrožnice seznanijo podrejene občine in orožniške postaje in opozore iste na njeno veliko važnost, zlasti na vse koristi, ki jih nudi tak direktni način nabave potreb za vojsko.

K temu uradnemu obvestilu pristavljamo samo kratko opazko, da so naši kmetje pozdravili ta korak z največjim zadovoljstvom in zadovoljenjem.

Barjani so si zgradili svoj gasilni dom

Ljubljana, 30. avgusta.

Naši Barjani so si zgradili svoj lasten gasilni dom po prizadevanjih g. Vrbinca in tovarišev. Objavljamo njih oklic za proslavo svečane blagoslovitve njih doma. Spored se glasi:

Prostovoljno gasilno društvo na Barju si je s težkimi žrtvami zgradilo nov gasilski dom na Illovici.

Ker društvo ni imelo nobenega lokala, kamor bi se moglo članstvo shajati, niti prostorčka, kjer bi se shranilo gasilsko orodje, je bila potreba po lastnem hramu nujna.

V nedeljo dne 7. septembra t. l. se bo vršila slovesna blagoslovitev novega gasilskega doma. Na predvečer ob 8. uri je bakiada po mestu in poklonitev kumici ge. Olgi dr. Pucovi, so-progi ljubljanskega župana in kumu g. Jakoba Jesih, mesarju in posestniku v Ljubljani.

V nedeljo ob 2. popoldne je odhod gasilcev izpred Mestnega doma po Dolenjski cesti na Illovico, kjer blagoslovijo nov gasilski dom župnik v Trnovem in pisatelj g. Fran Finžgar.

Po slovesni otvoritvi novega gasilskega hrama se bo vršil javen nastop vaj s sekiricami, ki jih izvajajo člani društva ljubljanske gasilske župe, ki priredi ta dan župni zlet na Barje.

Nato nastopi naraščaj iz Barja z mokro orodno vajo, kar bo vsekakor nekaj posebnega, in na kar cenjeno občinstvo prav posebno opozarjamo.

Po vajah je veselica pri g. Ivanu Verbinu, društvenemu načelniku, z lepim sporedom. Pri vsej prireditvi igra delavska godba »Zarja« iz Ljubljane pod vodstvom kapelnika gosp. Fran Dolinarja.

Občinstvo naprošamo, da blagovolj počastiti to prireditve s čim večjim posetom. Društvo je zelo agilno. Pred dvema leti si je nabavilo prenosljivi agregat — a letos gasilski dom, ki je prav gotovo v čast Barjanskemu gasil. društvu. Zato je umevno, da potrebuje vsesrankske podpore in cenj. občinstvo naprošamo, da ne odklanja prošenj po podporah.

Članstvo imenovanega društva se bo s svojim delom izkazalo tudi v bodoče vrednega vsake podpore in javnega vpoštevanja.

Velik komunističen proces v Mariboru

Maribor, 30. avgusta.

V petek dne 5. sept. se bo začel ob 8-30 popoldne pri mariborskem okrožnem sodišču velik komunističen proces v znani zadevi železničarjev Josipa Zupanca, Čanžeka, Ivana Pšenčnika, Antona Leška, Henrika Wajngerla, Filipa Rebernika, zaposlenih pri delavnicah drž. železnic v Mariboru ter brivca Nikolaja Novakovića, ki so bili pod sumom komunizma aretirani dne 11. marca. Ovadil jih je železničar Ivan Pečnik, ki je bil po aretaciji premeščen kot kandidat za kurjača v Zemun in je poleg številnih drugih prič sedaj osebno vabljen k razpravi.

Kot smo že poročali, je državno sodišče za zaščito države tri osumljence že pred dvema mesecema izpustilo iz preiskovalnega zapora ter nato odstopilo zadevo v končno rešitev mariborskemu okrožnemu sodišču. Senatu petorice, ki bo v zadevi razpravljal, bo predsedoval sodni svetnik g. Lenart, ki je s 1. sept. premeščen od civilnega k kazenskemu oddelku. Branil bo vse obtožence odvetnik dr. Avgustin Reisman. Za železničarje, ki so bili po aretaciji takoj odpušteni iz službe, vlada zlasti med železničarji veliko zanimanje, tembolj, ker so med obtoženci tudi pristaši najrazličnejših bivših strank. Eden je bil celo predsednik krajevne organizacije bivše samostojne demokratične stranke in poverjenik Ciril in Metodove družbe.

Smrtna nesreča v Savi

Bohinjska Bistrica, 29. avgusta.

V četrtek je bil eden izmed najbolj vročih dni v letošnjem poletju. Solnce je tako močno pripekalo, da se je šel vsakdo kopat, če je le imel čas. Vročina je zlasti morila delavce na cesti, zato sta se dva delavca odločila, da se gresta po kosilu kopat. Kopala sta se ob vasi Polje. Tam je Sava na nekih krajih globoka 3 do 4 metre. Oba kopalca nista pomislila na to, da vroč človek ne sme takoj v vodo. Seveda mudilo se jima je, da prideta pravočasno zopet na delo, zato sta hotela tudi hitro opraviti. Komaj sta bila 20 minut v vodi, ju je že zadela nesreča.

Eden izmed njiju, France Dolinar, je znal nekoliko plavati, spaval je čez plitvino pa je mislil, da bo tudi čez globino srečno prišel — pa je usoda hotela drugače; nenadoma se je začel potapljati; njegov tovariš mu je hotel pomagati, toda, kako, ko pa sam ni znal plavati. Zato je začel klicati na pomoč. Na klic je prišel iz Pristavčeve hiše mlad človek na pomoč. Pa je bilo že prepozno, ko je namreč zaplaval na kraj nesreče in se potopil, da bi potegnil Dolinarja na suho je ta že ležal čisto negiben, kake 4 metre globoko na dnu. Potegnili so ga iz vode in ga skušali z umetnim dihanjem zopet spraviti k življenju. Bilo je že prepozno. Ko je kmalu nato prišel na mesto tukajšnji gospod zdravnik, je mogel konstatirati samo smrt. Zvečer ob 7. uri so pripeljali utopljenca v mrtvašnico.

Pokojni je bil še mlad, imel je šele 25 let; oženjen pa je bil samo 2 meseca. Doma je bil s Štajerskega; v Gorjah zapuščal mlado, nesrečno ženo. Bil je priden delavec in že lansko leto zaposlen pri podjetju, ki popravlja ceste.

Pred nekaj dnevi bi tudi kmalu utonil neki policijski agent. Začel je klicati na pomoč, ljudje so mislili, da se šali, ko pa so spoznali, da je res v nevarnosti, so takoj priskočili na pomoč in ga še pravočasno potegnili na breg.

To je prva smrtna nesreča v Savi, upamo, da jih Sava ne bo več zahtevala.

Nesreče in nezgode

Ljubljana, 30. avgusta.

Kronika je danes zabeležila osem težjih nesreč. Vse ponesrečence so prepeljali v ljubljansko javno bolnico. V jetnišnici ljubljanskega deželnega sodišča se je v petek ponoči pri meril nenavaden slučaj, da si je jetnik skušal končati življenje s požigom.

Pri stavbni družbi Battelino je bil svoječasno zaposlen polir Janez Zver, 28 letni mož, doma iz Murske Sobotice. Nahajal se je v preiskovalnem zaporu zaradi nekega delikta o zaščiti države. Med 21. in 22. uro se je vlegel v celico ter se sam zažgal. Kako je dobil žveplenke, še ni dognano. Okoli hlače in po životu si je iz slamnjače nabasal slamo ter jo nato zažgal. Pravočasno so še opazili dežurni pazniki ter požar pogasili. Opečen je bil po vsem životu. Po odreditvi jetniškega zdravnika g. dr. Zajca so jetnika odpeljali v bolnico, kjer je zjutraj okoli treh podlegel težkim opeklinam.

Martin Grebovšek, rojen v št. Lambertu na Koroškem, je danes dopoldne vozil na Fužinah z dvovprežnim vozom. Splašili so se mu konji

ter je padel z voza. Dobil je težke notranje poškodbe.

Delavec Janez Lesar se je danes dopoldne vsekali s sekiro v desno nogo ter si prereza žilo. V javni bolnici so mu rane zašili ter je ostal v nadaljnji bolniški oskrbi, ker so po škodbe prav resne.

Posestnikov sin Vinko Suhadolec, 16 letni deček je doma na Toškem čelu dopoldne na pajal krave. Ena izmed krav se je splašila ter je Vinkota z rogovjem nabodla naravnost v želodec. Pri padcu si je Vinko Suhadolec zlomil tudi desno roko. Prepeljali so ga v javno bolnico.

Delavec Lojze Lapajne je bil danes zaposlen pri rezanju drv na cirkularko. Po nesrečni slučaju ga je cirkularka prišla ter mu odrezala štiri prste. Odšel je v bolnico, kjer so mu nudili prvo zdravniško pomoč.

Dve mladi izgubljeni

Ljubljana, 30. avgusta.

Dve mladi deklici, stari okrog 13 let, Helen in Režika, sta hodile okrog po mestu in ponujale raznim strankam v nakup slike, fotografije v okvirjih in druge stvari. Posečali sta razne vile in mило proste, da naj ljudje kupijo. Roditelji so reveži in silijo deco, da zanje prosil. Deklici sta precej zaslužili, toda pri liku napravi človeka tatu. Ako sta prišli v kak samoten kraj in v vilo, kjer ni bilo nikogar sta začeli posegati po tujem blagu. Helenca in Režika sta na ta način vzeli najrazličnejše predmete. Zadnji čas je bilo precej prijav tatvinah, glede katerih so bili obdolženi vsi drugi ljudje.

Naposled se je posrečilo organom kriminalnega oddelka ljubljanske policijske uprave izslediti obe mladi tatlici. Na policijski upravi imajo sedaj veliko zbirko raznih predmetov tako starih preprog, gumijastih čevljev, igra in drugih stvari. Kriminalni oddelk je ugotovil, da so nekateri predmeti bili ukradeni v Prulah, na Mirju in na Dolenjski cesti.

Obe deklici sta nedavno ukradli tudi zlat zapesneto uro in zlato zapesnetico soprogi prof. dr. R. Milki v vrednosti 1000 Din. Oba predmeta sta deklici zastavili v ljubljanski mestni zastavljalnici za 250 Din. Dobili so dotični zastavni listek. V splošnem interesu bi bilo, da bi mestna zastavljalnica malo bolje pazila na osebe, ki zastavljajo pri njej razne predmete.

Zanimiva je tudi okolnost, da je ena tel deklic ukradla neki stranki uro, ki jo je potem prinesla svojemu očetu v darilo z izgovorom: Tatek to uro sem našla.

Dobri tatek je uro obdržal in se sedaj izgovarja, da ni izgubljene ure prijavil policiji, ker sploh nima smisla, da bi se prijavljale izgubljene stvari. Ta tatek, ki je drugače v nek dobri službi, bi pač zaslužil, da se ga pošten prime in pouči, da naj pazi na svojega otroka in da naj »izgubljene stvari« javi pristojni oblast.

Vrhnika

Umrli sta ta teden Janez Nagode v starosti 76 let in hčerka g. Ogrina, oba iz Stare Vrhnike.

Prireditvi. Vrhnika je vedno obdarjena s kakimi slavnostmi. Ni še dolgo časa preteklo, odkar je proslavljala in odkrivala spomenik svojemu velikemu sinu Ivanu Cankarju, že je pred nami nova slavnost ob blagoslovitvi nove šole dvorazrednice v Zaplani nad Vrhniko. Ravno v šolskem oziru je Vrhnika občina ena najnaprednejših. Pred dvema leti je zgradila novo šolo v Bevkah, lani šolo v Veliki Ligojni. Obe šoli, kot tudi ta v Zaplani, so prav za prav bile zgrajene po trudu in zaslugi župana g. dr. Janka Marolta, ki se je vedno zavedal, da višina izobraženosti v občini tvori moč in veljavo občine. Ravno Zaplana je najbolj potrebovala šole, ker je prej poučevala mladino v župnišču, sedaj pa je kraj dobil krasno in veliko šolo, kjer se bo zaplanska mladina vzgajala v dobre jugoslovanske državljane. Šola ima dve veliki šolski sobi za 30 otrok, 2 krasni stanovanji za 2 učni moči in zraven še številne potrebne pritlikelje. Kdor se hoče navžiti svežega gorskega zraka, imeti prelep razgled in se obenem razveseliti, naj pride danes v Zaplano na blagoslovitev in veselico. Ob pol 10. uri bo sprejemanje gostov pri kapelici, ob 10. uri bo slovesna služba božja v cerkvi sv. Martina, potem bo spoved z godbo na čelu do šole. Tu se bo vršila slovesna blagoslovitev šole, nakar bo imela godba koncert pred kapelico, od kjer je krasen razgled na barje. Popoldne se bo vršila veselica na vrtu g. I. Meseca; igrala bo vrhniška godba. Obenem bo na veselici tombola z bogatimi in lepimi dobitki. Drugo nedelje, dne 7. septembra, pa ima svojo slavnost godbeno društvo Vrhnika, ki obhaja petletnico svojega obstoja z kapelnikom g. Ulmanom na čelu. Imelo bo na predvečer koncert, drugi dan v nedeljo pa veliko vrtno veselico na vrtu gospo. da A. Turšiča. Dobrodošli vsi v beli Vrhniki!

Podoknica. Ob priliki godu je vrhniška godba priredila županu dr. Janku Maroltu lepo podoknico

J. Arh, t. ž. tajnik ZRJ, Zagorje:

Obupen položaj naših rudarjev

Ni moj namen z naslednjim samo opozoriti našo javnost o nevarnosti položaja rudarjev Slovenije ali delati reklamo, temveč s tem hočem samo dokazati, da je skrajni čas, da država oblastva nekaj ukrenejo v zaščito 12.534 rudarskih delavcev, 6.894 žen in 12.534 otrok. Skupno torej 32.962 oseb, ki so odvisne samo od zaslužka pri rudnikih.

Ne samo da je letos rudarje gospodarsko težko prizadela obstoječa kriza v premogovni industriji, zaradi katere so povprečno do danes izgubili do 60 delovnih dni, kar znaša zguba na zaslužku povprečno nad Din 2.500 in se še naprej dela samo po štiri šhte tedensko, se tudi v vseh ostalih ozirih položaj vedno poslabšava. Odkrito rečeno; rudarji doživljajo dobo, o kateri se mora z vso težko odkritostjo reči, da oni, ki bi morali imeti največ čuta odgovornosti za njihov položaj in obstoj, niso tega do danes niti v najmanjši meri pokazali.

Pa preidimo k stvari sami. Poglejmo plačel v Krmelju na Dolenskem se nahaja rudnik last g. A. Jakila d. d. Pri tem rudniku je zaposlenih 472 rudarjev z 257 ženami in 648 otroki. Pri tem rudniku znaša gospodarska dnina za rudarja kopača Din 23.50, za učnega kopača Din 21.50 in za vozača Din 20 dnevno. Zveza rudarjev Jugoslavije je dobila nad 100 plačilnih listkov teh rudarjev, ki delajo v večini v akordu in ugotovila, da je samo ena štev. zaslužila v gotovi periodi Din 47 dnevno, medtem ko se zaslužek vseh ostalih giblje največ od 23.50 do 38 dinarjev dnevno. Nižina zaslužkov gre tako daleč, da oni, ki v rudniškem konzumu svoje potrebščine jemljejo, ne bi mogli svojih socialno-zavarovalnih prispevkov plačati in davka, če ne bi bila to zakonita obveznost. Ta odtegljaj pa znaša za rudarja kopača od 78 do 95 dinarjev mesečno. Pri tem rudniku so one rudarske družine, ki nimajo nikogar, da jim pomaga od drugod, navezane na dobesedno stradanje.

Po Zvezi rudarjev Jugoslavije so z dne 18. julija vlozene na rudarsko oblast skromne zahteve tega delavstva, a danes je konec avgusta in rudarska oblast še ni nič ukrenila. G. A. Jakil je na dopustu in rudarji in njih družine lahko stradajo naprej.

Ne mnogo bolje je pri ostalih rudnikih. Trboveljska prem. družba, katere je do te krize še nekoliko plačevala vsaj akordno delo, je začela v zadnjem času uveljavljati tak sistem, da celo tisti rudarji, ki so prej veljali za takozvane »reiserjer« ne pridejo pri svojem akordnem delu niti na svojo temeljno plačo. Ako se prizadejo pritožiti na rudarsko oblast, potem družba odgovori, njih storitev je bila premala in zato se ne da nič pomagati. Nikogar pa ni, ki bi rekel: do te stopnje je storitev mogoča, dalje pa ne.

Danes se zahteva od delavca vedno več in več. Zaslužek njegov se vedno manjša. Prehrana njega in njegove družine je vedno slabjša. Dolg v trgovinah vedno večji. Pa se zgodi, da ta človek zboli. Pride redukcija. Ta mož, ki je bolehal, je med reduciranimi. Vpraša obratovodja, zakaj? Zato ker ste toliko in toliko časa bili bolni. Pa je mož star 32 let, je delal pri rudniku 11 let. Zaupniki, organizacija prosijo in posredujejo povsod, a vse zastoj. Njegova blede žena pride na organizacijo z enim otrokom za roko, z drugim v naročju in s tretjim v telesu. Pomagajte! in solze se ji vlijejo po ovelim obrazu. Kam bomo šli? S čim se bomo prehranili? Kaj bo z nami? Ta v srce segajoča vprašanja ti stavi in ne moreš ji pomagati. Zakaj? Zato, ker so sreča onih, kateri so izžepali moči njenega moža trša kakor kamen, in oni, kateri bi morali to videti, nočejo videti. In takih slučajev je mnogo.

Pa ne samo to trpljenje, ki rudarsko življenje ruši v prerani grob, so tisti srečniki, ki le vendar bodo to težo trpljenja prenesli do nekaj let, v nevarnosti, da bodo svoje pravice do pokojnine izgubili; zakaj rudarsko zavarovanje je na robu propada. Že od leta 1925. dalje vodi delavstvo borbo za zboljšanje pravilnika o bratovskih skladnicah. Vse se je že storilo, in zopet so tisti, ki bi morali zato skrbeti, ničesar ne ukrenejo. Ali ni to krivica, da rudar, ki je svojih 10 do 27 let plačeval svoj težko prislužen denar kot prispevek za to zavarovanje v pričakovanju, da bo vsaj nekaj let užival trud svojega življenja, pa se ga ob redukciji kot manj vrednega vrže na cesto in izgubi po preteku 6 mesecev vse svoje pravice. Koliko stotin in stotin je takih nesrečnežev od leta 1925. dalje.

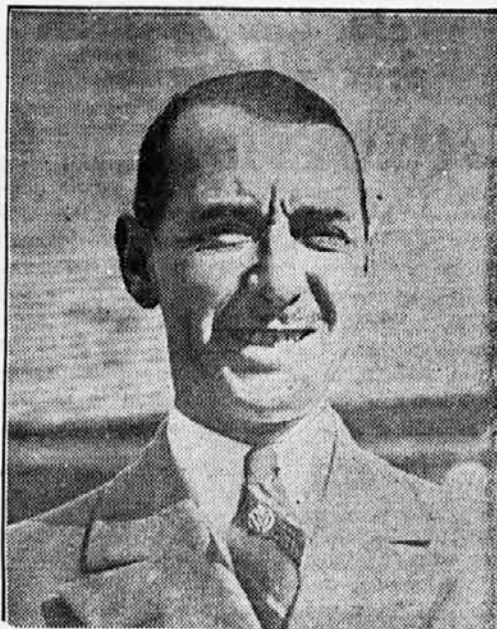
Danes se po revirjih vprašuje neke ljudi po miselnosti rudarjev; kleveta neke strokovne organizacije dela reklamo za nekaj novega, obljublja ljudem to in ono. Na vse to jaz odkrito rečem: Sam sem mnogo let delal kot rudar; istotako sem že mnogo let zastopnik organiziranih rudarjev, ali takega suženjskega življenja še nisem videl med rudarji kot danes. Prav je imel neki slovenski dnevnik, ko je med drugim, navajajoč bedo rudarjev, še vprašal, ali ni to suženjstvo?

Zato naj vsi oni, ki dvomijo nad temi besedami, pridejo v revirje, naj si ogledajo to bedno življenje na lico mesta. Naj se skličejo rudarski shodi, na katerih bo ta rudarski življenjski svobodno izreči svojo bol, pa bodo videli, da so rudarji najboljši državljani, ki res znajo ljubiti svojo domovino. Samo to bi radi, da bi jim bila ta mati, ne mačeha.

Kako smo kramljali z zmagovalcem oceana

Ljubljana, 30. avgusta.

Ob 17. uri na letališču smo se dogovorili. Ob »Lojzetu« smo kramljali z zmagovalcem oceana. »Lojze« je poslušal, tako se nam je zdelo, o čem govorimo in zdel se nam je nekam pohleven in skromen. Morda zato, ker je ob njem slonel junak Fitzmaurice in nam pripovedoval o bodočnosti letalstva, o tem in onem.

James C. Fitzmaurice se smeje redko tako od srca, naš fotoreporter ga je ujel na ploščo, ko je bil izredno dobre volje.

Greetings to the readers of Jugoslovan from James C. Fitzmaurice

Pozdravi g. J. C. Fitzmauricea čitateljem »Jugoslavana«

Takoj ga seveda nismo oblegali z vprašanji. Najprvo smo naredili »stimungo«. Segel nam je v roko. Fotoreporterji so ga nato prvi naskočili. Od desne, od leve, pa še naravnost. »Thank you! To je bilo vse!

Predsednik Aerokluba g. R. Hribar in tajnik dr. S. Rape sta mu razkazovala »Lojzeta«. Dobro ga je pregledal, čeprav je bilo videti, kakor da ga gleda samo postrani, brez večjega zanimanja. Ti ljudje gledajo in opazujejo vse drugače kakor mi. Vidijo več v trenutku, kakor mi v pol uri.

»Lojze« je molčal, mi smo tudi umolkli, »Ljubljana« v bližini je ljubosumno škilila na »Lojzeta«, kajti zmagovalac oceana se je uprl na njegovo desno krilo. Tedaj nas je rešil tolmač g. Šabec. Prvo vprašanje je padlo. Fitzmaurice odgovarja kratko, z nasmeškom okoli usten, ki ti vsiljuje misel: »Ta je pa tiči! Bog ve, če ne bo nekega dne odletel na luno!«

Po prvem vprašanju so vprašanja kar deževala. Kaj bi mi vse radi zvedeli od zmagovalca oceana! Toda z Angležem moreš kramljati po angleško, kratko in jedrnat. Mi bi rajši, da bi nam pravil o svojih doživljajih, o storijskih, pa ravno na ta vprašanja je najbolj kratek.

Začeli smo z našo prelubo domovino. Če mu je všeč in če se dobro počuti pri nas?

Takole je odgovoril: »Lepši je samo moj rojstni kraj kot vaša domovina.«

O Jugoslaviji je že mnogo slišal in zato je porabil priliko in se odzval vabilu g. Rada Hribarja. Če bo pa utegnil prihodnje počitnice, nas bo zopet posetil.

Kakšni se mu zde naši ljudje? Ljubezni so, je rekel, gostoljubni in prijazni. To mu posebno ugaja, da nismo še žrtve popolne amerikanizacije, »businessa«.

Potem pa naša romantika, hribčki in na vsakem bela cerkva, to mu je pa posebno všeč. Kako tudi ne. Mož je Irec in Irci so pobožni ljudje.

Škoda samo, da ni bil navzoč kak tujsko-prometni poročevalec. Ta bi bil morda v zadregi, ko nam je Fitzmaurice nato povedal, da za tuje naše kraje, razen nekaterih, niso privlačno urejeni.

To smo skoro pričakovali, da je pohvalil naše — vino, o cigaretah se pa ni laskavo izrazil.

Končno smo prišli na »Lojzeta« in letalstvo. »Lojze« da je sijajen, lep uspeh, ker nimamo specialnih tovarn za letala. Samo več propagande za letalstvo je treba. Navzoči funkcionarji kluba so pritrdili, da, propagande je treba. Fitzmaurice jim je želel, da bi »Lojze« že drugo leto dobil bratca ali sestrico. G. tajnik želi seveda isto. Samo cvenka, cvenka...

Na nove rekorde Fitzmaurice ne misli več. Vsaj tako je nam izjavil. Posvetil se je gradnji letal in zračnemu poštnemu prometu. Novi rekordi bodo mogoči z novimi motorji in novimi spopolnjenimi aparati.

Vendar bi morali skrbeti za naš letalski naraščaj. Mladina bo letela, mesto brez letališča bo kakor danes mesto brez železniške postaje. Letalstvo ima več možnosti razvoja kakor avtomobilizem. Evropska aviacija je pred ameriško, toda ameriška jo je kmalu prekosila. Prihodnje leto bodo v Ameriki že v prometu letala, po ceni dostopna vsakemu. Izdelovali jih bodo po principih Forda. Vpravljanje z letalom se mora poenostaviti in postati varnejše, pa bo v prometu, kar je danes avto. Pri »Lojzetu« so mu všeč neke posebnosti v konstrukciji, ki jih doslej še ni videl. Letalstvo bo zblížalo tudi narode in zmanjšalo sovraštvo med njimi, ker to sledi iz nepoznanja. S tem smo končali kramljanje z zmagovalcem oceana. Pilot Colnar je zapodil še »Lojzeta« v zrak. Fitzmaurice mu je pazno sledil z očmi, dokler ni »Lojze« pristal in smo se razšli.

Novo mesto

Novomeški župan dr. Josip Režek se bo v začetku septembra najbrž že vrnil iz Karlovih varov, kjer se trenutno zdravi. Županske posle vodi sedaj podžupan dentist Filip Ogrič.

Po vinogradih se gozdje že mehča in zgodnje vrste so že prav sladke in slastne. Sadja ne bo skoro nič, le orehi so polni. Letina na polju kaže zelo dobro.

Krasno vreme je zavladalo pri nas. Divni dnevi vabijo človeka, da izleti v lepe kraje preleste novomeške okolice. Tujcev je še dovolj v obeh toplicah kot tudi v mestu in okolici. In jih bo vsako leto več. Potrebna pa je ustanovitev tujsko-prometnega društva v naši metropoli.

Odbor Matice živih in mrtvih Jugoslovanov si je nadel kot glavno vlogo, da postavi v dolenski metropoli spomenik padlim Novomeščanom in vojakom žrtvam svetovne vojne. Za postavitev spomenika je potrebno okrog 40.000 Din. Do danes je nabranih šele četrtnina in se je odbor že obrnil tudi na razne denarne zavode s prošnjo za prispevke, kakor tudi na razne posamezne osebe, zlasti bivše dijake novomeške gimnazije, ker dobijo njih padli tovariši posebno mesto na spomeniku. Veliko se jih še ni javilo in odbor upa, da so se položnice samo založile. Odbor prosi vse one, ki imajo kako zvezo z dolensko metropoli, da tudi prispevajo za ta spomenik ter pošljejo zneske ali na blaginika Davorina Matkota, šolskega upravitelja v Novem mestu, ali pa na čekovni račun 15586. — Krajevni odbor matice živih in mrtvih Jugoslovanov v Novem mestu.

Prireditve Oplešnega društva. V našem mestu je zadnje tedne dokaj razpravljanja o veliki združenji prireditvi tukajšnjega Oplešnega društva in tujskoprometnega društva skupno z Obrtnim društvom za Novo mesto in okolico v nedeljo, dne 7. septembra 1930. Ker je prireditve zamišljena velikopotezno in spored zelo pester in zaradi ugodnih železniških in avtobusnih zvez, se pričakuje številan poset tudi iz vseh okoliških krajev.

Novo redovnice. Samostan ubogih šolskih sester v Šmihelu je imel v petek svoj praznik. V slavnostno okrašenih hišni kapeli je knezoškof gosp. dr. Rožman ob asistenci številne duhovščine posvetil več kandidatkinj v redovniški stan.

K zadnjemu počitku so spremenili v soboto popoldne iz moške bolnice na šmihelsko pokopališče številni stanovski tovariši kot tudi mnogo ostalega občinstva nenadno preminulega učitelja Antona Lenarčiča. Še ne celo leto je bil pridelen pisarni šolskega nadzornika na novomeškem srezem poglavarstvu. Bil je dober tovariš, tiha, blaga duša, skrben mož in oče. Pa usoda tega ni upoštevala, zavrtna bolezen mu je čez noč uničila še mlado življenje. Časten mu spomin!

Po vinogradih se radi solnčnega vremena mehča gozdje, da je veselje. Škorci se v silnih jatah že spreletavajo nad vinskimi nasadi. Letina po polju kaže sijajno. Fižola je od sile. Ajda bo imenitna. Sadja pa razven orchov ne bomo imeli kaj prida in ne dosti. Če ne bo pritnila suša, bomo jeseni lahko veseli.

Tujski promet bi bil za našo idealno lepo dolino lahko še vse bolj živ in razvit ob smotreni reklam, ki pa bi morala tujcem tudi res kaj nuditi. Umestno bi bilo, da bi se že jeseni ustanovilo tujskoprometno društvo ali pa bi preuredilo novomeško opleševalno društvo svoje štature in bi se preko zime poskrbelo vse, da se privabi in zadovolji prihodnjo sezono čim največ tujcev. Pomislimo na dvoje tople, divno okolico, na našo Krko, na Gorjance in sredi na tiho lično naše mesto! Drugi manjši kraji naj nam bodo v tem za vzgled!

Oseba vest. Mnogoletni šentjernejski kaplan Anton Rovtar je vključ vsem prošnjam faranov, ki so ga zelo spoštovali in ljubili, prestavljen v Cerkljico. Na njegovo mesto pride dosedanj cerkniški kaplan Franc Kirar, dolenski domačin.

Zeparji so imeli svojo žetev tudi na zadnjem sejmu v Št. Jerneju. Več ljudi je prijavilo tatvine.

Kočevje

Izpit. Objavljen je že razpored predmetov za maturitetne izpite na državni realni gimnaziji v Kočevju. Za nižji tečajni izpit bo pismena naloga dne 3. septembra ob 7. uri, ustni izpiti pa bodo od 6. do 9. septembra. Za višji tečajni izpit bodo pismene naloge od 3. do 5. sept. ob 8. uri, ustni izpiti pa se bodo vršili dne 10. sept. ob 8. uri. Razredni izpiti se prično že 1. septembra, popravni pa 2. in 3. septembra.

Otava. Ob suhi meseca julija so bili kmetje že čisto obupali nad pridelkom otave. Ravno v poslednjem hipu pa je prišel dež, po izdatnem dežju pa lepo, solnčno vreme. Zato je otava obilno in lepo obrodila. Kmetje so — vsaj v bližnjih vaseh — zadovoljni in to je glavno.

Podiranje. Stavbo, ki so jo zgradili za povelje 600-letnice Kočevja, so pričeli podirati. Material bodo baje prodali.

Vročina. Po kratki vročini začetkom julija smo šele sedaj zopet dobili malo več toplote. Solnce pripeka, temperatura je narasla, do sedaj hladne noči so postale tople. Kakor nalašč pa je sedanje solnce za poljske pridelke, ki bi jih bilo dolgotrajno deževje skoro uničilo. Vse lepo zori in upati je, da bo na polju več pridelka, kakor smo pričakovali.

Ribnica

Težka nesreča se je pripetila sredi trga v Ribnici na ovinku med trgovino g. Oniča in gostilno g. Lovšina, kjer je cesta najožja. Od Ceneta je vozil na kolesu g. F. Klinar, lesni trgovec iz Ribnice, v nasprotni smeri pa neki posestnik iz Bukovce podil konja, vpreženega v »zapravljivka«. Ko sta opazila drug drugega, je bilo že prepozno. Oje je zadelo g. Klinarja v prsa in ga vrglo na tla pod konje. Eden izmed konj ga je udaril po glavi in mu posnel kožo. Nato je prišel pod prednja kolesa, ki so ga nekaj časa valila naprej. Slednjim mu je šlo preko glave še zadnje kolo. Vse to se je zgodilo v par sekundah tako, da je bilo vozniku nemogoče preprečiti nesreče in se ni niti zavedel. Voz je ustavil šele, ko je isti šel preko ponesrečenca. Vsega prašnega in krvavega so tržani dvignili, dali na voz in odpeljali na njegov dom. G. Klinarju je takoj nudil pomoč g. zdravnik dr. Oražem. Ugotovil je, da ima ponesrečenec prav težke poškodbe na glavi, kjer je krvavel iz mnogih ran, poleg tega ima tudi več notranjih poškodb v prsnem košu in trebuhu. Upanje pa je, da bo kljub starosti 63. let kmalu okrevail.

Zmagovalac Atlantika J. C. Fitzmaurice s predsednikom ljubljanskega Aerokluba g. R. Hribarjem in njegovo soprogo go. Ksenijo Hribarjevo.

Slov. Bistrica

Izginila je iz Slov. Bistrice pri trdki Stieger in sin v pisarni nameščena uradnica H. Herber, doma iz Slov. Bistrice. V ponedeljek zjutraj se je kot ponavadi doma odpravila v službo, vzela seboj 300 Din ter dežnik, kljub temu, da je bilo lepo vreme. V trgovino oz. pisarno pa je ni bilo. Do danes se še ni vrnila domov. Stariši jo iščejo zaman v Mariboru, Ptuj in v krajih, kamor bi zamogla eventualno oditi k sorodnikom ali znancem. Dosedaj manjka za njo vsaka sled. Ko se je prejšnji mesec obesil tuk. slikarski mojster g. Gorican, je Herberjeva izrazila, da je najboljša storiti isto, radi česar so stariši v velikih skrbih, kajti obstoja možnost, da je izvršila samomor. V službi je zelo vestna in marljiva ter gotovo ni

vzroka tudi v privatnem življenju, da bi izvršila to dejanje, razen v hipni zmedenosti.

Podružnica SPD v Slov. Bistrici je namestila na postaji Slov. Bistrica mesto novo orientacijsko tablo, na kateri so vse bližnje ture s številom ur hoda.

Koncert konservatorista A. Vodoška iz Gradca je bil dobro obiskan. Za svoja umetniška izvajanja je žel splošno pohvalo in zaslužen aplavz. Mlademu talentu, ki je mojster tehnike, kakor smo videli, želimo mnogo uspeha pri nadaljnjem umetniškem delovanju!

Meščanska šola v Slov. Bistrici. Vpisovanje v vse razrede je od prvega do tretjega septembra dopoldan v meščanski šoli. Četrtega šolska maša, petega pa pričetek rednega pouka v vseh razredih.

Celje

* Seja odbora za koroško pleščitno manifestacijo v Celju bo v torek 2. septembra ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma. Odborniki naj pridejo točno in sigurno na sejo.

* **Avtobus Celje** — Dobrna obratuje od 1. septembra t. l. dnevno le 4-krat; odpade torej pet tura k oz. od popoldanskih brzovlakov iz Zagreba oz. Ljubljane t. j. ob 11.55 iz Dobrne in ob 13.50 iz Celja. Sicer ostanejo proge kakor dosedaj, edino oni, ki je odhajal doslej ob 10.10 iz Celja, bo odhajal od 1. septembra t. l. eno pro pozneje t. j. ob 11.10 ter bo imel zvezo od obeh dopoldanskih osebnih vlakov. — **Avtobus Celje** — Logarska dolina bo oziraje se na letošnje vreme vozil do preklica še nadalje naravnost v Logarsko dolino t. j. do Piskernika. — **Avtobus Celje** — Rimske toplice bo vsled pozne sezije od 1. septembra t. l. naprej do nadaljnjega vozil le do Laškega in nazaj v Celje.

* **Tujsko prometni urad** in pisarna za pobiranje cestne naklade sta se včeraj preselila v novo hišico pred kolodvorom.

* **Teozofi v Celju**. Cesar Ljubljana in Maribor nimata, ima pa Celje. Skupina 15 teozofov je oblasti predložila društvena pravila v potrditev, v bližnjih dneh pa bodo priredili javno predavanje, na katerem bo govoril teozof Karl Riedel z Dunaja.

* **Odgoškim potom prišel v Celje** pa kar zašel krasti. V petek dopoldan je prišel v Celje v spremstvu zagrebškega policijskega stražnika brezposelnega mesarskega pomočnika Anton R. iz Šmartnega v Rožni dolini. Celjska policija ga je napotila v njegovo domovinsko občino. R. pa je ostal v mestu. V Gospodski ulici je vprašal nekega brivskega mojstra, kje bi lahko dal kolo popraviti. Brivski mojster ga je napotil k mehaniku Negerju, kjer so pa takoj spoznali, da je kolo last gostilničarja Gorenjaka na Kralja Petra cesti, kateremu je bilo malo poprej ukradeno izpred njegove gostilne. Vajenec je bil tako razburjen, da je začel na glas klicati policijo. Medtem pa je R. zbežal. Popoldan pa je akademik Harry Rosenthau iz New Yorka, ki biva pri znanec na počitnicah, prijavil policiji, da mu je med kopanjem na Savinji nekdo ukradel vso obleko, perilo in čevlje; v suknji je imel še zlato uro in denarnico, skupne škode pa trpi okoli 4000 Din. Sum je padel takoj na R., ki se je sumljivo potikal ob Savinji in ki so ga nekateri kopalci spoznali. Policija ga išče.

* **Pasja nadloga**. Brusača Franca, pušnika je v Gaberju močno ogrizel pes, katerega lastnika policija ni mogla ugotoviti, pač pa je Pušnika oddala v Pasturjev zavod.

* **Psov se ne sme kopati v kopalščih ob Savinji**. Neka gospodična je v ženskem kopalšču kopala svojega psa, nad čemer so se drugi kopalci zgražali in so poklicali stražnika. Gospodična pa ni hotela nehati s kopanjem in se je prepirala s stražnikom. Morala bo nositi posledice.

Murska Sobota

Prireditvena sezona v Murski Soboti. Živimo še v znamenju počitnic, saj je še več uradnikov na dopustu, pa tudi trgovci in obrtniki, kakor vohče prosti poklici nimajo še preveč dela, saj v tem naravnost krasnem vremenu ljudje ne prihajajo dosti v mesto, ker imajo preveč dela s pospravljanjem poljskih pridelkov ter pripravo za zimo, tako, da mesto še vedno kaže nekako mrtvo lice. Vendar pa se že vršijo razne prireditve odnosno priprave zanje v polni meri.

Sokol Kraljevine Jugoslavije v Murski Soboti je v tem oziru na vse strani agilen. Od 18. avgusta do 8. septembra prireja kegljanje na dobitke v gostilni Benkič. Določeni je 10 nagrad.

Odhodnica. Danes, v soboto zvečer ob pol 9. uri priredi v Sokolskem domu o priliki odhodnice br. Prelog Ferda družabni večer s koncertom vojne muzike iz Varaždina ob prostem vstopu vsakogar. Ni ga menda v Prekmurju moza, ki bi užival toliko simpatije kakor g. Prelog. Bil je eden prvih uradnikov, ki so po osvobojevanju prišli v Prekmurje. Od začetka in dosedaj je kot predstojnik davčne uprave v Murski Soboti bil vzor uradnika, ljubezniv napram vsem, izvrsten družabnik, marljiv uradnik in zelo agilen narodnjak. Ako bi od začetka prišli v Prekmurje vsi taki uradniki, bi dandanes sigurno že ne bilo več nikake razlike med domačini in prišleki. Lahko rečemo, da sedaj ob odhodu iz Murske Sobotne nima g. Prelog niti enega neprijatelja, narobe, vsem nam je težko zanj ter ga bodemo zelo pogrešali. Sedaj je premeščen k finančni direkciji v Maribor. Tudi na novem mestu mu želimo mnogo uspehov in mnogo, mnogo srečnih in veselih dni.

Koncert. Dne 6. septembra ob pol 9. zvečer priredi Sokol v proslavo rojstnega dne Nj. Vis. kraljeviča Petra filharmonični koncert pod vodstvom br. Nadai Ernesta. Priprave so v polnem teku, zanimanje za koncert pa je sedaj ogromno, saj so se naši orkestraši že pokazali, sedaj pa bodo pritegnili še nove izvrstne moči tako, da bo sigurno nudil ta koncert užitek, kakršnega še Sobočani niso imeli.

Sportni klub Mura priredi dne 7. septembra ob 3. uri popoldne koledarsko dirko na progi Murska Sobotna—Gederovci—Murska Sobotna v dolžini circa 20 km za prvenstvo koledarsja v Prekmurju. Udeležijo se tekme lahko vsakdo ter se je prijaviti pri predsedniku do 12. ure istega dne. Po tekmi je prosta zabava v vseh prostorih restavracije Faflik (Dobray).

Rešetarji so odšli s krošnjo na rami po svetu. Največ zahajajo v Avstrijo. Sploh pa je opaziti, da se je ljudstvo zopet bolj poprijelo izdelovanja lesene robe. Morda je vzrok temu slaba kupčija s surovim lesom. Sploh pa je ta nenadni padec cen lesu težko prizadel ribniško dolino, ki ima vendar največji dohodek od gozda. Tudi trgovci jadikujejo, da so trgovine dan za dnem bolj prazne, ker ljudem manjka denarja. Gostilničarji pa ne pravijo nič.

Potovanje Ljubljancev na Spitzberge

Hamburg, 27. 8. 1930.

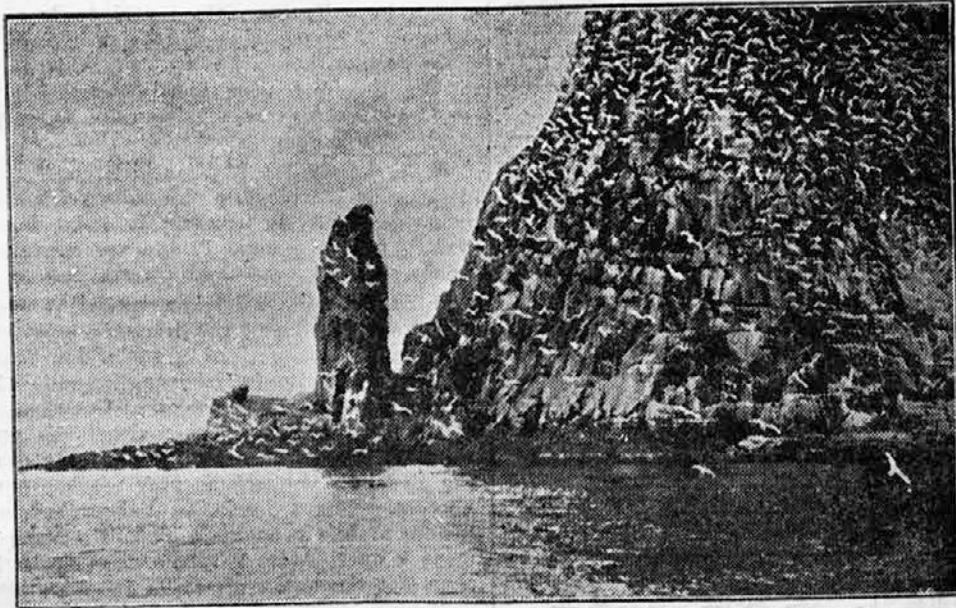
Proti jutru v sredo, dne 20. avgusta prispeli smo s Spitzbergov zopet k norveški obali. Ker je vladala nad morjem gosta megla, ni mogla ladja takoj pristati v Hornviken-zalivu. Iz tega zaliva se navadno povzpnejo turisti na vrh Nordkapa. Šele proti 11. uri je solnce razpršilo meglo in ne daleč pred nami dvigal se je iznad morske površine sloviti nos severnega rtiča. Visok je 307 metrov in ga sestavljajo skale iz kristalinskih skrilavcev. Po enourni hoji po precej složni stezi prispeli smo na vrh, kjer se nam je nudil impozanten razgled. Ker nam je bilo vreme milostno, odnesli smo v spominu nepozabno sliko. Pravzaprav Nordkap ni najsevernejša točka kontinentalne Evrope, ker leži na otoku Magerö. Najsevernejši rt je polotok Nordkyn, ki leži kakih 5 dolžinskih stopinj vzhodnejše od nordkapa. Ker pa je otok Magerö ločen od kontinenta le potom ozkega preliva, in ker leži Nordkap za celo stopinjo geografske širine severnejše od Nordkyna, smatrajo Nordkap kot najsevernejšo točko Evrope.

Popoldne je ladja krenila v smer proti Hammerfestu. Na potu tja pasirali smo takozvani

nem kaj radi ponašajo z izrazom sestra Blizu Lofotov se vrsti zaporedoma sedem vrhov, ki jih imenujejo tudi sedem sester in na Spitzbergih se vrsti blizu Magdalena-zaliva zaporedoma sedem ledenikov, ki jih zopet imenujejo sedem sester. V Stor-fjordu sta dva vodopada, velika kot naša Savica in jima pravijo sestre in brat. Vodopadi so najlepši spomlad, ko se snež in ledeniki topijo.

Fjordi niso majhne zajede v kopno, ampak zelo dolgi in vijugasti ter z nešteto stranskimi fjordi. Največji in najdaljši je Sogne fjord, 187 km. Če bi šli še njegove stranske fjorde, bi njegova dolžina znašala še enkrat toliko. Brzovlak bi prispel na konec po dveh in en četrt urah, ladja rabi sedem ur. Fjordi se navadno končajo z reko, ki se strmo spušča z okolnega amfiteatra v morje. Na vrhu pa so širne planote pokrite s snegom in ledom. Na koncu in na vrhu fjordov so navadno hoteli, ki so sicer zelo udobni, ampak zelo dragi.

Včeraj zvečer 25. avgusta je ladja krenila definitivno proti jugu in bomo prispeli po 46 urni vožnji končno v Hamburg in s tem bo naše potovanje v polarno deželo končano. Vse,

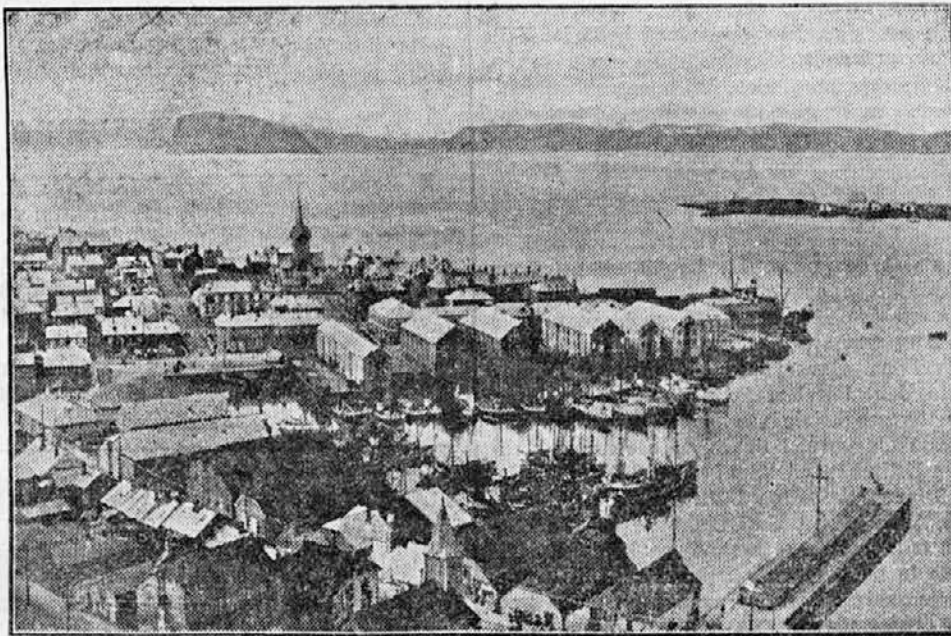

>Vogelberg<. To je 753 metrov visok hrib na otoku Hjelmsö, ki strmo pada v morje. V stena razpokah tega stolpičastega hriba gnezdi tisoči galebov in drugih morskih ptic. Ko vozi ladja mimo, prestrašijo te ptice s par topovskimi strelami in s tuljenjem sirene. Ker so ptice bele, izgleda kakor da bi frfotale po zraku ogromne snežinke. Priložena slika prikazuje ta prizor.

Proti večeru prispeli smo v Hammerfest. To je najsevernejše mesto na celem svetu, leži na 70° 40' severne širine in šteje le okrog 3600

kar smo videli, bilo je divje in resno, kraji malo obljudeni in borba za vsakdanji kruh težavna. Trpljenje spremlja Norvežani pri vsakem njegovem delu, pa naj bo ribič, lovec ali kmet. Vse to ga napravi resnega in v neprikladih odpornega. Zato slovi Norvežani kot hraber, skromen in pošten narod. Spomnimo se le na slavne Wikinge, kiso prispeli preko Islanda, Grönlanda in Labradorja pred Kolumbom v Ameriko in na moderne raziskovalce kakor sta bila Nansen in Amundsen.

Dr. R. O.

prebivalcev. Glavni izvozni produkti so zopet ribe in kože severnih medvedov in morskih psov. Vse hiše so iz lesa in povsod prevladuje duh po ribah. V bližini Hammerfesta na polotoku Fuglaes je znameniti takozvani meridianski steber, to je bronasti globus na granitnem podstavku. Ta spomenik je postavila geodetsko-astronomska komisija, ki so jo sestavljali norveški, švedski in ruski učenjaki, ko so dokončali merjenje meridianskega loka 25° 20' od severnega ledenega morja do Donave.

Ladja je nato krenila proti jugu z namenom, da nas pelje še v nekatere fjorde in končno zopet v Hamburg. Najprej smo si ogledali Trollfjord na Lofotskih otokih, eden najznamenitejših severnih fjordov. Severni fjordi se razlikujejo od južnih po tem, da njihove strani niso tako kompaktne in masivne in tudi ne tako visoke kakor pri južnih. Stranske stene sestavljajo strmi in špičasti stožci ter razsekani grebeni. So tudi bolj ozki in divje romantični. — Trellfjord leži ob prelivu Raftsund, ki se imenuje vsled svoje divje romantike tudi kudičev preliv. Sund pomeni toliko kakor preliv.

Od južnih fjordov smo si ogledali dva in sicer Stor-fjord in Sogne-fjord. Še eno karakteristiko imajo južni fjordi namreč množico vodopadov. Takih vodopadov kakor so naš Peričnik, Nadiža v Planici ali tudi Savica, srečaš tu vsakih sto korakov. Najlepši izmed vseh je skupina sedem zaporednih vodopadov, ki jih imenujejo »sedem sester«. Norvežani se vspljoš-

Kranj

Včeraj, v soboto, 30. t. m. so pokopali tukajšnje gostilničarke N. Benedik. Pokojnica je bila vzorna mati in povsod priljubljena. Žalostno naše najiskrenejšje sožalje!

Nesreča. 8-letni Stanko Ažma iz Malega Nakla se je v sredo hudo ponesrečil. Na travniku, kjer so kosili otavo je po nesreči padel na ostrino kose. Obrezal se je močno po telesu.

Cirkus. Mali cirkus, ki se je pred kratkim nastanil pred prostorom S. K. Sokola, je odšel radi preslabe udeležbe. Kranjčanom se je namreč cirkus zdel vse premajhen in so se ga rajši od zunaj ogledali.

Košnja otave je v polnem teku. Lepo vreme omogoča kmetom spravlanje. Vedno bolj pa zginjajo kose in namesto njih kosijo po večjih travnikih s stroji.

Pred začetkom šolskega leta smo. Kranj bo zopet oživel. Kranjske šole obiskuje veliko učencev. Samo na gimnaziji jih je bilo v preteklem letu okrog 450.

Tržič

Sokolsko društvo Tržič priredi danes popoldne ob 2. uri propagandni pešizlet v prijazno vas Kovor, kjer se vrši ob pol 4. uri na Markučevem vrtu telovadni nastop. Bratje in prijatelji društva, udeležite se polnoštevilo lepega izleta.

Novo ustanovljeno društvo. Takozvani »Cirilovi bratje« imajo na travniku Zavirjem na stadionu bivšega društva Orel svojo prvo veselico, združeno z javnimi tekmami in nastopi. Čudno se nam vidi, da tem gospodom za njihovo vezbanje ni zadostovalo Sokolsko društvo, da so si morali ustanoviti čisto separatni športni odsek pod novim naslovom kljub temu, da obstoja tu že par let Sportni klub Tržič, ki ravno radi cepitve sil ne more priti do popolnega razmaha.

Vojnik

Našemu agilnemu pevovodji in organistu gosp. Soparju je nenadoma umrl dne 28. t. m. na zastrupljenju krvi sin Janko, ki je letos dovršil 4 razrede tukajšnje meščanske šole. Njegove součence, ki so še na počitnicah, bo prav gotovo pretreslo, ko bodo čitali to žalostno vest, ker vedo, kaj jim je bil naš Janko, vsa, posebno pa zadnja šolska leta. Kot nadarjen učenec, osobito v ročnih delih, risanju in godbi, je pomagal v razredu učencem, kjer je mogel. Oktobra meseca bi moral v vojaško godbeno šolo na Vrhu, kar pa mu je preprečila prerana smrt. Učitelji in učenci ga bodo ohranili v prav lepem spominu, staršem pa naše iskreno sožalje!

Brežice

Nogomet. V nedeljo 24. t. m. se je vršila v Sevnici prijateljska tekma med S. K. Sava in S. K. Krško, ki je končala z zmago S. K. Save v razmerju 6:3. Obe moštvi sta pokazali lepo igro. Danes 31. t. m. se pa spoprimeta v revanši igri teama S. K. Brežice in S. K. Krško v Krškem. Igra zna biti zanimiva, ker sta si moštvi dokaj enakovredni.

Smrtna kosa. Umrl je zadet od kapi g. Bukovec, obče znani in priljubljeni gostilničar, mesar in veleposestnik v Krški vasi. Naj v miru počiva!

Nov odlok. Šolsko leto se zaradi novega odloka začne na meščanski šoli v Brežicah že v petek 5. septembra ob 8. uri. Otvoritvena služba božja pa se vrši v četrtek 4. septembra ob 8. uri v župni cerkvi.

Se en sokolski nastop. Sokolsko društvo Bregana priredi v nedeljo 7. septembra ob 3. uri popoldne svoj vsakoletni nastop. Po nastopu velika ljudska veselica s srečolovom, šaljivo pošto itd. Igra godba iz Zagreba. Nastop sokolskega društva Bregana je osmi v našem okolišu.

Grof Attems odide. Kakor čujemo, odide grof Attems s svojo družino v teku septembra iz Brežic.

Ljubljanski velesjem. Legitimacije za ljubljansko šumarsko in lovsko razstavo se dobe v podružnici Ljubljanske kreditne banke.

Narodni dom. Te dni so začeli popravljati Narodni dom, ki je bil že zelo potreben popravila. Ko bodo dela dokončana, bo dobilo naše mesto precej lepše lice. Dela so poverjena stavbeniku g. Gabriču.

Pragersko

Pričetek šole. V ponedeljek 1. septembra bo v pragerski in spodnjepoljskavski šoli vpisovanje otrok, dne 3. septembra pa se prične redni pouk.

Nova hiša. Ta teden so zidarji dogotovili novo stanovanjsko hišo železničarja g. Strmška. Hiša je čedna in udobna.

Pragerski dijaki. Tukajšnji dijaki (in dijakinj), so te dni gostovali v Skofji Loki, kjer so uprizorili »Prisego o polnočici« in dosegli lep moralni in materialni uspeh.

Pragerski dijaki v Cerkevcah. Tukajšnji dijaki nastopijo jutri v nedeljo v Cerkevcah na Dravskem polju, kjer uprizorijo »Prisego ob polnočici«, igro Manice Komanove.

Soštanj

Vaja Saleškega gasilskega okrožja se je vršila za letošnje leto v nedeljo 24. t. m. v Soštanju. Po vajah se je vršil sestanek Saleškega gasilskega okrožja, na katerem so bili za prihodnje leto izvoljeni za načelnika g. Volk Jakob, za blagajnika g. Gobec Hinko in za tajnika g. Novak Ivan.

Osebnosti. Pogodbena poštarica v Topolščici gđ. Roza Perše je podala ostavko na pošto službo. Vodstvo poštnega urada do definitivne zasedbe je bilo poverjeno gđ. Ljubi Bavdek. — Vodja ekspoziture OUDZ je premeščen v Celje. Za vodjo šoštanskega urada je imenovan gosp. Tomec.

Dol. Toplice

Najdeno okostje. Človeško okostje se je našlo nad Poljanami v kočevskih gozdovih blizu Podstenic, ki mora ležati na mestu že par let. Preiskava je dognala, da mora biti okostje kakega delavca ali berača, ki je zašel v gozd in tam umrl bodisi od slabosti ali gladi ali po kaki drugi nesreči. Izključen pa je zločin, zato je sodišče v Novem mestu odredilo, da se okostje takoj pokoplje. Okostje je ležalo precej proč od pota, kamor redkokdaj stopi človeška noga, tako je tudi umrljivo, da se ga že popreje ni našlo, ko bi se pač mogla na kak način dognati identiteta.

Mr. L. Bahovec, Ljubljana.

Rojaki v Ameriki!

Naznanjam Vam, da je prevzela veletvrdka »Sanitol Chemical Products Co.« New York City, 286 Fifth Avenue gen. depot od nas proizvajane zdravilnega čaja »PLANINKA«, ki kakor znano čisti in obnavlja kri ter izobno učinkuje proti slabi prebavi. Interesenti, obrnite se po brezplačne informacije na gori imenovano veletrgovalnico, ali pa direktno na proizvajalca:

Dnevne vesti

— Prvi Jugoslovan, g. Drago Ulaga iz Rimskih toplic, je te dni diplomiral na nemški visoki šoli za telesne vaje (Deutsche Hochschule für Leibesübungen) v Berlinu. Čestitamo!

— Lovski kongres. Opozarjamo lovce, da se prične lovski kongres danes 31. t. m. ob 15. uri v dvorani delavske zbornice, Miklošičeva cesta. Pozivljamo svoje člane, da se kongresu udeležijo in s tem manifestirajo lovsko solidarnost! Odbor: SLS.

— Novi gojenci vojne akademije. V 60. razred nižje šole vojne akademije so bili po določilih uredbe o vojni akademiji sprejeti ti-le gojenci: Nadvornik Branislav, Popuča Mirko, Šerčer Ljubomir, Kranjc Emil, Hubman Milan, Ludvik Alojz, Rako Rudolf, Lah Borivoj, Kolman Egon, Lukež Franjo, Boc Martin in Spindler Bogdan.

— Preporočevcem! Sestanek, ki je bil namenjen dne 7. in 8. septembra t. l., je moral pripravljati odbor radi narodnih svečanosti dne 6. septembra t. l. v Beogradu, preložit na dan 2. novembra t. l. Natančnejši program bo pravčasno objavljen. V. M. Zalar.

— Razpisano mesto zdravnika. Na podlagi pooblastila ministrstva za socij. politiko in narodno zdravje z dne 23. julija 1930. S. br. 15335 razpisuje kraljevska banska uprava Dravske banovine v državnem zdravilišču za tuberkulozo v Topolšici službo zdravnika-pripravnika. Pravilno kolkovane prošnje, sestavljene in opremljene s prilogami v smislu št. 12 zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenih, je predložiti najkasneje tekom 14 dni po objavi tega razpisa kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.

— Nova postaja na progi Zagreb-Beograd. Na progi Beograd-Zagreb med postajama Sunja in Blinski Kut bo otvorjena 1. septembra t. l. postaja Brzina Kraljeva za prevoz potnikov in prtljage. Ta postaja je oddaljena od postaje Sunje 5 in pol km, od postaje Blinski Kut pa 4,7 km.

— Velika veselica pri jami župana — Permeta na Taboru, se vrši dne 7. in 8. septembra t. l. kjer bo igrala godba na pihala. Prihitite na bogat srečolov, ogledali si boste podzemski čar. — Za dobro pijačo in jedila preskrbljeno. Dne 7. septembra ob 10. uri bo na Taboru sv. maša. 334

— Posetnikom Ljubljanske jesenske prireditve od 31. avgusta do 15. septembra t. l. Uprava ljubljanskega velesejma je izdala kakor prejšnja leta tudi letos permanentne legitimacije po Din 30—. Tako legitimacija daje pravico do znižane voznine za polovično ceno. Legitimacije se dobe v vseh večjih krajih cele države, lahko pa se naroče z dopisnico direktno pri velesejemskem uradu. Navodil, tiskanih v legitimaciji, se je treba točno držati. Zdrava in cenena stanovanja v hotelih in privatno so posetnikom vasigurana.

— Ant. Rud. Legatov enoletni trgovski tečaj, Maribor. (Odobren od ministrstva za trgovino in industrijo v Beogradu.) Novi tečaj se začne 2. septembra 1930. Prospekti brezplačno pri ravateljstvu zavoda, Maribor, Vrazova ul. 4 ali v trgovini s pisarniškim stroji Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ul. 7. Zavod poseduje tudi lastni penzionat za dečke, nakar se posebno opozarja. 157

— Ljudska samopomoč v Mariboru naznanja opetovano vsemu cenj. občinstvu Slovenije, da nimajo naši poverjeniki nobene pravice do kakšnega inkasa. V znak prijave sprejme stranka od poverjenika začasno potrdilo pristopa s podpisom poverjenika in poštno položnico. Priznavamo le plačila po naših poštah položnicah oz. nakaznicah in direktna plačila v naši pisarni. Vsak poverjenik se ima izkazati z našim društvenim pooblastilom. 249

— Zobjni atelje Franjo Radovan, nasproti velesejma, je zopet redno odprt.

— 11 dni v nezvesti. V novo zgrajeni palači ministrstva prometa v Beogradu se je ponesečil neki mladenič. Ponoči je padel v klet in obležal v nezvesti s težkimi poškodbami. Ponesrečenca so pripeljali naslednje jutro v bolnico in se še ni zavedel. Nesreča se je pripetila pred 11 dnevi. Ves čas je mladenič v globoki nezvesti.

— Obsodba bančnega direktorja. Te dni se je zagovarjal pred sodniki v Zaječaru bančni direktor Milorad Popović. Direktor je napovedal konkurz svoje banke, katere pasiva so znašala 3 milijone Din. Aktiv je bilo za 150 tisoč Din. Da bi sprejel več denarja, je direktor obljubil vlagateljem 25% obresti. Obsojen je bil na 5 let ječe. Plačati mora tudi vse stroške.

— Teolog kot ženitbeni slepar. Ko je absolut teološkega seminarja v Prizremu Antonije Vuksanović zaprosil za roko lepe Vere Lapčević iz Slobodara, je dekle takoj pristalo, misleč,

da teolog ne more imeti slabih namenov. Vze-la sta se. Težko je pa bilo razočaranje po poroki, ko je mlada žena zvedela, da je njen mož že oženjen in oče treh ali štirih otrok. Vrnila se je v roditeljsko hišo in vložila proti sleparju ovadbo.

— Tekma slovenskih harmonikarjev bo dne 8. septembra na praznik Malega šmarna. Kdor se še ni prijavil, naj to nemudoma stori. Zado-stuje navadna dopisnica, naslovljena na urad velesejma v Ljubljani, nakar dobi priglasenec vsa potrebna pojasnila. Zmagovalci v tekmah do-be lepe nagrade in diplome.

JOSIP OLUP

LJUBLJANA, Stari trg, na vogalu.
Za dijakke velika izbira oblek in perila,
klobukov, čepic in kravat
po najnižjih konkurenčnih cenah.

»ELITE« d. z o. z., Ljubljana

Prečernova ulica 9
prodaja damske, moške in deške konfekcije.
Na drobno! Na debelo!
Prvovrstno izvršenje po meri!

10% popusta

na žagan in tesan stavbni les. — Dostava
tudi na stavbo.

FRAN ŠUŠTAR
lesna industrija in trgovina, parna žaga.
LJUBLJANA, Dolenjska cesta šte. 12.

— Gospodarski stroji in orodje bo razslavl-jeno v posebni skupini na letošnjem jesen-skem ljubljanskem velesejmu od 31. avgusta do 15. septembra. Zastopani bodo izdelki naše države, Avstrije, Čehoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Madjarske, Nemčije, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo imeli tu najlepšo priložnost, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatilnice, čistilnice, slamo-rez-nice, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazlič-nejšega orodja. Tako obsežne razstave kmetij-skih strojev kot bo na letošnjem velesejmu, še ni bilo. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobilami, motorji in električnim tokom.

— Preskrbo prenočišč v hotelih ali privatnih stanovanjih za obiskovalce ljubljanskega vele-sejma, od dne 31. avg. do 15. sept., bo prevzel tudi letos Stanovanjski urad velesejma, ki bo posloval na glavnem kolodvoru nepretrgoma noč in dan. Posebna komisija Stanovanjskega urada bo pregledala vse prijavljene sobe, tako da bodo obiskovalci dobro in poceni preskrbljeni s čistimi in udobnimi prenočišči.

— Glavna skupščina UJU. Glede na časopis-ne vesti, da je pov. UJU Ljubljana odšlo s kon-gresa radi levičarsko sestavljene liste, izjavlja-mo, da to ne odgovarja istini. Pov. UJU Ljubljana je zahtevalo, da se ne voli po novih prav-ilih, dokler niso odobrena nova pravila in da ostane do potrditve novih pravil stari odbor v funkciji, ki je bil lani v Zagrebu pravilno izvoljen za tri leta. O kakem političnem preteht-tavanju osebnosti ni bilo govora. Poverjenišvo UJU Ljubljana.

— Sokolsko društvo v Mokronogu priredi v nedeljo dne 7. septembra t. l. javni društveni nastop. Sodeluje novomeško »Godbeno društvo«. Po nastopu zabava.

Dr. IVAN PINTAR

strokovni zdravnik za ženske bolezni
in porodništvo
LJUBLJANA, Tavčarjeva ulica 2, II.
Tel. št. 31-50.

od 10 do 11 dop. in 3 do 5 pop.
zopet redno ordinira.

— Zaprta cesta. Ker bodo gradili nove beton-ske mostove na cesti od grabna Jereka proti slapu Savica v Bohinju, bo ta cesta za vozni in avtomobilski promet zaprta od 9. septembra dalje do preklica. Otvoritev rednega prometa na cesti bo pravčasno objavljena.

— Vreme. Lepo vreme traja dalje. Barome-ter sicer polagoma pada, toda še vedno je do-bro, da bo lepo vreme trajalo še več dni. Vče-raj ob 7. zjutraj je barometer kazal: Ljubljana 768-9, Maribor 768-2, Zagreb 768-2, Beograd 768-7, Skopje 765-6, Sarajevo 767-6, Split

765-2, Rab 765-4, Vis 764-7. Temperatura je bila v splošnem neizpremenjena. Včeraj je ob 7. barometer kazal: Ljubljana 14, Maribor 17, Za-greb 17, Beograd 16, Skopje 19, Sarajevo 13, Split 22, Rab 23 in Vis 20. V Ljubljani še ved-no vsako jutro vlada megla. Oblačnost je bila v državi od 0 do 10, v Ljubljani zjutraj 10, v Mariboru 0, močno je bilo oblačno v Zagrebu, drugod povsod jasno. Relativna vlaga je znašala od 45 do 88 %, v Ljubljani 88 %, v Mariboru 85 %. V Ljubljani je bila včeraj najvišja tem-peratura 25-2 C, najnižja 12-4 C.

Ljubljana

Nedelja, 31. avgusta 1930, 12. pob. Angel. Pravoslavni: 18. avgusta, Milodrad.

Ponedeljek, 1. septembra 1930, Egidij. Pravo-slavni 19. avgusta, Jarmil.

Nočno službo imata v nedeljo lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu. V ponedeljek pa lekarna Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

*

■ Ljubljanski Sokol naznanja svojemu član-stvu, da se udeleži po svojih zastopnikih javnih telovadnih nastopov Sokolskih društev v Med-vodah in v Mengšu. Odhod v Medvode z vla-ko: ob 13-30 popoldne. Obleka civilna. Zbira-lišče Sokolov kolesarjev za Mengeš (v kroju) pred Narodnim domom. Odhod točno ob 1.30 uri. — Ostalo članstvo se vljudno vabi, da se pri-druži odposlancem.

■ Pevsko društvo Ljubljanski Zvon. V pone-deljek, dne 1. septembra ob osmih zvečer sestanek vsega zbora in pevska vaja. Načrt dela za bodočo pevsko sezono. Pridite vse in vsi! — Odbor.

■ Za posetnike velesejma vpizori Narodno gledališče v Ljubljani več dramskih in opernih predstav. Drama vpizori v sredo, dne 3. sep-tembra učinkovito in zabavno komedijo »Naš gospod župnik« z gg. Nablocko, Cesarjem, Li-pahom in drugimi v glavnih vlogah. Na pred-stavo, ki je v prošli sezoni polnila naše dram-sko gledališče, opozarjamo prav posebno pose-t-nike velesejma z dežele. — V četrtek 4. sep-tembra gostuje v opernem gledališču Marij Si-mene v operi Aida. V soboto 6. se vpizori v operi kot slavnostna predstava »Hasanaginica«, v drami pa se ponovi izredno ljubezniva in pri-ljubljena Lipahova veseliga »Glavni dobitke«. Tudi k tej komediji vabimo vse, ki ljubijo ve-drost in smeh.

■ Komarjeva nedelja v Šiški je prinesla C. M. družbi po moški in ženski podružnici v Ši-ški Din 3.140-40. Vrlima podružničnima odbo-roma iskrena hvala! 342

■ Opozarjamo na veliko ljudsko veselico, ki jo priredi združenje vojnih invalidov kraljevine Jugoslavije v Ljubljani, v nedeljo, dne 7. sep-tembra t. l. v vseh prostorih Sokolskega doma na Taboru. Pri prireditvi sodelujejo 2 godbi in to vojaška in sokolska. Raznovrstna zabava ka-kor srečolov s krasnimi dobitki, ples, šaljiva pošta itd. Za jedajo in pijačo je vsestransko dobro preskrbel naš Sokol. Začetek ob 16. (4) uri popoldne. — V nedeljo 7. septembra torej vsi na invalidsko zabavo v Sokolski dom na Taboru. 344

■ Kopalni vlak na progi Ljubljana gl. kol. — Skofja Loka. V nedeljo dne 31. t. m. vozi ob ugodnem vremenu na progi Ljubljana gl. kol. — Skofja Loka izletniški (kopalni) vlak šte. 922 z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 18. uri 20 min. in prihodom v Skofjo Loko ob 14. uri 01 min. V obratni smeri odhaja izletniški (ko-palni) vlak št. 923 iz Skofje Loke ob 18. uri 10 min. in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 18. uri 58 min.

Dr. JOSIP PRODAN

bivši zdravnik Zdravilišča Golnik in splošne
bolnice v Ljubljani

Ordinira od 10 do pol 12 in od pol
3 do pol 5.

Tavčarjeva ulica šte. 4.

■ Policijski drobiž. Od petka do včeraj opol-dne so bile aretirane tri osebe, nekdo zaradi beračenja, drugi zaradi težke telesne poškodbe in dve mladolietnici zaradi raznih tatvin. Policijski upravi sta bili dalje prijavljeni dve manjši tatvini. Vlomilcu, ki je preteklo nedeljo vlomil v stanovanje gostilničarja in posestnika Frana Križnika na Brdu pri Viču so na sledu. Policijski upravi sta bili dalje prijavljeni dve težji telesni poškodbi, dalje 2 nedostojneža, 1 kalilec nočnega mira, 13 kolesarjev in voznikov zaradi prestopka cestnopolijskega reda in 4 avtomobilisti zaradi kršitve avtopredpisov.

■ Tatvina denarja. V Gor. Gameljnah stanujočemu delavcu Franu Podgorščku je neznan tat ukradel staro listnico s 670 Din gotovine.

■ Tatvina železnih vijakov. Pri poštni in br-zojavni upravi zaposlenemu delavcu Matiji Smr-kolju je bilo ukradenih 50 železnih vijakov v vrednosti 50 Din.

■ Avanture mlade Nežike. Prišla je v Ljubljano mlada Nežika. Našla je družbo, kjer so ji hoteli kavalirji dvoriti. Ker ni hotela ustreči stari ljubljanski barabi, jo je ta ovadil policijskemu stražniku, da je spolno bolna. Nežika je na policijski prostodušno povedala, da je šla od doma, da si ogleda svet in da poskusi življenje v mestu. Sedela je na klopi na trgu kralja Pe-tra, kjer se ji je približal neki možki.

Maribor

m Sestanek gospodarskih krogov. Zastopniki gospodarskih korporacij, industrijcev, trgovcev in obrtnikov so se zbrali v četrtek skupno z mariborskimi člani Zbornice za TOI k sestanku, na katerem so razpravljali o težki gospo-darski krizi, ki je zavlada v Mariboru in nje-govi okolici po ukinitvi mariborske oblasti ter raznih drugih uradov. S tem je bilo oškodova-no naše mesto za težke milijone. Splošno se je na sestanku naglašala potreba, da mora do-biti Maribor za to izgubo kakšno kompenzacijsko, sicer na omiljenje gospodarske krize ni mti misliti. Tako je bila med drugimi sprožena ideja o ustanovitvi divizijskega poveljništva, o samostojnem uradu za pospeševanje obrti ter o ekspozituri Zbornice za TOI v Mariboru. Na dnevnem redu je bilo tudi vprašanje zgradbe carinarnice ter novih stanovanjskih hiš, ki naj bi jih zgradil Pokojniški zavod. Prihodnji te-den se vrši nov sestanek.

m Osebna vest. Prvi knjigovodja mestnega avtobusnega podjetja g. Franjo Neralič je za zaslug pri razvoju mariborskega avtobusnega podjetja imenovan za podravnatelja. Čestitamo.

m Slovensko trgovsko društvo v Mariboru naznanja, da bo otvoritev enoletnega trgovske-ga tečaja dne 9. sept. t. l. Prijave sprejema in pojasnila daje ravnateljstvo tečaja, Zrinskega trg št. 1-I.

m Lekarniška služba. Lekarniško nočno služ-bo ima od danes od nedelje opoldne do pri-hodnje nedelje opoldne lekarna Vidmar »Pri-Arehuc« na Glavnem trgu.

m Vojvodinsko in dalmatinsko grozdje. Na sobotni sadni trg je prispelo iz Banata okrog 1800 kg prvovrstnega grozdja, dalmatinskega pa 50 košar. Prodajalo se je 8—10 Din kg.

m Slaninarski trg. Na 29 stojnicah so slani-narji prodajali v soboto 51 zaklanih prašičev, 1 govedo, 2 teleti in 237 kg drobovine.

m Kostanjarji, ki hočejo peči kostanj v ob-močju mestne občine mariborske se vabijo, da predložijo kolekovane prošnje najkasneje do 15. sept. mestnemu načelnstvu. — Na poznejše prošnje se ne bo oziralo.

m Tujski promet. V mesecu avgustu je bilo v Mariboru prijavljenih 1894 tujcev, med njimi 542 iz drugih držav. Največ izmed teh, 209, jih je bilo iz Dunaja in iz Gradca 117.

m Triglavlani starešine se vnovič opozarja-jo na slavnost dne 6. sept. v Mariboru v dvorani hotela »Orel«. Starešinska zveza v Mariboru prosi, da javijo udeležniki takoj na njen naslov svoj prihod.

m Himen. V soboto zjutraj sta se v tukajšnji stolnici poročila g. Makso Koren, sportni ured-nik in gđe. Elfrida Glabučnikova. Obilo sreče!

m V Gornjo Radgono! — Prijave za izlet v Gornjo Radgono z nedeljo dne 7. septembra t. l. sprejema začeti s ponedeljkom pisarna N. O. v Narodnem domu vsak dan od 18. do 20. ure. Sedeži v omnibusu po 45 Din tja in nazaj. Stojlišča izključena, ker ovirajo izletni-kom razgled; v tovornih avtavih za osebo po 35 Din. Predplačnikom bodo sedeži zasigurani. Ne odlagajte na zadnji dan! Takrat ni več mo-goče dobiti niti omnibusa niti avta. Odhod iz Maribora izpred Nar. doma točno ob 12. uri, prihod v Gornjo Radgono ob 14. uri.

m Zbojščana hrana v Javni kuhinji na Slo-m-škovem trgu šte. 6 v A razredu opoldne in zvečer Din 8-30, v B razredu Din 12-30, v C razredu Din 14-30. Priglašajte se!

m Sobotni trg. Včerajšnji sobotni trg je bil izvršno založen. Pri slaninarjih in mesarjih je bil popolnen red. Sada vseh trst v izobilici, da je primanjkovalo miz. Iz Splita so prispele sardele, ki so se prodajale po 16 Din kg, opol-dne pa celo po 12 Din. Mleka in mlečnih iz-dežkov manj, gob tudi manj, a boljše kvalitete. Kmetice so se že navadile na odredbe tržnega nadzorstva.

m Živinsko sejmšče. Na zadnjem živinskem trgu je bilo 19 konj, 136 volov, 360 krav in pa 29 telet, skupaj 559 glav. Prodajali so se: volli 6—9-50 Din za kg žive teže, bikli 7—8, krave 4-25—7-50, mlada živina pa po 6-50—9 dinarjev. Prodanih je bilo 357 glav, od teh 37 v Avstrijo in 14 v Italijo. Na svinjskem trgu je bilo 364 glav in 2 kozi. Cene so bile: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 85—125 Din komad, 7—9 tednov 180—250, 3—4 mesece 300—350, 7 mesecev 450 do 500, 8—10 mesecev 650—850, 1 leto 900 do 1100; meso žive teže kg 11—18, mlave 15 do 17-50 Din. Prodanih je bilo 216 glav.

m Težka motociklistična nesreča pri Gornji Kungoti. V petek zvečer si je orožniški nared-nik-vodnik Franc Lužar izposodil pri svojem prijatelju motorno kolo s priklopo ter se z njim v spremstvu Marice Repoluskove in njene se-strične Marte Šošnarjeve odpeljal proti Gornji Kungoti, kjer je z vso silo treščil v ograjo na mostu. Pri tem si je Lužar težko ranil desno nogo in roko, Repoluskova pa glavo. Šošnar-jeva je ostala nepoškodovana. Motorno kolo s priklopo se je popolnoma razbilo. Ranjenecema je nudil prvo pomoč tamkajšnji zdravnik dr. Bačar.

m Nezgoda. V petek popoldne je 16letni, v opekarni Dervušek zaposleni delavec Pavliš Ivan pri delu tako nesrečno padel, da si je nevarno pohabil levo nogo pod kolenom.

m Dve tatvini koles. Iz veže javne bolnice je v petek krog poldneva neznan tat ukradel mehaniku Vilku Megliču 1500 Din vredno kolo znamke »Peugeot«. Istega dne zvečer je pa iz-ginilo kolo znamke »Waffenrad«, vredno 2200 Din, trgovcu Branku Sučeviću, katero je pustil v veži Mestne hranilnice v Orožnovi ulici.

Let iz Varšave in nazaj

Tekmovanje med letalci iz držav Male antante in Poljske — Jugoslovanski letalci doslej na dobrem mestu

Letošnji krožni let iz Varšave in nazaj je četrti, kar jih prirejajo leto za letom vojaški letalci držav Male antante in Poljske. Letošnji let pa ima še svoj poseben značaj zato, ker tekmujejo med seboj z letali najnovejših sistemov.

Točno po programu so letalci odleteli iz Varšave 27. avgusta zjutraj ob 1. uri. V triminutnih presledkih so sledili drug drugemu.

Iz Varšave so letalci leteli najprej v Prago, kjer so jim priredili sijajen sprejem. V Prago so prileteli v sledečem redu:

Rupčić, Jugoslovian (5 ur, 40 min., 46 sek.); Pavlič, Jugoslovian (5 ur, 48 min. 36 sek.); Svozil, Čeh (5 ur, 52 min., 53 sek.); Novak, Jugoslovian (5 ur, 52 min., 6 sek.); Langer, Čeh (6 ur, 1 min., 32 sek.); Opris, Romun (6 ur, 3 min., 34 sek.); Šintić, Jugoslovian (6 ur, 5 min., 29 sek.); Budulov, Romun (6 ur, 8 min., 9 sek.); Klepš, Čeh (6 ur, 1 min., 15 sek.); Hubl, Jugoslovian (6 ur, 30 min., 57 sek.); Paklea, Romun (6 ur, 55 min., 39 sek.); Skrzynski, Poljak (7 ur, 10 min., 55 sek.); Tanakenescu, Romun (7 ur, 11 min., 40 sek.); Virnicki, Poljak (7 ur, 21 min., 28 sek.).

Nekaj letalcem so se že na letu iz Varšave v Prago pripetile razne nezgode. Tako je moral prekiniti češki major Mareš, potem Poljak Masalski, ki je pristal 70 km od Prage, dalje Poljak Vitakovski, ki je pristal v Bistrici na Moravskem, in Jugoslovian Nikolić. Obema poslednjima je zmanjkalo bencina.

Iz Prage so letalci odleteli v Beograd. Prva sta odletela Rupčić (Jugoslovian) in Svozil (Čeh). Vreme je bilo odlično.

Tudi v Beogradu so tekmovalce sijajno sprejeli in uprava letališča je ukrenila vse, da je bilo letalcem takoj vse na razpolago, kar so potrebovali, in posebna sportna komisija je delala noč in dan na pripravah. Vsaki letalski ekipi sta bila dodeljena po dva naša letalska častnika. Sprejemu letalcev je prisostvoval tudi poveljnik našega letalstva general Nedić. Seveda

so se udeležili sprejema tudi diplomatski zastopniki Češke, Rumunske in Poljske.

Naša letala so imela številke od 1 do 6, češka letala od 7 do 12, romunska od 13 do 18 in Poljska od 19 do 24. Bile so to štiri ekipe, vsaka pa je štela 6 letal.

Nagrade so določene dve: ena za zmagovito ekipo, druga pa za najboljšega letalca. Vsaka nagrada znaša 8000 poljskih zlotov.

Ko so letalci prileteli v Beograd, so jih naši piloti zelo radovedno vpraševali o njihovih izkušnjah. Vsi so rekli, da je borba s Čehom Svozilom jako težavna, ker ima njegovo letalo motor 1000 konjskih sil, druga letala pa imajo motorje komaj do 700 konjskih sil.

V Beograd je priletel prvi Jugoslovian Rupčić. Za njim so prileteli: Čeh Svozil, Jugoslovian Pavlič, Čeh Novak, Romun Opris, Čeh Šmolik, Jugoslovian Šintić, Čeh Klepš, Romun Burdulaj, Jugoslovian Hubl, Poljak Ljubin in Romun Tanaseanu.

Letališče v Beogradu že dolgo ni bilo tako živahno kakor te dni. Posebno živo je bilo pri odhodu letalcev, ko so se pripravljali na nadaljevanje leta v Bukarešto. Ob 4. uri 30 minut zjutraj so odleteli, potem ko je vremenska postaja javila, da je vreme ugodno.

V Bukarešto je priletel prvi Čeh Svozil, za njim pa: Jugoslovian Rupčić, Jugoslovian Pavlič, Jugoslovian Novak, Romun Opris, Čeh Langer, Jugoslovian Šintić, Romun Burdulaj, Čeh Klepš, Jugoslovian Hubl, Romun Oprisau, Romun Tanasesku, Poljak Rutkowski, Romun Pokma, Čeh Tresl, Poljak Skrzepinski, Romun Rotaru, Poljak Virticki, Jugoslovian Nikolić in Poljak Mosolski.

Kolikor se da posneti iz dosedanjih rezultatov, je čisto gotovo, da bo Jugoslavija v tej letalski tekmi prav častno odrezala. Nesreča pa je zasledovala Poljake, ki so doživeli celo vrsto nezgod, tako da je zaradi te nemile okolnosti odstopil celo šef poljskega vojaškega letalstva, ki mu poljski listi očitajo brezbriznost baš zaradi teh nesreč.

Zakladi »belega odrešenika«

Leta 1519. so stopili Španci pod vodstvom predrznega Ferdinanda Corteza prvič na mehičanska tla pri Juan de Ulloa. Prvotni prebivalci, Azteki, in njihov kralj Montezuma (pravilno: Moctecuzoma, neki španski kronist je namreč kraljevo ime napačno zapisal) so Špance in njihovega poveljnika sprejeli.

Po neki stari pravljici o »belem odrešeniku«, ki je živel v pradavnih časih kot kralj in veliki duhovnik, dokler ni samega sebe na grmadi zažgal, da bi se vrnil zopet na svet kot božanstvo, so smatrali Azteki Špance za prave bogove, njihovega poveljnika Corteza pa za samega »belega odrešenika«.

Cortez pa, ki je prav po kraljevsko živel v kraljevski palači in katerega je Montezuma bogato obdaril, je Aztekom in njihovem kralju kmalu pokazal, kdo in kaj je. Kralja Montezuma je imel namreč najprej v njegovi lastni palači za ujetnika, kasneje pa ga je dal umoriti.

Bogata darila, ki jih je poklonil kralj Montezuma španskemu poveljniku Cortezu, je Cortez kasneje poslal cesarju Karlu V. Darila je kasneje podedoval avstrijski habsburški nadvojvoda Ferdinand in jih je prenesel na svoj grad Ambrus na Tirolskem, odtam pa so to dragoceno prepeljali na Dunaj v muzej za naravoslovje, kjer je shranjen še danes.

Dragocenost okrasja pa obstoji največ v krasnih tičjih peresih, iz katerih je sestavljena neke

vrste krona. Obstoji pa iz več vrst dragocenih peres. Spodnja vrsta obstoji iz peres, ki so plave barve kakor turkizi; tej vrsti sledi druga vrsta peres od rdečih čepelj, nad to pa je pritrjena vrsta peres bele kukavice. Vnanji rob pa obstoji iz najbolj dragocenih peres »božjega tiča«, ki je silno redek. Samo teh peres je 584. Ker pa ima tako lepa peresa samo samec in še ta le 3—4, si lahko mislimo, koliko ptičev in s kako velikim trudom so morali poloviti, da so dobili dovolj peres za okrasje. Peresa so pritrjena na 187 zlatih ploščic. Vrednost tega okrasja daleko presega vrednost marsikatero današnje kraljevske krone.

Učenjaki tolmačijo različne barve tega okrasja tako, da pomenijo višnjava, rdečkasta, bela in rjava peresa po vrsti sinje nebo, zemljo, dež in rast.

Vse okrasje ima dandanes ogromno zgodovinsko vrednost in jasno pričja o visoki kulturi starih Aztekov.

Ribe, ki letajo

V tropičnih krajih pogosto opazujejo pojav, da se iz vode dvigne kar cela tropa rib, ki lete potem nekaj sekund nad valovi kot lastovke, potem pa se zopet spuste v vodo. Kako mora biti pač taka žival narejena, da lahko leta kot ptica in plava kot riba? Če preizkusimo leteče ribe, ne najdemo pri njih in na njih nobenih posebnih mišic za letanje, kajti velike prsne in trebušne plavuti, ki jim služijo kot »perotnice«, imajo prav slabotno mišičevje. Skrivnost letanja rib se je nam šele odkrila,

ko se je človek sam naučil letati brez uporabe mišičevja, kakor to delajo letalci na veter. Tudi leteče ribe ne premikajo plavuti kakor tudi letalec na veter ne, ampak rabijo svoje ploskve samo kot nosilne ploskve, motor pa je veter. Ribe se dvigajo komaj 1 meter nad morsko gladino, lete pa do 450 metrov daleč nad njo. Za let na veter ni to nič kaj posebnega, nekaj posebnega pa je start: ribe plavajo dobro in se poženo pri plavanju s tako hitrostjo naprej, da se spuste kot puščice tudi nad vodno gladino v zrak. Takrat se odpro tudi njihove plavuti in te jih nosijo precej daleč naprej.

Vročina v Angliji

Te dni je zavladala v Angliji silna vročina in ravno glavno mesto London največ trpi zaradi nje. Vročina v Londonu je tolikšna, da se celo Avstralci pritožujejo, čeprav so vajeni tropične vročine. Vročina v Londonu namreč ni navadna čista solčna vročina, ampak je sopara, ki človeku kar dihati ne da. Ljudje mrjo od vročine kar na ulicah, vsak dan povprečno po 10 oseb. Na stotine ljudi pa mora iskati pomoč v bolnicah vsled vročine in kar je najbolj čudno, so ti slabihi skoro sami moški. Vzrok te slabosti pa je današnja za vroče dni silno neprikladna moška obleka, ker se »spodobni« ljudje ne upajo na ulici sleči svojih suknjičev. Ženske so dosti bolj pogumne in praktične v tem oziru in angleški listi objavljajo slike skupin deklet, kako gredo kar v spodnjih kopalnih oblekah na ulice.

Zaradi vročine trpi tudi angleški sport. Znani kriket-igrač Hobbs je padel večeraj v omedlevico, kar je silno vznemirilo vso sportno javnost v Angliji. Tudi teniški turnir so morali zaradi vročine prekiniti. Tračnice cestne železnice so se vsled vročine tako razširile, da so jih morali cele ure polivati z vodo, da ni prišlo do nesreče. V neki veliki londonski restavraciji pa so prodali te dni povprečno po 200.000 porcij mrzle solate in po 2 in pol milijona porcij sladoleda.

Zanimiva razporočna rzsodba

Na Dunaju se je ločil neki zakon iz teh razlogov: Neki uradnik je svojo ženo, štedljivo in pridno žensko, mučil radi samih malenkosti. Nobene jedi ni smela skuhati, ako ni bilo njega zraven, vse ji je stehal do grama natančno in ako so kaj pojedli brez njega, jim je to neprestano očitil. Vsako prosto uro je mož prebil v kuhinji. Sodišče je ženi priznalo pravico do razporeke z motivacijo, da se žena ne more prisiliti, da vztraja v zakonu, ako je izpostavljena neprestanim žalitvam. Tudi višja instanca, kjer je mož iskal svoje pravice se je izrekla ženi v prilog in je izjavila, da nima mož ničesar iskati v kuhinji; sicer mu je pravno priznano vodstvo gospodinjstva, toda žena da ni njegovo orodje brez lastne volje, marveč da ima pravico do samostojnosti v okvirju svojih gospodinjstvih poslov.

Papirnatu blago

Iz Pariza javljajo, da je neka velika tovarna luksuznega papirja fabricirala neko vrsto finega papirja, ki je čisto enak svileni tkanini in ki je baje tudi trpežen kakor dobra svila. Poskusili so napraviti iz tega papirja obleke, ki baje ne služijo le v dekorativne svrhe, ampak za vsakdanjo rabo. Posrečilo se je baje celo izvršiti na tem papirju lepe vezenine.

Povratek ameriških izletnikov

Naši izletniki, ki so preživeli v stari domovini mnogo lepih dni, se v posameznih skupinah polagoma vračajo preko morja. V četrtek se je zopet z večernim brzovlakom odpeljalo preko 50 ameriških izletnikov, ki so se mudili pri svojih v Jugoslaviji. Na kolodvoru so se poslovili od domačih težkih src, a vendar polni najlepših in nepozabnih spominov, ki jih nesejo seboj v svojo novo domovino. Brzovlak jih je popeljal preko Jesenic, Avstrije, Švice in Francije v francosko pristanišče LE HAVRE, kjer se bodo vkrcali na

Svetovni kongres esperantistov v Oxfordu

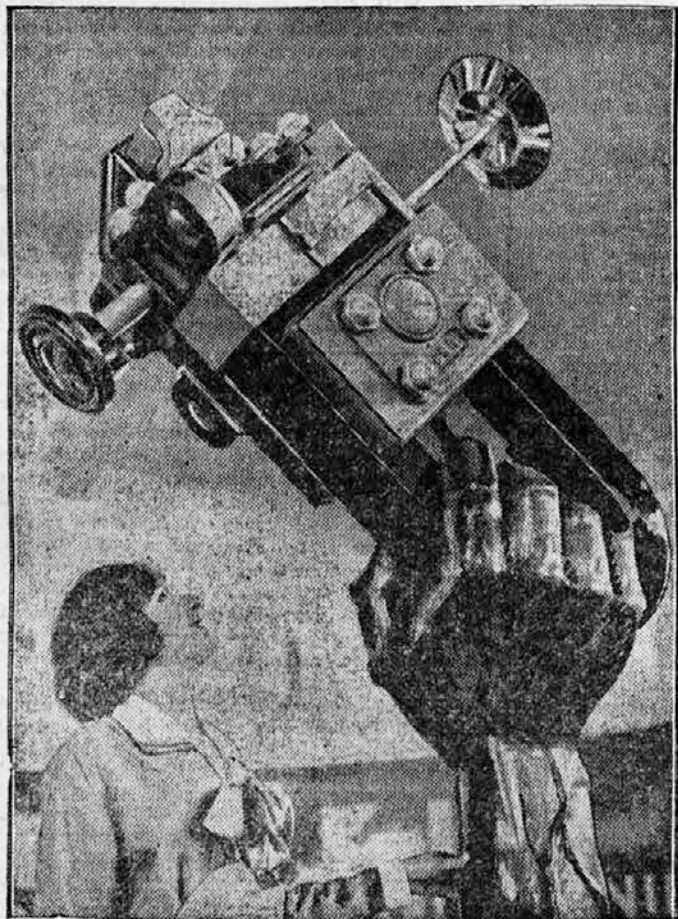
Prijatelji »svetovnega«, t. j. za ves svet veljavnega jezika se sestajajo že 25 let vsako leto enkrat na svojih kongresih. Letošnji svoj kongres so imeli v Angliji, torej v deželi, kjer je večina ljudi mnenja, da je angleški jezik že tisti jezik, s katerim se da priti po vsem svetu. Kongres se je vršil v najbolj pomembnem angleškem vseučiliškem mestu.

Kongres v Oxfordu je pomemben že zato, ker so Angleži bili nekdanj esperantistom zelo nasprotni. Bivši londonski župan, sir Vezey Strong, je nekdanj rekel: »Ko so mi nekaj pripovedovali o esperantu kot o nekem »svetovnem« jeziku, sem se prezirljivo nasmejal, ker sem bil prepričan, da je mogoče samo en svetovni jezik in ta ne more biti nihče drugi kakor angleški. Ko sem pa začel kasneje stvar bolj temeljito preiščevati, in ko sem se prepričal, da noben narod ne bo hotel priznati angleščini te prednosti, mi je postalo jasno, da more biti »svetovni« jezik le nevtralen umetni jezik.«

Na najnovejšem kongresu esperantistov je bilo zbranih 1200 oseb in zastopanih je bilo okoli 30 narodov in držav. Brat angleškega kralja, vojvoda Connaught, je kongres brzojavno pozdravil. Udeležence kongresa je občinski zastop slovesno sprejel. Dvanajst vlad pa je poslalo na kongres svoje uradne zastopnike, kar je gotovo prav lepo priznanje za esperantiste, čeprav se zavedajo sami najbolje, da mora rasti zanimanje za esperanto iz lastne moči. S kongresi je vedno združeno tudi esperantsko polno vseučilišče, kjer predavajo znameniti učenjaki v esperantu.

Kongres esperantistov so otvorili v vseučiliški cerkvi, katoliki pa so imeli svojo službo božjo s pridigo v esperantu v katoliški cerkvi. Zvečer so priredili sijajen koncert z besedilom pesmi v esperantu, v gledališču so pa igrali igro »Charley-jeva teta« tudi v esperantu.

Število esperantistov narašča tako, da so nekateri govorniki na kongresu govorili celo o »esperantskem narodu«, ki si hoče osvojiti svet, a ne z mečem, ampak z mirnim delom za sporazum med narodi.

Velika radio-razstava v Berlinu.

Za veliko radijsko in filmsko razstavo v Berlinu, ki so jo otvorili 22. avgusta, vlada po vsem svetu ogromno zanimanje, kajti na razstavi vidimo vse najnovejše aparate za tehniko električnih valov. Slika nam kaže najnovejši pogonski aparat na sidro.

Skupina ameriških izletnikov

na povratku v novo domovino z brzoparnikom »Ile de France« preko francoskega pristanišča Le Havre.

Danilo Gorinšek:

V žitu

Sredi žita, sredi polja vselej židana je volja. Murni se cvrče glasijo in velijo na gostijo: »Točimo pijačo fino — hladno roso, cvelno vino!«

Pridela z ženō dva hrčka, rose opijela dva vrčka; kjer pa rožice cvelijo se čebelice mudijo, plešejo brenčee muhe, vse, debele in pa suhe.

Pozno v noč se tam piruje ko na svatbi — in še huje...

Radivoj Rehar:

Vran in petelin

Basen.

Na bogati, a samostojni kmetiji je nekoč živel stasit petelin Kikirič. Oblasno je stopical po dvorišču, a včasih si je zaželel tudi daljšega izprehoda. Tako se je navadil potepanja, in nekega dne se mu je nenadoma vzbudila misel, da bi se napotil po svetlo. Tja daleč v temen gozd je zahrepenel, v ono skrivnostno prostranost neskončne svobode. Kikirič je bil trmast in svojeglav; kar je kdaj sklenil, je tudi brez odlašanja storil. Od nikogar se ni poslovil, še od svojih pulk ne; kar po je vzel pod noge in je šel.

Prekrasno in prijetno je bilo, hodili pre-

ko pisanih livad, še lepše po teminah prostranega gozda. »Zakaj se nisem že prej odpravil po svetlo?« se je spraševal. »Zakaj sem toliko časa hčal doma?« Koliko sem zamudil, koliko izgubil!« Ko pa je tako premišljeval in sam s seboj govoril, je nenadoma završalo med vejicem košatega hrasta, in še preden se je Kikirič zavedel, kaj se je zgodilo, je začul v svojih krilih silno bolečino. — Velik kragulj se je zagnal vanj in ga je hotel umoriti...

»Pomagajte! Pomagajte!« je zakričal do smrli prestrašeni Kikirič, da je odme-

valo in pomoči prosilo daleč, daleč po temnem gozdu. In ni bilo zamen. Vran Črnič, ki je zaslišal obupni krik petelinov in opazil svojega starega sovražnika kragulja Krivokljuna jo je po bliskovo ubral v ono stran, in je dospel še tik v poslednjem trenutku. Besno se je zakadil v kragulja Krivokljuna, sedel mu na hrbet in ga tako dolgo obdeloval s svojim debelim in močnim kljunom, da se je vdal, izpuštil petelina Kikiriča in pobegnil kar se je naglo dalo.

»Hvala ti, vran Črnič,« je zajecjal petelin Kikirič, ko je spoznal svojega rešitelja. »Samo tebi dolgujem svoje življenje; reci, s čim naj ti ga poplačam?«

Vran Črnič se je ustopil na bližnje drevo, poškilil postrani petelina Kikiriča, se poluhnjeno namuznil in dejal: »Petelin Kikirič, skleniva zavezništvo. Ti mi boš nabiral hrano, jaz te bom pa branil pred kragulji!«

»Velja!« je odgovoril petelin Kikirič.

In tako sta petelin in vran sklenila zavezništvo in sta se odpravila dalje po svetu. Petelin je vranu nabiral hrano, vran pa je petelina branil pred kragulji. Lahko in prijetno, kaj ne? Da, za vrana Črniča že, za petelina Kikiriča pa ne, kajti vran je bil vedno lačen in petelin mu ni mogel nikoli nabrati toliko zrnja, da bi še njemu samemu ostalo. Tako je moral samo slino požirati in dan za dnem je postajal bolj šibak in prešv. Naposled so mu že pajki mreže predli po frebuhu in ni več mogel vzdržati. Upri se je in dejal:

»Vran Črnič, tako se nisva pogodila.«

»Kako pa?« se je lokavo začudil vran. »Mar mi nisi obljubil, da mi boš hrano iskal, jaz pa da te bom pred kragulji branil?«

»Seveda, tako je bilo rečeno,« je odvrnil petelin, »to pa ni bilo rečeno, da zame ne bo nič ostalo.«

»Tako ali drugače,« je dejal vran Črnič. »Kdor se sam ne more braniti in polrebuje močnejšega in pogumnejšega, da ga ščiti, je blapec; hlapec pa, to veš mora delati tako, kakor hoče gospodar. Če ti ni prav, pojdem. Ti pa glej, kako se boš poslej sam otepal s kragulji.«

Petelinu je bilo hudo; užaljen je bil in ponižan, a pomagali si ni mogel. Rad bi se bil zopet vrnil domov, a ni poznal poti in je tudi vedel, da bi ga samega kragulji ubili in požrli. Vdali se je tedaj moral v svojo bridko usodo. Ponižan, polni in lačen se je vlačil za lokavim vranom Črničem, dokler ni naposled sredi poti omagal in poginil. Jež Bodičar, ki je to zgodbo poznal, ga je pokopal in mu postavil spomenik s temle napisom:

»Dom zapustil svoj je Kikirič, šel po svetlo, bedast je mladič; gospodar poprej, postal je rob; tu počiva, tu njegov je grob.«

Marij Skalan:

Šipek

Šipek, šipek, beli šipek v maju je cvel, vse polje in vso jesen raste, v zimi dozorel.

Med na njem čebele brale so okusen in sladak, sad njegov pa bil je trpek, zelen dolgo in grenak.

Šele ko je prišla zima, ko sta prišla sneg in led, ves postal je rdeč in mehok in sladak — ko ajdov med...

Riba, ki živi tudi na suhem

Saj to vendar ni mogoče, da bi riba živela tudi na suhem, bošče dejali. Kakor hitro bi riba zapustila vodo — bi več ne bila riba. Pa je vendar na svetu tudi tako čudo. To čudo je riba »ceratodus«, ki živi v daljni Avstraliji, v tisti čudoviti zemlji, ki je ohranila toliko posebnih, prastarih živalskih vrst, kakor noben drugi del sveta. Da je ceratodus zares riba, se lahko prepričate na naši sliki. Ribjo glavo ima,

plavuti in tudi luske. Od ostalih rib se loči samo po tem, da so njene plavuti bolj gibljive in krepke, tako da jih lahko uporablja tudi kot noge in po njih hodi in pa po tem, da ne diha samo s škrgami, temveč lahko tudi s pljuči, kakor sesalci na kopnem.

Po večini živi ceratodus seveda v vodi, kjer prav spretno plava, kakor vsaka druga riba; včasih, kadar se vode naveliča, se pa napoti na sprehod po kopnem. Tu sicer ni Bog ve kako spretna in urna, premika pa se le dalje in vživa prijetnosti

osvežujočega zraka. Če ji preči nevarnost, se celo tudi požuri in naglo izgine v svojo vodno skrivališče.

Za spoznavanje razvoja živalstva na naši zemlji, je ta riba neprecenljivega pomena, kajti ona predstavlja listo vrsto živali, ki so prve zapustile vodo, v kateri so živele, prišle na kopno in se tam razvile v sesavce in druge živali, ki ne dihaajo s škrgami, ampak s pljuči. Med tem, ko so se ostale ribe tekom neskončnih fasilij popolnoma prilagodile življenju v vodi in ne morejo več na suho, ker bi sicer poginile in ker so druge potomke izgubile vse poželenje po bivanju v vodi, je riba ceratodus ostala oboje, vodna in kopna žival. Dandanes je tudi v Avstraliji že bolj redka, ima pa vendar nekaj daljnih sorodnikov tudi v Afriki in v Južni Ameriki.

Uganka

A. M.

Krila imam, nisem plič, hraber jaše me fantič, cest ne rabim ne sleze, moje ceste — so megle.

*

Rešitev uganke v prejšnji številki:

Kukavica. Vseh rešitev smo prejeli 26, pravih 19, Nagrado prejme Anica Bajukova, učenka v Novem mestu, Kandija 51. Rešitve današnje uganke sprejema uredništvo mladinske priloge »Jugoslovana« srede 3. septembra. Ugankar.

Mali risar

Opica z eno potezo!

Krivica in pravica

Ruska narodna. Poslovenil Ivan Matelič. (Konec.)

B. Kako je slepi spregledal in zvedel za tajnost, kako bi se dala ozdraviti carjeva hči.

Slepec je pojedel kruh in se je tipal dalje. »Pogum!« si misli, »počasi že prilezem do vasi.« Šel je, šel, šel, šel. Zalezal je s poti in ni vedel, kod naj hodi. Zašel je moliti: »Gospod, ne zapusti mene grešnika!«

Ko je tako molil, je zaslišal neznan glas: »Stopaj na desno v gozd, tam prideš do grmečega vira; umij se v vodi tega izvirka in Bog ti podari vid. Tam zagledaš velikanski dob, splevaj nanj in pričakuj na njem noči.«

Slepec je zavil na desno, prital do gozda, zalezal na stezico in po njej prišel do šumečega izvira. Zajel je iz njega vode in toliko da je z njo omočil očesni votlini, je v trenutku spregledal. Oziral se je okoli in zagledal velikanski dob, pod katerim je bila vsa trava uničena in zemlja steptana; splezal je v vrh in čakal noči.

Ko je logla temna noč, so prileteli od vseh strani nečisti duhovi in se hvalili, kje je kdo bil in kakšno zlo je naredil.

Eden izmed vragov govori: »Bil sem pri prekrasni carični. Že deset let jo mučim; na vse načine me izganjajo z dvora, ali izgnati me ne

morejo; izžene me le oni, kdor dobi od bogatega trgovca sliko Matere Božje.«

Na vse rano, ko so se bili že vsi besni razleteli, je splezal pravični z doba in šel iskat bogatega kupca. Ali dolgo ali malo časa — našel ga je in se udinil pri njem za delavca. »Vse dolgo leto bom delal pri tebi; ničesar ne zahtevam za plačilo kot podobo Matere Božje, ki jo imaš.«

Trgovec je bil zadovoljen; pravični je delal na vse pretege, ne podnevi ne ponoči si ni dal pokoja, tak skrben delavec je bil. Ko se je leto končalo, je prosil za dogovorjen zaslužek.

»No, bratec! pravi trgovec, zadovoljen sem s tvojim delom, ali zelo mi je žal oddajati sliko; plačam te raje z denarjem.«

»Ne, tvojeja denarja ne potrebujem, daj mi le, kar si obljubil.«

»Nemogoče! — No, delaj pri meni še eno leto in tedaj ti oddam podobo.«

Ni se dalo pomagati. Ostal je pri trgovcu in delal pri njem še vse dolgo leto. Zopet se je leto zasukalo in zopet je bilo trgovcu žal za sliko.

»Raje te poplačam z denarjem,« pravi trgovec, »če pa hočeš na vsak način dobiti sliko, delaj pri meni še eno leto.«

Z bogatim in mogočnim se je težko prepirati. Kmetiču ni kazalo drugega, kot udati se. Delal je pri trgovcu še eno leto še z večjo vneto ko

prej. Ob koncu tretjega leta je snel trgovec podobo s stene in jo dal kmetiču, rekoč: »Na, 4. Pravični ozdravi carjevo hčer in za plačilo jo dobi za ženo.«

Kmet je vzel sliko Matere Božje, se poslovil od trgovca in se napotil v tisto carstvo, kjer je zli duh mučil carjevo hčer. Šel je, šel, šel, šel in prišel v glavno mesto in govoril: »Lahko ozdravim vašo carično!« Prijeli so ga pod pazduho, ga takoj odpeljali v carski dvor in mu pokazali bolno carično.

Poprosil je za posodo vode, trikrat potonil vanjo podobo Matere Božje, dal to vodo carični in ji velel, umiti se v njej. In glej, komaj se je začela carična umivati, je izletela iz nje nečista sila v obliki klobčiča. Bolezen je prenehala in krasna devica je postala vesela in zdrava.

Car in carica sta se vzradostila in nista vedela, kako bi poplačala čudovitega zdravnika. Ponujala sta mu visoko službo, veliko premoženje in mu vsiljevala veliko plačo.

»Ne! pravi kmet, ničesar ne potrebujem.« Carična pa je prosila: »Dajte me njemu za ženo.«

»Dobro!« je odgovoril car.

Poročili so ju in priredili veliko pojedino za vse cesarstvo. Od tega dne je živel pravični

kmet v carskih dvoranah, oblačil se je v carska oblačila in jedel pri carski mizi.

5. Sodba krivičnega.

Preteklo je nekoliko časa. Zet je poprosil carja: »Pusti me domov; imam staro mater.«

Carična pravi: »Pojdiva skupaj.« In odpotovala sta: konji, kočija in oprava; vse je bilo carsko.

Vozila sta se, vozila, kar ju sreča krivični, prav oni, ki se je nekaj prepričal, da je potrebno živeti na svetu krivično. Carski zet ga je spoznal in mu rekel: »Zdravo, brat! No, ali me ne poznaš? Ali se spomniš, kako si se s menoj prepričal, da je lepše živeti krivično kot pravično in še celo oči si mi bil iztaknil.«

Krivični je okamenel in ni vedel, kaj naj počne.

»Nikar se ne boj, saj se ne srdim nate,« mu je rekel pravični in mu povedal vse, kako se je z njim godilo: kako je spregledal, kako je delal pri bogatem trgovcu in kako se je poročil s prelepo carično.

Krivični je poslušal in sklenil tudi iti v gozd k bobnečemu izvirku. »Dobro,« si je mislil, »tudi jaz dosežem svojo srečo.«

Odšel je v gozd, poskal bobneči vir, splezal na visoki dob in čakal noči. Natančno o polnoči so prileteli pod dob nečisti duhovi. Ker so bili opreznost, so zagledali krivičnega, ga zvelkli v drevesa in ga raztrgali na drobne koščke.

Sokolstvo

Razvoj Sokola št. II v Slovenskih goricah

Na kraju naše najsevernejše točke v državi je zasijalo novo solnce, Sokol kraljevine Jugoslavije, ki je razprostrl peroti preko Slovenskih goric, začel bodriti in vzbudjati prebivalce št. IIja in bližnjih goric k novemu in boljšemu življenju. Ustanovitelji Sokola so si v svesti: V slogi je moč in v razširjenem sokolske ideje bratstva in ljubezni, so namah osvojili srca mnogih, ki so zadnjih deset let ječali in morali prenašati posledice strankarskega partizanstva.

Sokolsko društvo št. II si je položilo svoj temelj dne 27. aprila 1930. in ta dan bo ostal vsem rodoljubom iz št. IIja in njegove okolice v blagem spominu. Ob mnogostevilni udeležbi in ob navzočnosti gospoda poglavarja dr. Ipavica, brata staroste Mariborske župe dr. Kovarčiča se je že tedaj razvil ustanovni občni zbor v malo narodno manifestacijo.

Sokol št. II se zaveda, da ga čaka še težak napor pri njegovem razvoju. Vendar postaja močan, novi bratje in sestre pristopajo. Njegove vrste se jačijo, čeprav počasi. Danes šteje že društvo okoli 60 članov in 20 članic.

V kratkem času, ko je pričel delovati, poteklo je komaj par mesecev, si je nabavil že najnujnejše telovadno orodje. Veliko zahvalo je dolžan v tem oziru bratom Sokolom Stilogoj, Baumannu, dr. Bučarju, nadalje Sladkogorski in Cersaški tovarni ter mnogim drugim bratom, ki so s svojo požrtvovalnostjo tudi v gmotnem oziru pripomogli Sokolu do tako lepega uspeha. Zahvala tudi bratu Dimniku, ki je odstopil dvorano Sokolu za vežbanje.

Prvi uspeh, ki ga je naše društvo javno pokazalo, je bilo sodelovanje naše čete pri nastopu v Jerenini dne 24. t. m. Nastopile so naše vrste pod spretnim vodstvom brata načelnika Beškota.

Sedaj pa stoji Sokol št. II pred svojim prvim javnim nastopom. Pripravlja se, vežba, kajti zaveda se, da ga loči komaj 14 dni od velikega trenutka, ko bo moral javno dokazati, kaj je dosegel v tem kratkem času. Dan sokolske manifestacije, dne 14. septembra tega leta, se bliža z nepopisno naglico, ki bo prva manifestacija Sokola kraljevine Jugoslavije po preteku 10 let našega osvobodjenja v št. IIju, na skrajni točki naše severne granice. Z velikim zanimanjem delovanju Sokola št. II sledi vsa tujakšnja javnost. Zato pozivljamo vsa sosedna bratska sokolska društva, vsa ostala narodna društva in sploh vse občinstvo, naklonjeno Sokolu iz bližnjih krajev, posebno iz Maribora, da pohiti dne 14. septembra v št. II v Slovenskih goricah in tako manifestira v skupnem delu in bratski ljubezni do najvzvišene sokolske ideje, ki bo združila vsa naša srca v zajedničnem hramu pod jugoslovansko trobojnico sodobnega in močnega jugoslovanskega Sokolstva.

Šah

Angleška igra kmetov.

Beli: Eliskases. Črni: Stoner (H. Steiner).

10. kolo.
1. c4, e5, 2. Sc3, Sc6, 3. Sf3, Sf6, 4. d4, e4 ; 5. Sd4 ; Lb4, 6. Lg5, Lc3 : +, 7. bc3 : ; Se5, Črni ima za končnico mnogo boljše pozicijo kmetov, beli pa prednost dveh tekačev. 8. e3, h6, 9. Lh4, Sg6, 10. Lf6 : To je nepotrebno in slabo. 11. Le2, 0-0, 12. 0-0, d6, 13. Tab1, Sh4, Napad, ki ga črni inscenira, je nekoliko preuranjen. 14. Kh1, b5, 15. g3, Lb7+, 16. f3, Sg6, 17. e4, Tae8, 18. Dd2, Dd8, 19. Kg1, Se7, 20. Ld3, Le8, 21. Tbe1, Lh3, 22. Tf2, Dd7, 23. f4, Sc6, 24. Sc6 : De6 : 25. f5? Beli je dosegel že jako dobro pozicijo, sedaj pa pride hitro v izgubljen položaj, kajti lov na tekača h3 se ponesreči. 25. ... De5, 26. De3, De3 : 27. Te3 : Lg4, 28. Tf4, Ld1, 29. Kf2, Te5, 30. Te1, La4, 31. g4, g5, 32. f6 : e. p., f6 : 33. Ke3, Tf4 : Konč-g5, 32. f6 : e. p., f6 : 33. Ke3, Tf4 : Konč-nica je za belega brezupna, ker so njegovi kmeti preslabi in stoje na belih poljih. 34. Kf4 : g5+, 35. Ke3, Ld7, 36. h3, Kg7, 37. Kd4, h5! 38. Tg1, hg4 : 39. hg4 : Ta5, 40. Tg2, Le6, 41. Lf1, Ta4, 42. e5, de5 : 43. Ke5 : Le4 : 44. Le4 : Te4 : 45. Td2, Kg6, 46. Td3, Tg4 : in črni je dobil.

Indijska igra.

Beli: Pire.

XII. kolo.

Črni: Flor.

1. d4, Sf6, 2. e4, e6, 3. Sc3, Lb4, 4. Db3, De7, 5. Lg5, Proti Flohrovi potezi De7 je to najbrže najboljši protisredstvo. 5. ... h6, 6. Lf6 : Lc3 : +, 7. De3 : Df6 : 8. Sf3, b6, 9. g3!, Lb7, 10. Lg2, d6, 11. 0-0, Sd7, 12. Tfe1, De7, Tako rekoč izsiljeno, ker bi na 0-0-0 sledil napad z a4, na 0-0 pa Se5! Beli je v prednosti. 13. e4, 0-0, Tukaj bi bilo e5 slabo radi Lh3. 14. e5, Vprašanje je, če je to pravilna ideja. Beli bi bil mogel dopustiti tudi e5 in igrati potem napad na kraljevo krilo (Sh4 itd.) 14. ... Tfd8, 15. b4 To je, kakor se pokaže napaka, ker postanejo beli kmetje slabi. 15. ... a5, 16. a3, de5 : 17. de5 : 18. b3! Ta bizarna poteza je izredno močna, ker črni grozi takoj napasti kmeta b4. 18. Sd4, Lg2 : 19. Kg2 : ab4 : 20. ab4 : Ta1 : 21. Ta1 : c5, 22. b4 : c5, De5 : 23. Sb5, Sc6, 24. f4. Kakor se pokaže, je to težka slabitev kraljeve pozicije. Bolje morda Te1. 24. ... Sa5, 25. Te1, Tu je bilo najbrže potrebno igrati Sd6, čeravno bi potem črni oslabil kmeta e5 z f6. 25. ... Sb7, 26. Df3, Td2+. Flohr je jako dobro izrabil slabosti bele pozicije in prehaja k dločilnemu napadu. 27. Kh3, Sa5, 28. Sd6? f5, To potezo je beli sprejeda, vprašanje pa je, če je imel sploh še zadostno obrambo. 29. Tf1, Kh7, 30. Dh5, Poizkus proti napadu. 30. ... De6, 31. Tf3, Na 31. Df3 bi sledilo Df3 : 32. Tf3 : g5!, 33. g4, h5! 31. ... Sc4, 32. Sf7, Grozi Sh6 ali Sg5+ 32. ... Dd7, 33. Tf1?, Se3! Po tej potezi se je beli vdal, ker je videl, da bi na intendirano 34. Sg5+, Kg8, 35. Ta1 sledilo Tg2 : +, 36. Kg2 : Dd2+, 37. Kh3, Dg2+, 38. Kh4, Dh2+, 39. Sh3, Sg2 mat. — Flohr je konec jako lepo igral.

Spremembe v železniški službi

Nameščeni so za uradnika I. kategorije, IX. skupine: inž. Jagodič Franc, tehnični uradnik, kurilnica Ljubljana II. gor. kol., za uradnika II. kategorije, V. skupine: Stare Milan, prometni uradnik, Brežice, Sušan Oktavijan, prometni uradnik, Blanca, Jordan Dragotin, prometni uradnik, Grosuplje, za zvanika II. kategorije, III. skupine: Horvat Karel, strojni kurjač, kurilnica Ljubljana II. gor. kol., Kastelec Franc, desetar, progovna sekcija Ljubljana gor. dol. proga, Pinek Stjepan, čuvaj proge, progovna sekcija Zidani most, Kukovec Franc, kurjač, kurilnica Maribor, Grbec Franc, kretnik, kurilnica Ljubljana II. gor. kol., Pazlar Lavrencij, čuvaj proge, progovna sekcija Jesenice, Eržen Francišek, čuvaj proge, progovna sekcija Jesenice, Košir Lovro, čuvaj proge, progovna sekcija Jesenice.

Napredovali so za uradnika III. kategorije, IV. skupine: Starnad Bogomir, vlakovodja, Ljubljana gor. kol. dosedaj zvanik I. kategorije, II. skupine, za zvanika I. kategorije, III. skupine: Pavliha Anton, sprevalnik, Ljubljana gor. kol. dosedaj zvanik II. kategorije, II. skupine, za zvanika II. kategorije, I. skupine: Stopar Jakob, skladiščni desetar, Ljubljana gl. kol. dosedaj služitelj I. skupine.

Upokojeni so zvaniki I. kategorije I. skupine: Kolar Jakob, vlakovodja, Maribor glav. kol., Ruper Lovro, strokovnik, kurilnica Ljubljana II. gor. kol., Drev Ferdinand, vlakovodja, Maribor glav. kol., Klethofer Martin, vlakovodja, Maribor glav. kol., Hojker Karel, vlakovodja, Ljubljana glav. kol., II. skupine: Vukadin Marija, komercialna zvanica, Novo mesto; zvaniki II. kategorije, I. skupine: Pall Matija, kretnik, Ptuj, Benda Maks, komercialni zvanik, Ljubljana gor. kol., Justin Franc, kretnik, št. Vid Vižmarje, Cokan Franc, blokovni sluga, Maribor glav. kol., Jokan Andrej, pisarniški sluga, Trbovlje, Videnič Franc, premikač, Ljubljana gor. kol., Mavec Francišek, blokovni sluga, Ljubljana glav. kol., Ladra F. dinand, strojni kurjač, kurilnica Maribor, Jurčan Vid, kretnik, Kraljevec Prelog, Čurk Anton, kretnik, kurilnica Ljubljana I. glav. kol., Erjavšek Francišek, kretnik, Kamnik, Pokorec Jožef, premikač, Tezno; služitelja I. skupine: Biteznič Josip, svetilničar, Maribor glav. kol., Tschernila Martin, svetilničar.

Poslužujte se za oglašanje »Jugoslavana« !

Prva Hrvatska Štedionica

Osnovana leta 1846

Filiala: Ljubljana

Delniška glavnica
Rezerve
Vloge

Din 75.000.000
Din 81.000.000
Din 1.738.000.000

CENTRALA V ZAGREBU

Podružnice:

Bačka Palanka, Bakar, Banjaluka, Beograd, Bihać, Bjelovar, Brčko, Brod na Savi, Celje, Crikvenica, Čakovec, Daruvar, Delnice, Derventa, Džakovo, Dubrovnik, Gospić, Karlovac, Kraljevica, Križevci, Maribor, Mitrovica, Mostar, Niš, Nova Gradiška, Novi Sad, Ogulin, Osijek, Pakrac, Požega, Rab, Ruma, Sarajevo, Senj, Sinak, Skoplje, Split, Subotica, Sušak, Travnik, Tuzla, Varaždin, Veliki Bečkerek, Velika Gorica, Vinkovci, Virovitica, Vukovar, Zemun, Zagreb: Gornja Ilica, Zagreb: Mihanovićeve ulica, Hotel Esplanade, Zagreb: Vlaška ulica.

Izpostave:

Podravska Slatina, Ruma,
Brzojavni naslov: »Prastedionac«.

Sprejema: vloge na vložne knjižice in na tekoči račun.

Eskomtira menice, devize in čeki.

Izvršuje borzne naloge in izplačila na vsa tuzemska in inozemska mesta.

Izdaja čke in kreditna pisma na vsa mesta tu- in inozemstva.

Financira trgovaška, obrtna in industrijska podjetja.

Izvršuje vse hranilnične in bančne posle najkulantnije.

Izdaja 4, 4½, 6 in 8% založnice ter 4½ in 6% komunalne zadolžnice.

350

Zdravniška posvečovalnica

G. A. M. v V. Ker je prhljaj pogosto vzrok izpadanja las, ga skušamo odstraniti in zatreti z raznimi majhnimi desinfekcijskimi in drugimi, predvsem spiritoznimi sredstvi, ki očejajo lasišče in ga bodre (resorcin, kinin, salicil, tanin itd.). Če po takih tinkturah lasje močneje izpadajo, izpadaje radi nege, odnosno, ker so že bolni. Zdrav las radi njih nikoli ne izpade, kar pa je bolnega in propadajočega, tem boljše, čim prej se odstrani.

G. V. H. v O. Da bi se nosečnost v drugem mesecu opazljivo poznala, je izključno. Niti diagnoza ni lahka v tej dobi, ali je vsaj negotova. Izguba teka ni nikakor značilno znamenje za zanos. Tudi izguba perila ni zanesljiva. Obrnite se vendar na kakega ginekologa in dajte se pretiskati. Tako edino morete izvedeti, kako stvar stoji.

G. G. M. v M. Pojavu bo menda krivo zapenjenje žilja v nogi. Če smo prav uganili, pač naslanjaje se tudi na vaše druge težave, tedaj poskusimo s sledečo terapijo. Jemljite 2-3 krat na dan po 1-2 pastili kalcijevega diaretna. Vrh tega skrbite za redno iztrebljanje. Alkohol in tobak pustite. Kot pijačo vam priporočamo radensko slatino.

G. A. Č. v M. Navedeni francoski aparat nam je neznan. Laboratorij Clin ga nima v svojih katalogih.

G. P. S. v S. Š. Otroku naj zgoraj večerja in naj ne dobiva nobenih težko prebavljivih jedi, tudi ne takih, ki napenja. Predno gre spat, naj dobi 1 drobno koničasto natrijevega bromida. (Morda mu z njim osolite košček kruha, v tej obliki je najlažje uporaben.) Ko leže, ga vspavajte in ga ponovno zagotavljajte, da zaspi mirno in globoko, da ne bo kričal, in da ga ne bo »morac« tlačila. Če bi to ne pomagalo, pošljite dečka v bolnico.

G. L. A. v S. Svoje »boleznice« nikakor ne smete gojiti. Ta naklon in z njim združeno bolestno slast treba za vsako ceno zatreti. Življenje nudi dokaj važnih ciljev kot negovanje namišljenih bolezni.

G. T. K. v S. K. Če delate veliko ter v bližini močne električne luči, je čisto lahko mogoče, da bo v njej, ki vsebuje mnogo ultravijoličnih žarkov, iskatil vzroka očesnemu obolenju. V tem primeru je potem zdravljenje dano samo po sebi. Ne izpostavljajte se taki luči, ali pa po možnosti ne sedite v njeni bližini, omejite delo na dan, na oči pa polagajte mrzle obkladke, če so rdeče. Zakidani vekli odmočite zjutraj s toplo vodo. Zvečer si pa namažite rahlo njihove robove s ¼ % borovim belim vazelinom.

Dražba

damskih plaščev in drugih predmetov iz kuhovine, dalje strojenih kož raznih živali in v raznih barvah, moških čepic v večji množini, 2 živalnih strojev itd. se vrši v izvršilni zadevi E 2569/26

dne 1. septembra ob 2. uri popoldne v Ljubljani, Prečna ul. 4 (dvorišče, desno). Ne zamudite ugodne prilike!

Št. 6310/30.

Razpis.

Zupanstvo trga Trbovlje odda za zgradbo upravnega poslopja občinske klavnice: 1. Težaska in zidarska dela. — 2. Tesarska dela. — 3. Krovaska dela. — 4. Kleparska dela. — 5. Mizarska dela. — 6. Plesarska in soboslikarska dela. — 7. Ključavničarska dela. — 8. Steklarska dela. — 9. Instalacijska vodovoda. — 10. Instalacijske elektrike.

Načrt je v vpogled v občinskem gradbenem uradu. Istotam se dobe pojasnila in ofertalni pripomočki.

Pravilno kolkovanje in zapečatenje ponudbe je vložiti do 10. septembra t. l. do 12. ure.

Zupanstvo si pridrži pravico oddati dela posamič ali skupno brez ozira na višino ponudbe.

343

Zupan: VODUSEK GUSTAV I. r.

NOVOSTI Dvokolesa teža do

7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najbolj šli svetovnih tovarn. Otroški vozički od najprilprostejšega modela izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji, pneumatika, posamezni deli. Velika izbira. Najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki inranko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta štev. 4.

Josip Stupica

Ljubljana, Slomškova ulica 6

Avtogaraža

Bencin, olje

Trgovina voz, avtomobilov in konjskih oprem. Ličanje in tapciranje avtomobilov po najnovšem sistemu

G. M. T. v V. Za brazgotine po kozah ni leka. Sicer je pa ta pojav tako redek pri nas, da je težko dobiti človeka pod petdesetimi leti, kateremu bi se poznalo, da je preстал prave kože.

G. F. P. v G. Brinjene jagode so uporabljali pred 50. leti kot dobro sredstvo za izločevanje seči, in tudi danes še tvorijo sestavino s sličnim učinkom čajev, katere je dobiti v lekarni. Sedaj poznamo dokaj zanesljivejša sredstva za doseg istega namena, tako da jih komaj še zapiše kakšen zdravnik. Kakor mnoga druga zdravila iz prejšnjih dob, so prešla kot »prvovrstna« sredstva v ljudsko medicino.

G. D. R. v S. P. Po našem trpite na vnetju živca, čegar potek ste prav dobro označili na lakti. Vzroki so različni, otrovanje (alkohol, svinec, ogljenčev monoksid itd.) infekcije, udarci in drugi. Izvečine je bolezen ozdravljiva, navadno pa je trdovratna in naklanja k vračanju. V poštev prihajajo za vas toplice z gorko vodo, pa tudi one, kjer se vdale lahko pitni kuni n. pr. Radenske.

G. K. P. v T. Zdravil, ki bi rane celile, ne poznamo. Rana se celi sama, ali se pa ne celi. Zdravniki samo skrbijo za to, da se rana očisti, da se razkuži, če je okužena, da se infekcije prepreči, in da se ji da, da počiva. To dosežemo z desinfekcijo, odnosno z aseptično obvezo. Vse ostalo moramo prepustiti naravi, ki edina celi.

Mali oglasi

Ivornica

štampiljk

Teodor Rabič

Ljubljana

Miklošičeva cesta 15

Štampiljke v moderni izdelavi

Stanovanje

320

na Brinju

obstoječe iz 1 sobe, 2 kabineta in s pritučnicami, se odda s 1. oktobrom 1930 v najem. Podrobnosti pogoj so na razpolago pri Pokojninskem zavodu za nameščence, Ljubljana, Gledališka ul. 8.

Klet

velika, suha, elektrika, plin, vodovod, vzpenjača za tovor se odda zase ali skupno z raven ležečim skladiščem in šupo na zelo velikem dvorišču. Dunajska cesta 31, II. 347

Potrebuje te pomoči?

Nasvete v težkih življenjskih vprašanjih? Tudi pri nakupu, prodaji hiš, posestev, gostiln, trgovin, mlinov, zidanj, iskanju posojil, najemu stanovanj? Zaučajte se posvečovalnici »Marštan«, Maribor. (Vpisnina Din 10 in 8 znamke.) 338

Načrte in proračune

za zgradbo izvršuje Tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/1. Zahtevajte poset inženjera-arhitekta

Elektrotehnično podjetje

Ivan Černe

Ljubljana

Sv. Petra nasip 53

Ako želite kupiti na

obroke

obrnite se na

KREDITNO ZADRUŽO

BETAJLNIH TRGOVCEV

r. z. z. o. z.

v Ljubljani

Čigaletova 1 (zr. sod.)

Proda se

sobna in pisar. oprema, dve lončeni, železne peči, železne vodovodne školjke, lojtre za konjske jasi, stare sode, 2 pasji uti, kozarce za vkuhanje 1 do 5 l, mescenova okna in polkna, okence za trafiko, blagajniški pult z železno ograjo, lesena ograja za razstavilne velesojne i. t. d. — Dunajska cesta št. 31, dvorišče od ponedeljka naprej popoldne od 3. do 7. ure. 346

Soferska šola

Gojko

Pipenbacher

Ljubljana

Gospodarska cesta 12

Enomesečen

kurs

211

Družabnika-trgovca

in kavičije zmožnega poslovođa (tudi ženske) išče za vso Jugoslavijo nujno potrebno novo trgovsko-obrtno podjetje (združeno mest in dežele). Ponudbe pod »5000 do 20.000«, »Marštan«, Maribor. 337

Gospod

z akvizitornimi zmožnostmi in dobrimi zvezami s trgovskim svetom se išče. Trgovca, agent ali penzionist z lastnim stanovanjem v centru imajo prednost. — Ponudbe na upravo pod »Reprezentant«. 335

Žimnice (modroce)

predelujem po 35 Din. Vsa druga tapetniška dela po najnižji cenah. Pridem delati tudi na dom. Slavič Franc, tapetništvo, Ljubljana, Rimska c. 5. Zabjak 14.

Večja klet

v sredini mesta Maribor se odda v najem. Istotam se proda decimalna tehnika z nosilnostjo 500 kg. Vprašati v upravi »Jugoslovana«, podružnica Maribor. 336

Poslovni lokal

v Gledališki ulici odda takoj. Pokojninski zavod za nameščence v (332) Ljubljani.

Več masivnih orehovih

spalnic

ugodno na prodaj. Ilustrirani katalog Din 35.

Erman & Arhar,

št. Vid nad Ljubljano.

Cenjenemu občinstvu se priporoča na novo ustanovljena tvrdka

Trgovina z železnino Jos. Zalta & Co.,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9

Smerkolj *Zobni alekse*
Ljubljana VII
CELOVSKA CESTA 33/II
Sprejem 8-12 in 18-19
Bogum posluh trgovca
Ljubljana št. 15309
Bogum: Smerkolj Ljubljana
Bogum: 34-45

Ustanovljeno l. 1852.

Teod. Korn
Ljubljana

Poljanska c. št. 8
(prej Henrik Korn)

krovec, stavbi, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodovodov in central. kurjave. — Naprava strelovodov; kopališke in klosetne naprave.

Agitirajte
za
„Jugoslovana“

Edinstvena pot, ki vodi k ozdravljenju živcev

Bolni in izčrpani živci grenijo življenje, povzročajo mnogo trpljenja, kakor n. pr. vzbujajo nadležna bolehanja, medlevo, strahotne občutke, šumenje v ušesih, neredno prebavo, nespanje, pomajkanje volje za delo in slične nepravilnosti.

Moja ravnanja izdana razprava Vam bo pokazala pravo pot, kako se

rešite vseh teh nadlog.

V tej razpravi so do podrobnosti opisani vzroki, nastanek in zdravljenje živčnih bolezni na podlagi dolgoletnih izkušenj. Ta evangelij zdravlja pošljem vsakomur na zahtevo

popolnoma brezplačno.

Na tisoče zahvalnih pism potrjuje edinstveni obstoječi uspeh nemornega vestnega raziskovalnega dela za dobrobit bolajočega človeštva. Kdor pripada množicam živčno bolnih in kdor na teh mnogostevnih nadlogah boluje, si mora nabaviti mojo knjižico utehel!

Prepričajte se sami,

da Vam ne obljubjam ničesar neresničnega, kajti že v teku naslednjih dni pošljem vsakomur, kdor mi piše, popolnoma brezplačno in poštne prosto to poučno razpravo. Zadržite dopisnico na naslov:

ERNST PASTERNAK, BERLIN, S. O.

Michaelkirchplatz Nr. 13. Abt. 501.

821

POZOR!

Gradbeni mojstri —
interesenti

Okrog 50% ceneje:

Okrog 60 m³ gradbenega lesa
50 m³ desk 18 mm
20 m³ desk 25 mm
40 m³ desk 40 mm

Informacije se dobijo do dne 10. septembra t. l. pri g. A. Fornbacher-u v Kočevju.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukič in Dr.
Ljubljana

Bohoričeva ulica šte. 24.

(273) Telefon 25-60.

Otvoritev

delavnice moškega, ženskega, otroškega in posteljnega perila, kakor tudi entljanja, lepa izdelava in poceni.

Se priporoča

P. MIHELAK,
Ljubljana, Rimska cesta št. 5.

Najcenejši so

MINERVA

šivalni stroji

Za vsak komad je 16 letna garancija. Brezplačen pouk v šivanju, vezenju i. t. d., le pri

»Tehnik« Josip Banjač

Ljubljana, Miklošičeva cesta 20

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradnje; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove in stelo proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanja na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Zastopniki v vseh mestih in farah.

284

LJUBLJANSKI VELESEJEM

31. avgusta — 15. septembra 1930

Velika gospodarska in kulturna razstava

Šumarstvo, lovstvo, lesna industrija in obrt. Stroji in orodje za obdelovanje lesa.

Prva državna razstava lovskih psov, 31. avgusta 1930. Misijonska etnološka razstava.

Pohišstvo, Higijenska razstava. Industrijski in obrtni izdelki itd.

Ogromna razstava obsega 40.000 m² prostora. 8. septembra 1930 nagradno tekmovanje slovenskih harmonikarjev. Na železnih polovičnih voznih. Legitimacija Din 30—. Dobe se pri bankah, biljetarnah tujkoprometnih ustanov, trgovskih in strokovnih organizacijah ter vseh večjih postajnih blagajnah Dravske banovine.

LJUDSKA POSOJILNICA

V LJUBLJANI

Miklošičeva cesta 6

(tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači)

Sprejema hranilne vloge in dovoljuje posojila ter kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Rentni davek plačuje hranilnica sama in se ne odteguje.

Hranilne vloge znašajo nad 180 milijonov Din.

Manjše tekstilno podjetje
(izdelovalnica kocev)
kompletno opremljeno
-- se zelo ugodno proda. --
Interesenti naj se javijo pod J. H. na upravo (328) lista.

Manufaktura

Reber
Ljubljana, Aleksandrova c. 8

Elektro - inženjerja

išče velika jugoslovanska železarna. Večletna praksa v pisarni zaželjena. Izčrpne ponudbe z navedbo starosti, dovršenih študij, rodbinskih razmer in z prepisi spricval je poslati pod „Elektro-inženjer“ na Jugosl. Rudolf Mosse d. d., Zagreb, Jelačićev trg 5. (315)

Otresti se

predsodkov znači, kupiti vse oblačilne potrebščine pri nas

na obroke,

ki Vam olajšajo nabavo obleke in perila. Zahtevajte potnika - Posetite nas v trgovini

223

DELAVNICA ZA POPRAVILA

PISALNIH, RAČUNSKIH, RAZMNOŽ STROJEV, REGISTRIRNIH BLAGAJN, FOTO APARATOV, GRAMOFONOV itd.

MEHANIČNA

LUDV. BARAGA

TELEFON 29-80 LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA UL. 6

„DUNAV“

-- Zavarovalna delniška družba v Zagrebu --

Podružnica v Ljubljani

Selenburgova ulica 3

Telefon 24-05

Zavaruje

po najugodnejših pogojih proti škodam: vsled požara, vlomske tatvine, razbitju stekla, transporta, nezgod in zakonitega jamstva. Prevzema tudi zavarovanja avtomobila, avto-jamstva ter eklepa življenjska zavarovanja vseh vrst z in brez zdravniške preiskave za slučaj doživetja in smrti, otroška in štedilna zavarovanja po najmodernejših kombinacijah in cenah tarifnih. Police naše družbe sprejema ministristvo vojne in mornarice kot kavicijo pri ženitvi gg. oficirjev.

Vsa potrebna pojasnila so na razpolago pri vseh naših glavnih in krajevnih zastopstvih

K U V E R T A

DRUŽBA Z O. Z.

Tvornica kuvert in konfekcija papirja
LJUBLJANA
 Vožarski pot 1 Karlovska c. 2

Polaganje parketnih podov

in vsa druga parketska dela izvršuje
 točno in solidno v mestu in na deželi

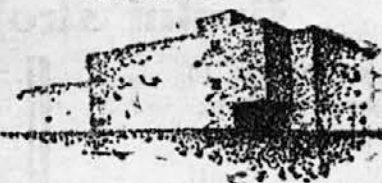
Telefon 25-27

Anton Bokal dobava in polaganje parketov
 Ljubljana, Slomškova ulica 19

**Gradbeno podjetje
in tehnična pisarna**

Miroslav Zupan
Ljubljana Stavbenik

Pošt. ček. račun 12.834.
 Telefon 2103

Beton. železobetonske
 vodne zgradbe.
 Arhitektura ter vsa
 krovne visoke
 zgradbe i. t. d. Spre-
 jemanje v strokovno
 izvršitev vseh natr-
 tov stavbene stroke.
 Tehnična mnenja.

Zastopstvo strank v tehničnih zadevah.

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

TURJASKI TRG 3

je glavna zastopnica kmetovalcev v dravski
 banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in
 okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 20 Din
 in dobivajo za to brezplačno strokovni list

**VSAK KMET MORA BITI
 ČLAN KMETIJSKE DRUŽBE**

»KMETOVALEC«

Ta list jim nudi strokovni pouk
 in navodila za umno gospodar-
 stvo. Družba dobavlja članom
 tudi razne kmetijske potrebščine

Česte kamen. cev
 betonske ceri. ploče na
 tlak. vse cementne izdelke
 Činčar, Ljubljana, Dunajska cesta.

ŽOLČNI KAMNI?

Spol. lekarna k. »SPASIVELIUM«
 Praha II. Vyšehrad (C. S. R.)

Jako sem Vam hvaličen za Vaše Thé Sal-
 vat, ker sem bil na smrt bolan ter sem imel
 strašne bolečine in krče. Odkar pa pijem
 Vaš čaj, so popolnoma ponehali krči in
 bolešili. Zdravili so me 4 zdravniki in obu-
 pal sem nad okrevanjem. Z vso silo so
 me hoteli operirati, ali moja rodbina tega
 ni dovolila. Zadrži moj zdravnik dr. Pavlo
 Dvlić, Ivanska, mi je priporočil Vaš Thé
 Salvat, ker je sam dobil naročilo od Vas.
 Uvrstite v »Juturni list«, da naj vsakdo
 pri meni povpraša, da mu povem, da sem
 popolnoma ozdravel. Kamenji so se izlo-
 čili in jih imam spravljene v steklenici, da
 jih lahko vsakdo pogleda. Mnogim bol-
 nikom sem priporočil Vaš čaj. Pošiljam
 Vam denar še za tri naročila. Ponovno
 najlepša hvala.

Antun Gašparac, Zagreb, Mandaličeva ul. 15
 Zadrževanje zanimivo brošuro o žolčnih
 kamnih, katero Vam pošlje popolnoma
 brezplačno glavni zastopnik za Jugosla-
 vijo: lekarna k. »Sokolu« I. Šemper,
 Brčko (Drinska banovina.) 333

SALVAT-THÉ!**Jabolka ponudite!**

Vnovčujemo najsolidnejše vse vrste prešnega in na-
 miznega sadja. — Zahtevajte pojasnila od zadruga.

STAJERSKA SADJARSKA ZADRUGA

Z. Z. O. Z.

Maribor, telefon 2581, Miklošičeva 2

Izdelovanje damske in moške konfekcije

Drago Gorup & Co., Ljubljana
 Miklošičeva 14 Telefon 32-33

Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno.
 Prodaja na debelo in na drobno.

**Zdravilišče
ROGAŠKA SLATINA**

268

228 m, najlepše, največje zdravilišče kraljevine Jugoslavije.

Svetovnoznani zdravilni vrelci (TEMPEL-STYRIA-DONAT).

Izredni zdravilni učinki pri želodčnih, žolčnih in jetrnih boleznih.

Predsezona od 1. maja do 15. junija.

Glavna sezona od 16. junija do 31. avgusta.

Posezona od 1. do 30. septembra.

Najboljši čas za zdravljenje je pred- in posezona.

Zmerne cene,

v pred- in posezoni poseben popust.

Štirinajst zdraviliških hotelov, več privatnih hotelov in pensionov. - Vojaška godba. -
 Največji komfort. - Radio. - Zdravniki-specialisti, rentgen. - Zelo ugodne železniške
 in avtobusne zveze; na železnicah poseben popust. - Razpošiljanje mineralnih vod.
 Prospekti in natančnejše informacije po zdraviliški direkciji.

Postojnska jama**Velik vokalni in orkestralni podzemski koncert**

nedelja 14. septembra.

Znižana vstopnina in vožnja. —

Brezplačen vizum v potni list. —

Pojasnila, vstopnice, vozovnice

daje Josip Zidar, Ljubljana,

Dunajska cesta 31. — Tel. 2759.

Ljubljanska gradbena

družba z o. z.

274

Ljubljana, Slomškova ulica 19

Telefon

25 - 27

Brzojavke

Gradbena Ljubljana

Gradbeno podjetje za vse vrste vi-
 sokih zgradb, industrijske zgradbe,
 gospodarske zgradbe cestne in
 mostne zgradbe, ter vsa v gradbeno
 stroko spadajoča dela - - -

Najnižje cene in najsolidnejša izvršitev

Špedicijsko podjetje**LJUBLJANA**

Telefon št. 20-60

Telefon št. 2481

Telefon 2481

Račun poštne hran. Ljubljana št. 10.680

**KRANJSKA HRANILNICA
— LJUBLJANA —**

je denarni zavod dravske banovine,
 ki jamči za vloge z vsem svojim
 premoženjem in svojo
 davčno močjo

Vloge na knjižice in tekoče račune obrestuje
**najvišje brez odbitka
 rentnega davka**

Dovoljuje kredite proti vknjižbi na prvem
 mestu v tekočem računu in proti amorti-
 zaciji, daje menična posojila, vrši se
 kontokorentne posle

**Najbolj varna naložba
 denarja**

R. RANZINGER

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. **Lastno
 skladišče** z direktnim tirom od glavnega kolo-
 dvora. **Carinsko skladišče.** **Mestne trošari.**
neprosto skladišče. **Carinsko posredovanje.**
Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

V No. 5230.

2053 3-1

Razglas.

Kr. banska uprava Dravske banovine razpisuje dve mesti banovinskih pogodbenih tehnikov.

Lastnoročno pisane in s kolkom za Din 5 kolkovane prošnje je predložiti do 10. septembra t. l. kr. banski upravi, tehnični oddelek v Ljubljani.

Prošnjam naj bodo priložene sledeče pravilno kolkovane priloge:

Rojstni list, domovinski list, npravnstveno izpričevalo, zdravniško izpričevalo, potrdilo o ureditvi vojaške službe, maturitetno izpričevalo srednje tehnične šole in eventualna dokazila o dosednji praksi na polju visokih gradenj.

Kr. banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani,
dne 28. avgusta 1930.

Razglasi sodišče in sodnih oblastev

Preds. 346-4/30-1.

3-2

Razpis.

Odda se mesto jetniške paznice pri deželni sodišču v Ljubljani.

Pravilno kolkovane in lastnoročno pisane prošnje, ki morajo biti opremljene s prilogami v smislu čl. 12 zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, naj se vložijo najkasneje do dne 30. septembra 1930.

pri podpisnem predsedništvu.

Prosilci morajo dokazati, da so dovršili najmanj dva razreda srednje ali njej sorodne šole.

Predsedništvo deželnega sodišča v Ljubljani,
dne 27. avgusta 1930.

C 52/30-1

2049

Oklic.

Tožeča stranka Pucelj Anton, pos. sin iz Loga, obč. Mokronog, je vložila proti toženi stranki Pavlin Ladislav, mlekár iz Loga, sedaj neznanega bivališča, radi 1000 dinarjev s pripadki k opr. št. C 52/30-1 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 19. septembra 1930. ob devetih pred tem sodiščem v izbi št. 1 razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se postavlja Mlakar Martin, posestnik iz Mokronoga, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Mokronogu,
dne 24. avgusta 1930.

T 12/29-8.

2048-3-1

Amortizacija.

Na prošnjo Ažmana Janeza, posestnika na Brdih št. 5 pri Radovljici, kot izkazane dediča po zamrli Dežman Katarini iz Zagorice št. 67, se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je baje izgubila Dežman Katarina, ter se njih imejitelj poziva, da uveljavi tekom 6 mesecev od izdaje tega poziva svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev: vložna knjižica: 1. šte. 18305 Mestne hranilnice v Radovljici z vlogo Din 144-28, 2. št. 13545 Mestne hranilnice v Kranju z vlogo Din 465-16, 3. šte. 1204 Zadržne gospodarske banke, d. d., ekspozitura Bled, z vlogo Din 1699-05, 4. šte. 143 Hranilnice in posojilnice v Gorjah r. z. zn. z. z vlogo Din 1083-13 — vse glaseče se na ime Dežman Katarina.

Deželno sodišče v Ljubljani,
dne 22. avgusta 1930.

E 75/30-5.

2051

Dražbeni oklic.

Dne 29. septembra 1930. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Babno polje, vl. št. 305.

Cenilna vrednost: 500 Din, najmanjši ponudke: 500 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ložu,
dne 27. avgusta 1930.

E 74/30-6.

2050

Dražbeni oklic.

Dne 29. oktobra 1930. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Podcerkev, vl. št. 146 in 302.

Cenilna vrednost: 22.600 Din; najmanjši ponudke: 22.600 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ložu,
dne 27. avgusta 1930.

T 52/30-4.

2052

Uvedba postopanja za proglasitev mrtvim.

David Štefan, posestnik v Peteševcih, št. 72, srez Dol. Lendava, rojen 18. avgusta 1892. v Peteševcih in tja pristojen, je odšel leta 1910. v Severno Ameriko, od koder je leta 1918. zadnjikrat pisal. Od tedaj naprej pa ni nobenega glasu več o njem.

Ker je potemtakem smatrati, da bo nastopila zakonita domneva smrti v smislu § 24 odz., se uvede na prošnjo njegove sestre Varga Katarine, roj. David, posestnice v Dolgovaških goricah št. 200, postopanje za proglasitev mrtvim ter se izda poziv, da se o pogrešanem poroča sodišču.

David Štefan se poziva, da se zgasi pri podpisnem sodišču ali drugače da kako vest o sebi.

Po 10. septembru 1931. bo sodišče na vnovično prošnjo odločilo o proglasitvi mrtvim.

Okrajno sodišče v Mariboru,
dne 25. avgusta 1930.

Vpisi v trgovinski register.

I. Vpisala se je nastopna firma:

487. Sedež: Trst, Riva Grumula 6, podružnica v Lescah.

Dan vpisa: dne 14. avgusta 1930.

Besedilo: Matteo Matathias & Komp., parna žaga in trgovina z lesom, podružnica Lesce.

Obratni predmet: trgovina z lesom. Družbena oblika: Javna trgovska družba od 27. 5. 1930.

Družabniki: Matteo Matathias in Bino Barbi, oba v Trstu, Riva Grumula 6.

Prokurist: Gornji Josip v Lescah.

Za namestovanje upravičen: Družbo zastopata in njeno tvrdko podpisujeta vsak družabnik ali pa prokurist samostojno na ta način, da eden ali drugi pod natisnjeno ali pisano besedilo firme pristavi svoj podpis.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
dne 14. avgusta 1930.

(Firm 1113/30 — Rg A VII 27/1.)

II. Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

488. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 15. avgusta 1930.

Besedilo: A. Verbaj, inštalacijsko podjetje, družba z o. z.

Izbrisi se: slovodja L. šin Viktor.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
dne 14. avgusta 1930.

Firm 1352/30. Rg. C III 180/4

489. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 20. avgusta 1930.

Besedilo: Banka Hauptman & Ko., družba z o. z.

Po sklepu izrednega občnega zbora z dne 9. avgusta 1930. se je družba razdružila in stopila v likvidacijo.

Besedilo družbe se glasi odslej: Banka Hauptman & Ko., družba z o. z. v likvidaciji.

Likvidatorji: Kubiček Josef, bančni uradnik iz Brna, C. S. R., Vajda Zlatka iz Ljubljane, Križevniška ulica št. 6, in Reter Elza iz Ljubljane VII., Podlimbarskega ulica št. 36.

Družbo zastopata in njeno tvrdko podpisujeta kolektivno po dva likvidatorja tako, da njenemu podpisnemu, tiskanemu ali s pečatom odtisnjenemu besedilu pristavi svoja podpisa.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
dne 20. avgusta 1930.

Firm 1407/30. Rg C III 135/7.

490. Sedež: Breg pri Borovnici.

Dan vpisa: 20. avgusta 1930.

Besedilo: Anton Kobi.

Vpiše se z dnem 1. januarja 1930. nastopiva razdružitev družbe.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
dne 20. avgusta 1930.

(Firm 1457/30 — Rg A V 234/22.)

491. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 25. avgusta 1930.

Besedilo: Prva hrvatska štedionica v Zagrebu, glavna podružnica za Slovenijo, Ljubljana.

Dosedanji pooblaščenec za sopolpisanje in šef oddelka te podružnice Rogelj Anton je odslej II. namestnik upravitelja in je kot tak odslej upravičen sopolpisovati tvrdko v smislu družabnih pravil.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
dne 23. avgusta 1930.

Firm 1450/30 — Rg B II 15/23.

Uvedba postopanja za proglasitev mrtvim.

Skupni seznam.

Ime, rojstni dan, stan in zadnje bivališče pogrešanca	Bistvene okolnosti, na katere se predlog opira	Uvedbo postopanja predlaga	Ime in bivališče skrbnika	Dan in opr. št. oklica	Oklicni rok poteče dne
Lunder Ignacij, roj. 15. julija 1896, pos. sin v Stegnah 18.	Odrinil kot vojak leta 1916. na italijansko bojišče, od konca leta 1917. se pogreša.	Oče Lunder Josip, posestnik v Stegnah št. 18.	—	30. 5. 1930.; T 28/30-3.	15. marca 1931.
Padar Ivan, roj. 14. maja 1879, delavec v Smerjenju št. 7.	Odšel ob izbruhu vojne s 17. p. p. na gališko bojišče, leta 1915. prišel ranjen domov; po 14 dnevih odšel zopet na gališko bojišče in se od takrat pogreša.	Brat Padar Ivan, pos. sin v Smerjenju št. 7.	—	30. 5. 1930.; T 29/30-2.	15. marca 1931.
Mele Janez, rojen leta 1880., posestnik v Cerknici št. 152.	Odšel sredi avgusta 1914. v Galicijo; pogrešan od bitke pri Grodeku.	Zena Mele Ivana, pos. žena v Cerknici št. 152.	—	22. 6. 1930.; T 30/30-2.	15. marca 1931.
Zakrajšek Karol, roj. 27. marca 1892., pos. sin iz Runarkega št. 17.	Odšel 27. julija 1914. na gališko fronto in od novembra 1914. pogrešan.	Mati Zakrajšek Marija, pos. žena iz Runarkega št. 17.	—	16. 5. 1930.; T 31/30-2.	15. marca 1931.
Erznožnik Anton, roj. 9. januarja 1878., bahtar v Zirovskem vrhu št. 55.	Odrinil leta 1915. s 25. domobranskim p. p., 3./VII. baonom, na rusko bojišče; zadnjič pisal 6. maja 1915., od tedaj pogrešan.	Zena Erznožnik Frančiška, pos. žena, Zirovski vrh št. 55.	—	6. 6. 1930.; T 33/30-2.	15. marca 1931.
Rozman Anton, rojen leta 1884., posestnik v Utilku št. 14.	Odrinil kot vojak 17. p. p. v vojno leta 1914. in od takrat o njem ni glasu.	Brat Rozman Janez, pos. v Malem Mengšu 44.	—	30. 6. 1930.; T 37/30-2.	15. marca 1931.
Baznik Pavel, roj. 24. junija 1895., čevljarški pomočnik v Zireh.	Le 1915. odšel s 97. p. p. na rusko bojišče, od julija 1915. po neki bitki pogrešan.	Sestra Zakelj Ivana, čevljarjeva žena v Dobravevi št. 68.	—	2. 8. 1930.; T 38/30-3.	15. marca 1931.
Rozman Franc, roj. 27. septembra 1875., pos. Mošnje št. 2.	Odšel 1. 1914. s 17. p. p. na rusko bojišče, zbolel za kolero in od takrat ni o njem sledu.	Zena Rozman Marija, pos. žena, Mošnje 2.	—	5. 8. 1930.; T 39/30-3.	15. marca 1931.
Osredkar Jožef, roj. 27. februarja 1889., pos. sin v Črnem vrhu.	Odrinil leta 1915. s 17. p. p. na rusko bojišče, prišel v ujetništvo. Pisal zadnjikrat leta 1916. iz Alzewecke — Juriewsky zavod in odslej pogrešan.	Brat Osredkar Ignac, pos. sin iz Črnega vrha št. 23.	—	18. 7. 1930.; T 41/30-2.	15. marca 1931.
Celešnik Dominik, roj. 6. avgusta 1881., pos. sin, Zg. Hotič št. 2.	Odšel leta 1914. s 17. p. p. na rusko bojišče, parkrat pisal, pozneje o njem ni več glasu.	Sestra Celešnik Julija, posestnica, Vače.	—	23. 7. 1930.; T 42/30-2.	15. marca 1931.
Korošec Franc, roj. 5. aprila 1891., čevljarjev sin iz Plešivice 21.	Odšel leta 1914. z 2. gorskim strelskim polkom na bojišče, baje na italijansko bojišče, ujet ter se pogreša.	Nečakinja Brauer Helena, zasebnica, Ca-strop-Rauscel 3.	—	23. 7. 1930.; T 43/30-2.	15. marca 1931.
Skubie Janez, roj. 27. decembra 1899., pos. sin iz Plešivice 21.	Odšel leta 1917. s 17. p. p. na italijansko bojišče, zadnjič pisal 1. septembra 1918., od takrat pogrešan.	Mati Skubie Frančiška, pos. iz Plešivice 21.	—	12. 8. 1930.; T 46/30-2.	31. marca 1931.

Deželno sodišče v Ljubljani,
dne 26. avgusta 1930.

492. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 20. avgusta 1930.
Besedilo: »Pekatec«, tovarna testenin, družba z o. z.
Izbršijo se poslovodja Dolničar Matija, vpiše se poslovodja Janušič Vladimir, bančni uradnik v Ljubljani.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 20. avgusta 1930.
Firm 1244/30 Rg c II 167/13.

493. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 20. avgusta 1930.
Besedilo: Trboveljska premogokopna družba.
Vpiše se upravni svetnik Reuter Henry, generalni direktor Banque de Pays de l'Europe Centrale v Parizu, Rue de Castiglione št. 12.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 20. avgusta 1930.
Firm 1442/30 Rg B II 163/24.

494. Sedež: Maribor.
Dan vpisa: 21. avgusta 1930.
Besedilo: Karl Wesiak.
Obratni predmet: Trgovina s pohištvo, slikami in preprogami.
Besedilo firme odslej: »Weka«, lastnik Karl Wesiak.
Sedež: Maribor, Aleksandrova c. št. 15.
Obratni predmet: Specijalna trgovina za praktične stanovanjske opreme.
Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, (Firm. 750/30. — Rg. A I 109/3.)
dne 21. avgusta 1930.

495. Sedež: Stari dvor, občina Stara Loka pri Škofji Loki.
Dan vpisa: 25. avgusta 1930.
Besedilo: »Mlinostav«, družba z o. z., Škofja Loka, kolodvor.
Izbršijo se poslovodja Slanovec Alojz, vpiše pa se poslovodja Brinšek Franjo, bančni prokurist v Ljubljani, Poljanski napis št. 8/I.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 23. avgusta 1930.
Firm 1418/30 Rg C IV 36/6.

496. Sedež: Gradec pri Litiji.
Dan vpisa: 25. avgusta 1930.
Besedilo: Ivan Rotar, trgovina z lesom, sadjem in zelenjavo na debelo.
Izbršijo se zaradi smrti imetnik tvrdke Rotar Ivan, vpiše pa se imetnica tvrdke Rotar Franja, posestnica in trgovka v Litiji.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 23. avgusta 1930.
Firm 1143/30 — Rg A III 102/6.

497. Sedež: Jelšji grad, okraj Šmarje pri Jelšah.
Dan vpisa: 27. avgusta 1930.
Besedilo: Jelšji grad za industrijo drva i ruda, društvo s. o. j.
Obratni predmet: lesna industrija in rudarski posli.
Izbršijo se poslovodja Gorup Vladimir Slavinski.
Vpišejo se kot poslovodje dr. Turkovič Vladimir, veleposestnik iz Zagreba; Tur-

kovič Davorin, veleposestnik iz Zagreba, in Sert Dragan, bančni ravnatelj v Zagrebu, od katerih bosta po dva kolektivno podpisovala za tvrdko.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju, dne 27. avgusta 1930.
(Firm. 200/30. — Rg CI 94/11.)

III. Izbrisala se je nastopna firma:

498. Sedež: Železniki.
Dan izbrisa: 15. avgusta 1930.
Besedilo firme: Avto družba za selško dolino, družba z o. z. v likvidaciji.
Izbrisala se je radi končane likvidacije.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 14. avgusta 1930.
(Firm 1363/30 — Rg C II 120/12.)

Vpisi v zadružni register.

I. Vpisala se je nastopna zadruga:

499. Sedež zadruga: Ljubljana.
Dan vpisa: 14. avgusta 1930.
Besedilo: Letoviški dom, registrirana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani.
Obrat in predmet: Zadruga ima namen, preskrbeti svojim članom in njihovim svojem brezplačni oddih na letoviških ob morju, na planinah ali v kopališčih. Članom in njihovim svojem se nudi za časa oddiha brezplačno stanovanje, prehrana in postrežba.
Zadružna pogodba (statut) z dne 19. marca 1930.

Vsak zadružnik jamči s svojim opravljenim deležem in pa z dvakratnim zneskom istega.
Oznani se izvršujejo po razglasu, obeljenem v uradnih prostorih. Načelstvo obstoji iz načelnika, njegovega namestnika in 4 odbornikov. Člani načelstva so:
Načelnik: dr. Zupanič Niko, bivši minister, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje.
Njegov namestnik: Sinkovec Rudolf, uradnik, Rožna dolina c. VI/2.

Odborniki: Kovačič Anton, tovarnar, Ljubljana; Premrl Ivan, uradnik, Ljubljana, Stari trg 16; Ogrizek Avgust, uradnik, Kodeljevo, Slomškova ul. 4; Kokolj Emerik, uradnik, Ljubljana, Hranilniška 13.

Pravico zastopati zadrugo ima: Zadruga zastopa in njeno tvrdko podpisuje načelstvo na ta način, da postavi podpisano, tiskano ali stampilirano besedilo tvrdke zadruga dva člana načelstva svoja lastno-ročna podpisa.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 14. avgusta 1930.
(Firm 452/30 — Zadr IX. 184/1.)

II. Vpisali so se dodatki in izpremembe pri nastopnih zadrugah:

500. Sedež: Kotredež.
Dan vpisa: 14. avgusta 1930.
Besedilo: Zadruga elektrarna v Kotredežu, registrirana zadruga z omejeno zavezo.
Na občnem zboru so se spremenili §§ 26, 31, alineja e in 41 zadružnih pravil.
Izbršijo se član načelstva Drnovšek Anton

in vpiše se član načelstva Jezernik Alojzij, posestnik v Kotredežu št. 10.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 14. avgusta 1930.
(Firm 1353/30 — Zadr. VIII 238/6.)

501. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 14. avgusta 1930.
Besedilo: Zadruga hranilnica, reg. posojilna in gospodarska zadruga z omejeno zavezo.
Vpišeta se člana načelstva: Miklavc Žane, posestnik in trgovski poslovodja v Ljubljani, Dobrilova ul. 22, in Urbas Miroslav, posestnik in trgovec v Ljubljani, Slomškova ul. št. 13.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 14. avgusta 1930.
(Firm 1354/30 — Zadr. VII 290/12.)

502. Sedež: Cemič.
Dan vpisa: 19. avgusta 1930.
Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Seimiču r. z. z. n. z.
Izbrisali so se dosednji člani načelstva: Skobe Ignacij, Koečvar Jakob, Hutar Matija, vpisali pa novi načelstveni člani: Plut Matija, posestnik na Vinje vrhu, Stariha Jakob, posestnik v Praprečah in Miklavc Anton, kaplan v Seimiču.
Okrožno sodišče v Novem mestu, dne 19. avgusta 1930.
(Firm. 180/30. — Zadr. I 67/48.)

503. Sedež: Spodnja Šiška.
Dan vpisa: 20. avgusta 1930.
Besedilo: Električna zadruga za Spodnjo in Zgornjo Šiško v Spodnji Šiški, registrirana zadruga z omejeno zavezo.
Vpišejo se člani načelstva: Skander Valentin, trgovec, Celovška cesta št. 79; Babnik Anton, posestnik, Zgornja Šiška št. 126; Kavčič Miha, posestnik in trgovec, Zgornja Šiška št. 125.
Izbršijo se član načelstva Ivanuš Adalbert.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 20. avgusta 1930.
Firm. 1432/30. — Zadr. VI 202/45.)

Sedež: Središče.
Dan vpisa: 21. avgusta 1930
(Firm. 748/30. — Zadr. IV 61/5.)
Besedilo: Bikorejska zadruga v Središču, registrirana zadruga z omejeno zavezo.
Izbršijo se dosednji člani načelstva: Polanec Jurij, Masten Matija in Burjan Ernest, vpišejo pa novoizvoljeni člani načelstva: Zidarič Ivan iz Središča št. 50, Borko Julij iz Središča št. 67 in Podgorelec Franc iz Središča št. 75.
Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 21. avgusta 1930.
(Firm. 746/30. — Zadr. I 75/30.)

505. Sedež: Št. Vid nad Ljubljano.
Dan vpisa: 20. avgusta 1930.
Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Št. Vidu nad Ljubljano, registrirana zadruga z neomejeno zavezo. Izbršijo se član načelstva Lovšin Franc, kaplan v Št. Vidu nad Ljubljano, vpiše pa se član načelstva Poje Jožef, kaplan v Št. Vidu nad Ljubljano.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, dne 20. avgusta 1930.
(Firm 1449/30 — Zadr. IV 5/41.)

506. Sedež: Maribor.
Dan vpisa: 21. avgusta 1930.
Besedilo: Zadruga državnih nameščenec za nabavo stanovanj, registrirana zadruga z omejeno zavezo v Mariboru.
Izbršijo se dosednji člani načelstva dr. Kronvogel Josip, vpiše pa novoizvoljeni člani načelstva Čopič Filip, kazn. paznik v pok. v Mariboru, Mlinska ulica 26.
Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 21. avgusta 1930.
(Firm. 752/30. — Zadr. IV 40/3.)

507. Sedež: Dubrovnik.
Dan vpisa: 21. avgusta 1930.
Besedilo: Prekmurska gospodarska posojilnica v Dubrovniku, registrirana zadruga z neomejeno zavezo.
Izbršijo se dosednji člani načelstva: Rous Jožef, Cesar Jožef in Puhar Stefan, vpišejo pa novoizvoljeni člani načelstva: Horvat Mihael, posestnik v Dubrovniku, Franc Jožef, posestnik v Kamovecu, Gregorec Matija, posestnik v Bogojni in Toplak Peter, posestnik v Bukovnici.
Zadružna pravila so se izpremenila v §§ 16 in 34.
Načelstvo obstoji iz 5 zadružnikov.
Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 21. avgusta 1930.
Firm. 748/30 — Zadr. IV 61/5.

508. Sedež: Ljutomer.
Dan vpisa: 21. avgusta 1930.
Besedilo: Viničarska kreditna zadruga v Slamnjaku pri Ljutomeru, registrirana zadruga z omejeno zavezo.
Zadružna pravila so se izpremenila v §§ 26 in 44.
Oznani se izvršujejo z nabitjem razglasa na razglašeni deski v uradnih prostorih zadruga.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 21. avgusta 1930.
(Firm. 736/30. — Zadr. II 76/4.)

Razglasi raznih uradov in oblastev

Št. 2203/U—1.

2046—2—1

Razpis.

Javna borza dela v Ljubljani (centrala) razpisuje v smislu določil pragmatike za uslužbenca posredovanja dela, Radniška Zastita Br. 8 god. X. od 25. avgusta 1928., mesto šefa v kategoriji B. uslužbenec. — Zahteva se srednješolska ali njej enaka izobrazba in večletna upravna ali druga primerna praksa ter verziranost v poslih posredovanja dela. Pod enakimi pogoji glede dosedanje praktične zaposlitve imajo prednost prosilci s fakultetno izobrazbo.
Po predpisih kolektivne prošnje je vlagati v teku 14 dni po objavi razpisa izključno na podpisane predsednika Upravnega odbora Javne borze dela v Ljubljani, kraljeva banska uprava v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 26. avgusta 1930.
Predsednik
Upravnega odbora Javne borze dela
Pero Popović, l. r.

Revolucijski tribunal je praznil ječe, ki so jih komiteti brez odmora vedno znova polnili: v treh mesecih je soba z osemnajstoric na polovico menjala stanovalce. Otec Longuemare je izgubil svojega hudička. Advokat Dubosc je bil prepeljan pred revolucijsko sodišče ter obsojen na smrt kot federalist in ker se je udeležil zarote proti edinstvu Republike. Ko je odhajal s sodišča, je šel, kakor vsi drugi obsojenci, po hodniku, ki je vodil skozi ječo mimo sobe, ki jo je tri mesece oživil s svojo veselostjo. Ko se je poslavljajal od svojih tovarišev, je ohranil lahkomišno govorico in veselo lice, ki so ga bili pri njem navajeni.

»Oprostite mi, gospod,« je dejal otcu Longuemare-u, »da sem vas vlekel za nogo iz postelje. Odslej vas ne bom več.«

Potem se je okrenil k staremu Brotteauxu, rekoč: »Zbogom, odhajam pred vami v praznino. Rad vračam priruodi sestavine, iz katerih sem, želeč, da jih v bodoče bolj porabi, zakaj priznati treba, da pri meni ni imela srečne roke.«

In odšel je v pisarno ter ostavil Brotteauxa vsega potrtega, otec Longuemare pa se je ves tresel, zelen

kot list na veji, bolj živ kot mrtev, videč, da se brezbožnik šali še na robu peklenskega brezna.

Koje brstovec zopet privedel vedre dneve, je hodil Brotteaux, ki je ljubil radosti življenja, večkrat na dan na dvorišče, ki se je razprostiralo ob ženskem oddelku, k vodnjaku, kamor so hodili jetniki zjutraj pral perilo. Železna mreža je ločila oba oddelka; toda palice niso bile dovolj goste, da bi ovirale roke, da se ne bi mogle stiskati, in usta, da se ne bi mogla poljubljati. Pod okriljem dobrotljive noči so se tamkaj gnetli parčki. Tedaj se je Brotteaux tiho zatekel na stopnišče, sedel na stopnico, potegnil iz žepa bolhastorjave suknje svojega malega Lukreca ter čital pri luči svetilke nekaj strogo tolažilnih življenjskih pravil: »Sic ubi non erimus... Ko bo naše življenje končano, na mne bo nič več moglo vnemirjati srca, tudi nebo ne, ne zemlja, ne morje, ko se zgrnejo nad svojimi razvalinami...« Toda, čeprav je Brotteaux užival svojo visoko modrost, je vendar zavidal barnabitu tisto brezumje, ki mu je zakrivalo veselje.

Strahovlada je besnela od meseca do meseca huje. Vsako noč so vinjeni ječarji hodili v spremstvu svojih psov čuvarjev od temnice do temnice z obtožnicami pod ramo, tulili imena, ki so jih na vse načine pačili, budili jetnike in namesto dvajset žrtve, ki so jih iskali, jih strašili dvesto. Skozi te hodnike, polne krvavih senc, ješlo vsak dan brez tožbe po dvajset, trideset, petdeset obsojencev, starcev, žensk, mladostnikov, tako različnih

¹ Mesec brstovec (germinal) po republikanskem koledarju od 21. marca do 19. aprila; op. prev;

po stanu, značaju in čuvstvih, da se je moral človek vprašati, ali morda niso bili izžrebani.

Ostali pa so igrali karte, pili burgundca, delali načrte, hodili ponoči k ograji na sestanke. Družba, ki je bila skoro popolnoma obnovljena, je štela sedaj po veliki večini »prenapeteže« in »pobesnele«. Vendar pa je ostala soba z osemnajstimi posteljami, še nadalje hram elegancije in dobrega tona: razen dveh jetnikov, ki so ju bili nedavno prepeljali iz Luksemburga v Konseržerijo ter ju vtaknili v to sobo in ki so ju stanovalci imeli na sumu, da sta »ovna«, to se pravi vohuna, namreč državljani Navette-a in Belliera, so bili tu sami pošteti ljudje, ki so si izkazovali medsebojno zaupanje. S čašo v roki so tu slavili zmage Republike. Med njimi je bilo tudi več pesnikov, kakoršne najdeš v vsaki družbi brezdelnih ljudi. Najspretnjši med njimi so zlagali ode na trumfe renske vojske ter jih oduševljeno deklamirali. Želi so hrupno ploskanje. Edini Brotteaux je le mlačno hvalil zmagovalce in tiste, ki so jih opevali.

»Že od Homerja,« je dejal nekoč, »imajo pesniki to čudno manijo, da slavé vojne. Vojna ni umetnost in edino le slučaj odločuje o usodi bitk. Kadar si stojita nasproti dva generala, eden bolj bedast od drugega, ne more biti drugače, kakor da je oden od obeh zmagovalcev. Bodite pripravljeni na to, da vas eden od obeh mečenoscev, ki jih slavite kakor bogove, nekoč vse pogoltne, kakor v basni žrjav pogoltne žabe. In tedaj bo resnično bog! Zakaj bogovi so znani po svojem apetitu.«